

รายงานฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย

(Creating and Developing of Thailand Health Literacy Scales)

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อังคินันท์ อินทรกำแหง

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อ กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

กระทรวงสาธารณสุข

ปีงบประมาณ 2560

คำนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 ที่ WHO ประกาศใช้ประเทศชาติสมาชิกให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy - HL) ดังนั้น กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข โดยกองสุขศึกษา จึงได้ริเริ่มสร้างเครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพสำหรับประชาชนกลุ่มเสี่ยงตั้งแต่ กลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง กลุ่มเด็กที่มีภาวะน้ำหนักเกิน กลุ่มสตรีวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร กลุ่มเด็กวัยเรียนเพื่อปฏิบัติตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และในปีงบประมาณ 2560 นี้ กองสุขศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและป้องกันสุขภาพสำหรับประชาชนทั่วไปโดยไม่เจาะจงเฉพาะกลุ่มเสี่ยง จึงได้มอบหมายให้ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพของคนไทยครั้งนี้ โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์หาค่าประจักษ์เชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ทำให้ได้เครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพของคนไทยที่มีความน่าเชื่อถือ ตามรายงานที่นำเสนอไว้ในฉบับนี้

อังศิรินทร์ อินทรกำแหง

พ.ศ. 2560

สารบัญ

	หน้า
เหตุผลและความจำเป็นในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	1
วัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ	2
การทบทวนวรรณกรรมกระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	3
ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ	8
สรุปผลตามวัตถุประสงค์การศึกษา	13
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1	13
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2	19
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	19
ตอนที่ 2 ระดับความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย	21
ตอนที่ 3 คะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย	26
ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ด้านสุขภาพระหว่างกลุ่มตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3	42
อภิปรายผลข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือ	45
ข้อเสนอแนะ	46
เอกสารอ้างอิง	47
ภาคผนวก แบบสอบถาม	49

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ค่าคุณภาพของแบบวัด HLQ ของ Osborne et al. (2013)	7
ตาราง 2 ค่าคุณภาพของแบบวัด The ABCDE-health literacy scale for Thai adults	8
ตาราง 3 กรอบการพัฒนาแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ	9
ตาราง 4 แผนการเก็บรวบรวมข้อมูล	12
ตาราง 5 ค่าคุณภาพของแบบวัด Thailand health literacy scales	14
ตาราง 6 คุณภาพเครื่องมือตามองค์ประกอบด้านการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ	14
ตาราง 7 คุณภาพเครื่องมือตามองค์ประกอบด้านการเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพ ที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ	15
ตาราง 8 คุณภาพเครื่องมือตามองค์ประกอบด้านการตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ	16
ตาราง 9 คุณภาพเครื่องมือตามองค์ประกอบด้านการสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม	16
ตาราง 10 คุณภาพเครื่องมือตามองค์ประกอบด้านการจัดการสุขภาพตนเอง	18
ตาราง 11 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	19
ตาราง 12 ระดับความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย จำแนกตามช่วงวัย	24
ตาราง 13 ระดับคะแนนความรู้ด้านสุขภาพในภาพรวม (องค์ประกอบที่ 1-5	25
ตาราง 14 คะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย จำแนกรายช่วงวัยและกลุ่มรวม	26
ตาราง 15 แสดงจำนวนความถี่ ร้อยละ ของผู้ตอบการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ	27
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ	29
ตาราง 17 แสดงจำนวนความถี่ ร้อยละ ของผู้ตอบการเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอ ต่อการปฏิบัติ	30
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอ ต่อการปฏิบัติ	31
ตาราง 19 แสดงจำนวนความถี่ ร้อยละ ของผู้ตอบการตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ	32
ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ	33
ตาราง 21 แสดงจำนวนความถี่ ร้อยละ ของผู้ตอบการสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม	35
ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม	37
ตาราง 23 การจัดการสุขภาพตนเอง	39
ตาราง 24 แสดงจำนวนความถี่ ร้อยละ ของผู้ตอบการจัดการสุขภาพตนเอง	41
ตาราง 25 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของของความรู้ด้านสุขภาพของ คนไทย โดยรวมและรายองค์ประกอบ จำแนกตามช่วงวัย	42
ตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของความรู้ด้านสุขภาพเป็นรายคู่	44

สารบัญญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงระดับความรู้ด้านสุขภาพคนไทยในองค์ประกอบรวม	21
ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์ประกอบที่ 1: การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ	22
ภาพประกอบ 3 แผนภูมิแสดงระดับความรู้ด้านสุขภาพคนไทย องค์ประกอบที่ 2: การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ	22
ภาพประกอบ 4 แผนภูมิแสดงระดับความรู้ด้านสุขภาพคนไทย องค์ประกอบที่ 3: การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ	23
ภาพประกอบ 5 แผนภูมิแสดงระดับความรู้ด้านสุขภาพคนไทย องค์ประกอบที่ 4: การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม	23
ภาพประกอบ 6 แผนภูมิแสดงระดับความรู้ด้านสุขภาพคนไทย องค์ประกอบที่ 5: การจัดการสุขภาพตนเอง	24
ภาพประกอบ 7 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย จำแนกรายช่วงวัยและกลุ่มรวม	26
ภาพประกอบ 8 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์ประกอบที่ 1: การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพจำแนกรายช่วงวัย และกลุ่มรวม	29
ภาพประกอบ 9 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์ประกอบที่ 2: การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติจำแนกรายช่วงวัย และกลุ่มรวม	31
ภาพประกอบ 10 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์ประกอบที่ 3: การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ จำแนกรายช่วงวัย และกลุ่มรวม	33
ภาพประกอบ 11 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์ประกอบที่ 4: การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม จำแนกรายช่วงวัย และกลุ่มรวม	39
ภาพประกอบ 12 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์ประกอบที่ 5: การจัดการสุขภาพตนเอง จำแนกรายช่วงวัย และกลุ่มรวม	42

รายงานผลการสร้างและพัฒนาเครื่องมือความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย (Research Report for Creating and Developing of Thailand Health Literacy Scales)

เหตุผลและความจำเป็นในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

จากที่ประชุมส่งเสริมสุขภาพโลกครั้งที่ 7 เมื่อ 26-30 ตุลาคม 2552 ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา องค์การอนามัยโลก ได้ประกาศให้ประเทศสมาชิกให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy - HL) ซึ่ง WHO (1998) ได้ให้ความหมายว่า เป็นทักษะการทางปัญญาและทักษะทางสังคมของบุคคล ที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจและสมรรถนะที่จะเข้าถึง เข้าใจและใช้ข้อมูลข่าวสารและบริการสุขภาพเพื่อส่งเสริมและบำรุงรักษาสุขภาพตนเองให้คงดีอยู่เสมอ และจากหลายรายงานพบสอดคล้องกันว่า ประชาชนที่มี HL ต่ำ จะส่งผลให้อัตราการตาย เข้ำรักษาตัวในโรงพยาบาลและใช้จ่ายในการรักษาสูง เพราะมีความรู้เกี่ยวกับโรคและการดูแลสุขภาพตนเองต่ำ มีการสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพและเข้ารับบริการส่งเสริมสุขภาพต่ำ (Osborne et al., 2013) ดังนั้น นักวิชาการสุขภาพทั่วโลก จึงให้ความสำคัญกับ HL ที่มีการศึกษาทั้งในลักษณะหาความสัมพันธ์ของสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อ HL และผลลัพธ์ทางสุขภาพ การจัดโปรแกรมการพัฒนา HL และโดยเฉพาะในการสร้างเครื่องมือประเมิน HL ทั้งฉบับยาวและสั้น ทั้งในกลุ่มประชาชนโดยรวมและเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มวัยเด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ กลุ่มเสี่ยงเฉพาะโรค กลุ่มผู้ป่วยโรคต่าง ๆ เป็นต้น

กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำการสังเคราะห์ดัชนีวัดความรู้ด้านสุขภาพเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพตามหลัก 3อ. และ 2ส. จากงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ในฐาน PubMed และ Science Direct ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1996 – 2013 มี 154 เรื่อง แต่เผยแพร่บทความวิจัยฉบับเต็มรวม 29 เรื่องที่นำมาใช้ในการสังเคราะห์ครั้งนี้ เช่น บทความของ Davis, Crouch, Wills & Abdehou (1991), WHO (1998), Baker et al. (1999), Ratzan & Parker (2000), Nutbeam (2000), Lee, Arozullah & Cho (2004), Institute of Medicine (2004), Rootman & Ronson (2005), Kwan, Frankish & Rootman (2006), Kickbusch (2006), Paasche Orlow & Wolf (2007), Nutbeam (2008), Wagner (2009), Rootman (2009), Chin et al. (2011) Edwards et al. (2012), Sorensen et al. (2012) เป็นต้น ทำให้ได้กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรอบรู้ด้านสุขภาพ 3 กลุ่มหลักได้แก่ ระดับบุคคล ระดับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และระดับสังคมชุมชน และเครื่องมือวัดในต่างประเทศที่นิยมใช้ เช่น แบบวัด The eHealth Literacy Scale (eHEALS) ปี 2006 มี 6 องค์ประกอบจำนวน 8 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha = 0.88, แบบวัด Test of Functional Health Literacy in Adults (TOFHLA) วัดจาก 2 องค์ประกอบคือ ความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการคำนวณ มีจำนวน 50 ข้อ ส่วนฉบับสั้นมี 36 ข้อ, แบบวัด The Rapid Estimate of Adult Literacy in Medicine (REALM) วัดทักษะ 2 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha = 0.97, แบบวัด Functional Communication and Critical Health Literacy Scales (FCCHL) วัด 3 ระดับและแบบวัด Medical Achievement Reading Test: MART) เป็นการทดสอบการอ่านศัพท์แพทย์ และแบบวัด HL ของประเทศไทยตั้งแต่ ปี พ.ศ.2556 – 2559 พัฒนาขึ้นตามองค์ประกอบ HL ตามแนวคิดของ Nutbeam (2008) ประกอบด้วย 3 ระดับ 6 ด้านได้แก่ 1) ระดับพื้นฐาน (Functional Literacy level) มี ด้านการเข้าถึงข้อมูล (Access) และด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) 2) ระดับปฏิสัมพันธ์ (Interactive Literacy level) มีด้านทักษะการสื่อสาร (Communication skill) และ ด้านการจัดการตนเอง (Self-management) 3) ระดับวิจารณ์ญาณ (Critical literacy level) มี ด้านการรู้เท่าทันสื่อ (Media literacy) และด้านทักษะการตัดสินใจ (Decision skill) ซึ่งแนวคิดนี้ สามารถเป็นกรอบในการพัฒนาเครื่องมือวัดทั้งในการดูแลรักษาทางคลินิก (Clinical care) หรือในกลุ่มผู้ป่วย และการ

ส่งเสริมสุขภาพของประชาชน (Public health) หรือประชาชนกลุ่มเสี่ยงและทั่วไป ได้แก่ 1) แบบวัด HL เกี่ยวกับโรคอ้วนของนักเรียนไทยระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 4 องค์ประกอบ 2) แบบวัด ABCDE –HL Scale of Thai Adults ตามหลัก 3อ.2ส. สำหรับวัยผู้ใหญ่กลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ซึ่งฉบับยาวมี 36 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha ระหว่าง .870 - .912 ส่วนฉบับสั้นมี 19 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha ระหว่าง .602 - .788, 3) แบบวัด HLตามแนวสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนอายุ 7-14 ปี ซึ่งฉบับยาวมี 58 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha ระหว่าง .834 - .912 และฉบับสั้นมี 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha ระหว่าง .549 - .809, 4) แบบประเมิน HL สำหรับเด็กและเยาวชนไทยที่มีภาวะน้ำหนักเกิน (Health Literacy Scale for Thai Childhood Overweight) มี 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha ระหว่าง .549 - .809, 5) แบบประเมิน HL เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สำหรับสตรีไทยวัยรุ่น อายุ 15-21 ปี (Health Literacy Scale for Unwanted Pregnancy Prevention of Thai Female Adolescents) 38 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha ระหว่าง .870 - .900

จากผลการประเมิน HL ในปี 2557 สำหรับสตรีไทยวัยรุ่น อายุ 15-21 ปี มีระดับ HL เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร พบว่าอยู่ในระดับไม่ดีพอ คิดเป็นร้อยละ 95.5 ระดับพอใช้คิดเป็นร้อยละ 4.5 และดีมากไม่พบ ของจำนวนตัวอย่าง 2,001 คน และ HL เพื่อป้องกันโรคอ้วนสำหรับเด็กที่มีภาวะน้ำหนักเกินอายุ 9-14 ปี พบว่าอยู่ในระดับไม่ดีพอ คิดเป็นร้อยละ 60.4 พอใช้คิดเป็นร้อยละ 38.3 และระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 1.3 ของจำนวนตัวอย่าง 2,000 คน จากผลการประเมิน HL ในปี 2559 สำหรับในกลุ่มวัยเรียนอายุ 7-14 ปี ภาพรวมประเทศจำนวน 15,156 คน พบว่า มีระดับ HL ตามสุขบัญญัติ อยู่ในระดับพอใช้ (มีคะแนนอยู่ในช่วง 60% - < 80% ของคะแนนเต็ม) คิดเป็นร้อยละ 63.2 รองลงมาอยู่ในระดับดีมาก (มีคะแนน \geq 80% ของคะแนนเต็ม) คิดเป็นร้อยละ 31.8 และระดับไม่ดี (มีคะแนน < 60% ของคะแนนเต็ม) คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ และ ในคนไทยกลุ่มวัยทำงานอายุ 15-59 ปี ที่เสี่ยงโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงในภาพรวมประเทศจำนวนตัวอย่าง 15,278 คน พบว่า มีระดับ HL ตามหลัก 3 อ.2ส. ส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่ดี (มีคะแนน < 60% ของคะแนนเต็ม) คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาอยู่ในระดับพอใช้ (มีคะแนนอยู่ในช่วง 60% - < 80% ของคะแนนเต็ม) คิดเป็นร้อยละ 45.50 และอยู่ในระดับดีมาก (มีคะแนน \geq 80% ของคะแนนเต็ม) คิดเป็นร้อยละ 5.5 ตามลำดับ จากแผนการขับเคลื่อนความรู้ด้านสุขภาพของ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพในปี พ.ศ. 2560 นั้นพบว่า ผลผลิตหนึ่งที่สำคัญคือ การมีคลังความรู้และเครื่องมือการวัดด้าน HL ของกลุ่มวัย และมีเป้าหมายให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยในพื้นที่เป้าหมายมี HL อยู่ในระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 20 ดังนั้นในปีงบประมาณ 2560 นี้ กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จึงเห็นความสำคัญที่จะพัฒนาเครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพคนไทย (Thailand Health Literacy Scales) ที่สามารถใช้ได้กับทุกกลุ่มวัย

วัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการเพื่อ

1. สังเคราะห์ดัชนีวัดและสร้างแบบประเมินความรู้ด้านสุขภาพคนไทยที่สามารถจัดระดับความรู้ด้านสุขภาพคนไทย และสามารถนำไปใช้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ประเมินระดับความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย ที่จำแนกทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยกับเกณฑ์ความรู้ด้านสุขภาพ
3. เปรียบเทียบระดับความรู้ด้านสุขภาพในองค์ประกอบรวม รายองค์ประกอบ และประเด็นที่ประเมิน ระหว่างประชาชนแต่ละกลุ่มได้แก่ กลุ่มวัยเรียน กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มสูงวัย

การทบทวนวรรณกรรมกระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

นิยามความรอบรู้ด้านสุขภาพ

จากที่ประชุมส่งเสริมสุขภาพโลกครั้งที่ 7 เมื่อ 26-30 ตุลาคม 2552 ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา องค์การอนามัยโลก (World Health Organization - WHO) ได้ประกาศให้ประเทศสมาชิกให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy-HL) ซึ่ง WHO (1998) ได้ให้ความหมายว่า เป็นทักษะทางปัญญาและทักษะทางสังคมของบุคคล ที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจและสมรรถนะที่จะเข้าถึง เข้าใจและใช้ข้อมูลข่าวสารและบริการสุขภาพเพื่อส่งเสริมและบำรุงรักษาสุขภาพตนเองให้คงที่อยู่เสมอ และจากหลายรายงานพบสอดคล้องกันว่าประชาชนที่มี HL ต่ำ จะส่งผลให้อัตราการตาย เข้ำรักษาตัวในโรงพยาบาลและใช้จ่ายในการรักษาสูง เพราะมีความรู้เรื่องโรคและดูแลสุขภาพตนเองต่ำ มีการสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพและเข้ารับบริการส่งเสริมสุขภาพต่ำ (Osborne et al., 2013) และจากการทบทวนวรรณกรรม นิยามพอสังเขปได้ดังนี้

Institute of Medicine: IOM (2004) ได้ให้ความหมาย ความรอบรู้ด้านสุขภาพว่าหมายถึง ระดับความสามารถของแต่ละบุคคลในการเข้าถึง มีวิธีการและทำความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารและบริการทางสุขภาพพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อการตัดสินใจทางสุขภาพที่เหมาะสม แต่นอกเหนือไปจากความสามารถของแต่ละบุคคล ความรอบรู้ด้านสุขภาพยังขึ้นอยู่กับทักษะ ความพึงพอใจ และความคาดหวังของข้อมูลข่าวสารทางสุขภาพและผู้ให้บริการสุขภาพ เช่น แพทย์ พยาบาล ผู้บริหาร ผู้ดูแลเยี่ยมบ้าน สื่อสารมวลชน และปัจจัยอื่น เป็นต้น

Kwan, Frankish & Rootman (2006) ได้ให้ความหมาย ความรอบรู้ด้านสุขภาพว่าหมายถึง ระดับที่ประชาชนสามารถเข้าถึง เข้าใจ ประเมิน และสื่อสารข้อมูลทางสุขภาพได้ตรงกับความต้องการในบริบทที่แตกต่างกันด้านสุขภาพเพื่อส่งเสริมและคงรักษาสุขภาพที่ดีตลอดชีวิต

Kickbusch (2006) ได้ให้ความหมาย ความรอบรู้ด้านสุขภาพ ว่าหมายถึง การกระทำที่เป็นพลวัตและมีพลังจูงใจตนเอง และเป็นทักษะชีวิตที่สำคัญในการเข้าสู่สังคมสมัยใหม่ได้ และเป็นทางเลือกในชีวิตประจำวันที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพและความสุขใจ

Nutbeam (2008) ได้ให้ความหมาย ความรอบรู้ด้านสุขภาพว่าหมายถึง ทักษะทางปัญญาและทางสังคมที่ขึ้นาก่อให้เกิดแรงจูงใจและความสามารถของแต่ละบุคคลให้เข้าถึง เข้าใจและใช้ข้อมูลข่าวสารในวิถีทางเพื่อการส่งเสริมและคงรักษาสุขภาพที่ดีของตนเองอย่างต่อเนื่อง

Rootman (2009) ได้ให้ความหมาย ความรอบรู้ด้านสุขภาพว่าหมายถึง ทักษะที่ครอบคลุมถึงความจำเป็นเพื่อการค้นหา เพื่อการประเมินและการบูรณาการข้อมูลข่าวสารทางสุขภาพที่มีความหลากหลายของบริบท และยังเป็นต้องการในด้านความรู้คำศัพท์ทางสุขภาพและวัฒนธรรมของระบบสุขภาพนั้น

Edwards, Wood, Davies & Edwards (2012) ได้ให้ความหมาย ความรอบรู้ด้านสุขภาพว่าหมายถึง การที่ได้รับการถ่ายทอด และผู้มีส่วนร่วมสร้างให้เกิดความสามารถเหล่านี้ ก็จะกลายเป็นผู้มีความรอบรู้ด้านสุขภาพในการจัดการภาวะเงื่อนไขทางสุขภาพของเขา ให้สามารถเข้าถึงและเกาะติดกับข้อมูลข่าวสารและบริการ มีการปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพและเจรจาต่อรองและเข้าถึงการรักษาได้อย่างเหมาะสม และมีการเปลี่ยนแปลงในความสามารถเหล่านี้ระหว่างสมาชิกในกลุ่มสุขภาพ บางคนมีความรู้และทักษะในการจัดการตนเองดี แต่บางคนมีการแสวงหาข้อมูลน้อย และมีการสื่อสารเพื่อปรึกษาหารือกันน้อย

HLS-EU Consortium (2012) ได้ให้ความหมาย ความรอบรู้ด้านสุขภาพ ว่าหมายถึง การรู้หนังสือที่เกี่ยวข้องกับความรู้ที่จำเป็น แรงจูงใจ และสมรรถนะในการเข้าถึง เข้าใจ ประเมินและการประยุกต์ใช้ข้อมูลข่าวสารทางสุขภาพเพื่อการตัดสินใจในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ การป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพเพื่อการคงอยู่ในการดูแลสุขภาพตนเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดีตลอด

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทย (2560) ได้ให้ความหมาย ความรอบรู้ด้านสุขภาพว่าหมายถึง ความรอบรู้และความสามารถด้านสุขภาพของบุคคลในการที่จะกลั่นกรอง ประเมินและ ตัดสินใจ ที่จะปรับเปลี่ยน พฤติกรรม เลือกใช้บริการและ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ได้อย่างเหมาะสม (ตามมติการประชุมผู้บริหารระดับสูงของกระทรวง สาธารณสุขเมื่อ 8 ก.พ. 2560

สรุปได้ว่า ความรอบรู้ด้านสุขภาพ หมายถึง ระดับความสามารถที่ประชาชนใช้ทักษะทางการคิด ด้วยปัญญาและทักษะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการเข้าถึง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูล ข่าวสารทางสุขภาพ และบริการทางสุขภาพที่ได้รับจากบุคลากรสาธารณสุข สื่อต่างๆ และได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้เกิดการ จูงใจตนเองให้มีการตัดสินใจเลือกวิถีทางในการดูแลตนเอง จัดการสุขภาพตนเองเพื่อป้องกันและคงรักษา สุขภาพที่ดีของตนเองไว้เสมอ

องค์ประกอบของความรอบรู้ด้านสุขภาพ

ตามแนวคิดของ Nutbeam (2000) ประกอบด้วย 3 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 Basic/Functional Literacy หรือความรอบรู้ด้านสุขภาพระดับพื้นฐาน ได้แก่ สมรรถนะ ในการอ่านและเขียน เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงเนื้อหาสาระด้านสุขภาพ จัดเป็นทักษะพื้นฐาน ด้านการอ่านและ เขียนที่จำเป็นสำหรับบริบทด้านสุขภาพ เช่น การอ่านใบยินยอม (Consent Form) ฉลากยา (Medical Label) การเขียนข้อมูลการดูแลสุขภาพ ความทำความเข้าใจต่อรูปแบบการให้ข้อมูลทั้งข้อความเขียนและวาจาจาก แพทย์ พยาบาล เภสัชกร รวมทั้งการปฏิบัติตามคำแนะนำ เช่น การรับประทานยา กำหนดการนัดหมาย เป็นต้น

ระดับ2 Communicative/Interactive Literacy หรือความรอบรู้ด้านสุขภาพขั้นการมีปฏิสัมพันธ์ ร่วมกัน ได้แก่ สมรรถนะในการใช้ความรู้และการสื่อสาร เพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ เป็น การรู้เท่าทันทางปัญญา (Cognitive Literacy) และทักษะทางสังคม (Social Skill) ที่ทำให้สามารถมีส่วนร่วม ในการดูแลสุขภาพของตนเอง เช่น การรู้จักซักถามผู้รู้ การถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้ที่ตนเองมีให้ผู้อื่นได้ เข้าใจ เพื่อนำมาสู่การเพิ่มพูนความสามารถทางสุขภาพมากขึ้น

ระดับ3 Critical Literacy หรือความรอบรู้ด้านสุขภาพขั้นวิจารณ์ญาณได้แก่ สมรรถนะในการ ประเมินข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถตัดสินใจและเลือกปฏิบัติในการสร้างเสริมและ รักษาสุขภาพของตนเองให้คงดีอย่างต่อเนื่อง

เครื่องมือวัดความรอบรู้ด้านสุขภาพ

มีนักวิชาการที่พัฒนาเครื่องมือวัดความรอบรู้ด้านสุขภาพหลายคน ดังเช่น 1) The eHealth Literacy Scale (eHEALS) แบบวัดระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพ ทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นแบบวัดที่ผู้ทำแบบวัดประเมิน ตนเอง (Self- report) (Norman & Skinner, 2006) โดย eHEALS มีการออกแบบเพื่อประเมินทักษะการ รับรู้ของบุคคลในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสุขภาพ และเพื่อช่วยในการกำหนดความเหมาะสมระหว่าง โปรแกรม eHEALS กับบุคคล วัดจาก 6 ด้าน คือวัฒนธรรม(Traditional) ข้อมูลข่าวสาร (Information) สุขภาพ(Health) คอมพิวเตอร์ (Computer) สื่อ (Media) และ การรู้เรื่องทางวิทยาศาสตร์ (Scientific literacy) 2) Test of Functional Health Literacy in Adults (TOFHLA) คือแบบวัดที่ใช้วัดความเข้าใจใน การอ่าน ความเข้าใจข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณ (Sharif & Blank , 2009) เป็นแบบวัด ที่ถูกนำมาใช้วัดความรอบรู้ด้านสุขภาพ ในเด็กและเยาวชน รวมไปถึงผู้ใหญ่ แบบวัดนี้มีทั้งหมด 67 ข้อ เป็นการ วัดความสามารถในการอ่านและความเข้าใจตัวเลข 17 ข้อ วัดความเข้าใจการอ่านที่ใช้ในการวัดความสามารถ ของผู้ป่วยเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ 50 ข้อ 3) The Rapid Estimate of Adult Literacy in Medicine (REALM) เป็นแบบวัดที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้วินิจฉัยและระบุตัวผู้ป่วยที่มีระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพต่ำ (Davis, Crouch, Wills & Abdehou, 1991) ใช้ประเมินทักษะการอ่านและความเข้าใจเกี่ยวกับศัพท์ทางการแพทย์

โดยการคัดเลือกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ การรักษา สื่อการสอนด้านสุขศึกษา ฉลากยาต่างๆ โดยคำศัพท์เหล่านั้นเป็นคำศัพท์ที่ผู้ป่วยจำเป็นต้องทราบเพื่อใช้ในการรักษาและการปฏิบัติตัวเพื่อรักษาสุขภาพของตนเอง โดยมีตัวชี้วัด 2 ด้าน คือทักษะการอ่าน (การจดจำคำหรือเข้าใจในการอ่านและการคิดคำนวณ) และทักษะอื่นที่จำเป็น เช่นความรู้ทางวัฒนธรรมและความคิด การฟัง การคิดคำนวณ การพูด การเขียนและการอ่าน และ 4) Functional Communication and Critical Health Literacy Scales (FCCHL) แบบประเมินระดับความรู้ด้านสุขภาพขั้นพื้นฐาน การสื่อสารและการมีวิจารณญาณ ใช้วัดระดับความรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วยโรคเบาหวานตามแนวคิดของ Nutbeam (Ishikawa, Takeuchi & Yano, 2008) แบบวัดนี้แบ่งความรู้ด้านสุขภาพเป็น 3 ระดับ คือ **ขั้นพื้นฐาน** ในขอบเขตที่ผู้ป่วยมีประสบการณ์ในการอ่านคำแนะนำหรือแผ่นพับจากโรงพยาบาลและสถานพยาบาลทั่วไป **ขั้นการมีปฏิสัมพันธ์** เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ การสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรคเบาหวานตั้งแต่ผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยโรค **ขั้นวิพากษ์** เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ การที่ผู้ป่วยวิเคราะห์และใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อการดูแลสุขภาพตนเอง 5) Medical Achievement Reading Test (MART) เป็นแบบทดสอบการอ่านศัพท์ทางการแพทย์ (Hanson-Drivers, 1997 cited in Mancuso JM., 2009) มีความคล้ายคลึงกับ REALM ตรงที่เป็นการประเมินการอ่านศัพท์ทางการแพทย์ แบบวัดนี้ให้ความสำคัญกับสาเหตุของการที่ไม่สามารถอ่านได้ เช่น คำที่ใช้ในทางการแพทย์หรือคำที่เกี่ยวข้องที่เห็นในใบสั่งยา/แผ่นพับ การศึกษาของผู้ป่วย ตัวอักษรที่พิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาดเล็กและการพิมพ์บนกระดาษที่มันวาว ทำให้อ่านได้ยากซึ่งเป็นผลทำให้ผู้ป่วยต้องคาดเดาในคำที่ไม่สามารถอ่านได้ 6) เครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคอ้วนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือดังกล่าวได้ถูกพัฒนามาจากแนวคิดของ Nutbeam โดยวัดจาก 4 ด้านคือ 1) ทักษะการจัดการตนเอง 2) การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ 3) ทักษะการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างสุขภาพและลดความเสี่ยงต่อสุขภาพและ 4) การรู้เท่าทันสื่อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับในระดับสูง เท่ากับ 0.86 และ 7) เครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพของคนไทยวัยผู้ใหญ่ (กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ร่วมกับ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, 2557) พบว่า มีความตรงและความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

เครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพในต่างประเทศ

ตัวอย่าง เครื่องมือวัด The HLS-EU-Q47 เป็นแบบวัดที่พัฒนาขึ้นจากทุนงบประมาณของ the European Commission's Health Programme โดย Sørensen (2013) ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการทำเดลไฟสนทนากลุ่มนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้อง การนำไปทดลองใช้ในพื้นที่ พร้อมผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ 25 คนและแปลเป็นหลายภาษา (Delphi, focus groups, field-test, expert consultations, translations) เพื่อนำไปใช้ในการวัดใน ประเทศยุโรปโดยมีค่า Chronbach's alpa อยู่ในช่วง 0.51 to 0.91 รวมจำนวน 47 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่าตาม likert scale 5 ระดับคือ ให้คะแนน 1 หมายถึง ยากมาก 2 ยาก 3 ง่าย 4 คือง่ายมาก และ 5 คือ ไม่ทราบ/ไม่เคย วัดจาก 4 องค์ประกอบคือ การเข้าถึง ความเข้าใจ การตรวจสอบ/ประเมิน/ตัดสินใจ และการนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ ในบริบทการดำเนินงาน 3 ด้านคือ การดูแลรักษา การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ เมื่อรวมเป็นเมทริกซ์ (4 องค์ประกอบ × 3 บริบทการดำเนินงาน) จึงประกอบด้วย 12 ด้าน ดังตัวอย่างข้อคำถาม ในบริบทงาน/องค์ประกอบ ตัวอย่างเช่น 1) **ด้านการดูแลรักษา/การเข้าถึงข้อมูล** เช่น ข้อ 1 การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยด้วยโรคที่ท่านตระหนักอยู่? ข้อ 2 การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาอาการเจ็บป่วยด้วยโรคที่ท่านตระหนักอยู่? 2) **ด้านการดูแลรักษา/ความเข้าใจ** เช่น ข้อ 5 ความเข้าใจในสิ่งที่แพทย์พูดกับท่าน ข้อ 8 ความเข้าใจคำแนะนำของแพทย์หรือเภสัชกรเกี่ยวกับข้อกำหนดวิธีใช้ยา? 3) **ด้านการดูแลรักษา/การประเมิน** เช่น ข้อ 10 ตัดสินข้อดีและข้อเสียของทางเลือกในการรักษาที่แตกต่างกัน? ข้อ 12 ตัดสินความน่าเชื่อถือของข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยจากสื่อ? 4) **ด้านการป้องกัน/การเข้าถึงข้อมูล**

เช่น ข้อ 18 การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดการปัญหาสุขภาพจิต เช่น ความเครียดหรือภาวะซึมเศร้า? ข้อ 20 การหาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการป้องกัน/จัดการ เช่น การมีน้ำหนักเกิน ความดันโลหิตสูงหรือคอเลสเตอรอลสูง? 5) ด้านการป้องกัน/การนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ เช่น ข้อ 29 ตัดสินใจว่าท่านจะรับวัคซีนไข้หวัดหรือไม่จากข้อมูล? ข้อ 31 ตัดสินใจว่าท่านจะป้องกันตัวเองจากการเจ็บป่วยได้อย่างไรโดยพิจารณาจากข้อมูลในสื่อ? และ 6) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ/ การประเมิน เช่น ข้อ 41 การตัดสินใจว่าชีวิตของท่านจะอยู่ที่ไหนก็ตามก็จะมีผลต่อสุขภาพและความสุข? ข้อ 43 ตัดสินใจว่าการกระทำในชีวิตประจำวันเกี่ยวข้องกับสุขภาพของท่านเสมอ? เป็นต้น

เครื่องมือวัด Health Literacy Questionnaire (HLQ) ซึ่งเป็นแบบวัดที่พัฒนาขึ้นโดย Osborne et al. (2013) เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ด้านสุขภาพสำหรับประชาชนทั่วไปทุกวัย โดยพัฒนาขึ้นจากข้อมูลฐานรากที่ได้จากการสัมภาษณ์และการประชุมปฏิบัติการในกลุ่มต่างๆ ทั้งประชาชน ผู้ป่วย ผู้ปฏิบัติและผู้กำหนดนโยบายซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการที่ประชาชนขอคำปรึกษาด้านสุขภาพโดยตรง ทำการทดสอบเครื่องมือจากกลุ่มประชาชนในพื้นที่ชุมชน ศูนย์ดูแลสุขภาพและโรงพยาบาลจำนวน 634 คน และตรวจสอบซ้ำกับประชาชน 405 คน ซึ่งแบบสอบถามความรู้ด้านสุขภาพของ Osborne สามารถใช้ในการสำรวจความรู้ด้านสุขภาพของประชาชนทั่วไป ใช้ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพของประชาชนเป็นรายบุคคลได้ ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า มี 9 องค์ประกอบและจำนวนข้อคำถาม 44 ข้อ สรุปลักษณะของแบบสอบถาม ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าคุณภาพของแบบวัด HLQ ของ Osborne et al. (2013)

องค์ประกอบ	จำนวนข้อรวม 44 ข้อ	ค่าจำแนกของแบบวัด	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	ค่า R ²
1. รู้สึกเข้าใจและการได้รับสนับสนุนจากผู้ให้บริการด้านสุขภาพ	4	0.10-0.19	0.88	0.39-0.67	0.58-0.98
2. มีข้อมูลเพียงพอในการจัดการสุขภาพตนเอง	5	0.11-0.27	0.88	0.73-0.98	0.54-0.96
3. การจัดการสุขภาพของตนเอง	5	0.13-0.30	0.86	0.72-0.91	0.52-0.82
4. ได้รับการสนับสนุนทางด้านสุขภาพ	5	0.10-0.19	0.84	0.70-0.89	0.48-0.79
5. ประเมินข้อมูลด้านสุขภาพได้	5	0.18-0.38	0.77	0.59-0.86	0.34-0.74
6. ความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้ให้บริการด้านสุขภาพได้	5	0.15-0.24	0.90	0.79-0.88	0.63-0.77
7. การสืบค้นข้อมูลระบบบริการสุขภาพ	5	0.07-0.42	0.88	0.61-0.94	0.37-0.88
8. ความสามารถในการหาข้อมูลที่ดีด้านสุขภาพ	5	0.20-0.27	0.89	0.81-0.87	0.66-0.75
9. เข้าใจข้อมูลด้านสุขภาพเพียงพอที่ทำให้รู้ว่าจะทำอย่างไรต่อ	5	0.08-0.16	0.88	0.80-0.88	0.63-0.78

เครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพในประเทศไทย

แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 – 2559 พัฒนาขึ้นตามองค์ประกอบของ Nutbeam (2009) เป็นหลักที่มี 3 ระดับ 6 ด้านได้แก่ 1) ระดับพื้นฐาน (Functional literacy level) มีด้านการเข้าถึงข้อมูล (Access) และด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) 2) ระดับปฏิสัมพันธ์ (Interactive literacy level) มีด้านทักษะการสื่อสาร (Communication skill) และ ด้านการจัดการตนเอง (Self-

management) 3) ระดับวิจารณ์ญาณ (Critical literacy level) มีด้านการรู้เท่าทันสื่อ (Media literacy) และด้านทักษะการตัดสินใจ (Decision skill) ซึ่งแนวคิดนี้ สามารถเป็นกรอบในการพัฒนาเครื่องมือวัดทั้งในการดูแลรักษาทางคลินิก (Clinical care) หรือในกลุ่มผู้ป่วย และการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน (Public health) หรือประชาชนกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ 1) แบบวัด HL เกี่ยวกับโรคอ้วนของนักเรียนไทยระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 4 องค์ประกอบ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ Cronbach's alpha เท่ากับ 0.86, 2) แบบวัด ABCDE –HL Scale of Thai Adults ตามหลัก 3อ 2ส สำหรับกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ซึ่งฉบับยาวมี 36 ข้อ มีค่า Cronbach's alpha ระหว่าง . 0.67 -0.91 ส่วนฉบับสั้นมี 19 ข้อ ระหว่าง 0.60 -0.79, 3) แบบวัด HL สำหรับเด็กและเยาวชนไทยที่มีภาวะน้ำหนักเกิน (Health Literacy Scale for Thai Childhood Overweight) มี 35 ข้อ มีค่า Cronbach's alpha ระหว่าง 0.70 -0.82, 4) แบบวัด HL เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรสำหรับสตรีไทยวัยรุ่นอายุ 15-21 ปี (Health Literacy Scale for Unwanted Pregnancy Prevention of Thai Female Adolescents) มี 38 ข้อ มีค่า Cronbach's alpha ระหว่าง 0.87 -0.90 สำหรับผลการสำรวจเพื่อประเมิน HL โดยมีเกณฑ์มาตรฐานกำหนดคะแนนที่ได้ต่ำกว่า 60% คือ ไม่ดี คะแนนช่วง 60- ต่ำกว่า 80% คือ พอใช้ได้ และ 80% ขึ้นไปคือ ดีมาก ตามเกณฑ์การแบ่งระดับการเรียนรู้ของ Bloom (1968), 5) แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพตามหลักสุขภาพบัญญัติแห่งชาติสำหรับเด็กและวัยรุ่นอายุ 7-14 ปี เป็นแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นโดย กองสุขศึกษา ร่วมกับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีงบประมาณ 2558 (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข, 2559) ซึ่งฉบับยาวมี 44 ข้อ มีค่า Cronbach's alpha ระหว่าง 0.69-0.77 และฉบับสั้นมี 30 ข้อโดยมีค่า Cronbach's Alpha ระหว่าง 0.55-0.81 และ 6) เครื่องมือวัดความรู้แจ้งแตกฉานด้านสุขภาพ (Health Literacy) สำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง มีข้อคำถามเพื่อประเมิน Health Literacy มีจำนวน 145 ข้อ โดยมีค่า Cronbach's alpha ระหว่าง 0.54 -0.97 โดยแบ่งช่วงคะแนนเป็น 2 คือผู้มีความรู้แจ้งแตกฉานด้านสุขภาพในระดับรู้แจ้งคือ ระดับคะแนน $\geq 75\%$ และในระดับรู้จักมีคะแนนอยู่ที่ระดับ $< 75\%$

ตัวอย่างแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพของคนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปในการปฏิบัติตามหลัก 3อ.2ส. ในกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง (The ABCDE-health literacy scale for Thai adults) เป็นแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นโดย กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีงบประมาณ 2556 (Intarakamhang & Kwanchuen, 2016; กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ร่วมกับสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2557) โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis-CFA) และการวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างเชิงสาเหตุ (Structural Equation Model-SEM) เริ่มต้นจากการสังเคราะห์นิยามและเครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพในต่างประเทศที่เผยแพร่บทความวิจัยฉบับเต็มในฐาน PubMed และ Science Direct ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1996 – 2013 จำนวน 29 เรื่องทำให้ได้องค์ประกอบการวัด 6 ด้านจาก 3 ระดับตามนิยามของ Nutbeam (2008) และ Edward, Wood, Davies & Edwards (2012) คือ **ระดับพื้นฐาน** 1) ความรู้และความเข้าใจทางสุขภาพ (Needed health knowledge and understanding) 2) การเข้าถึงข้อมูลและบริการ (Accessing with information and service) **ระดับปฏิสัมพันธ์** 3) การสื่อสารเพิ่มความเชี่ยวชาญ (Communicating for added professionals) 4) การจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพตนเอง (Managing their health condition) **ระดับวิจารณ์ญาณ** 5) การรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ (Getting media and information literacy) และ 6) การตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง (Making appropriate health decision to good practice) และนำแบบสอบถามไปตรวจสอบกับกลุ่มตัวอย่าง 13 จังหวัดรวม 4,401 คน ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ดังตาราง

ตาราง 2 ค่าคุณภาพของแบบวัด The ABCDE-health literacy scale for Thai adults

องค์ประกอบ	จำนวนข้อ รวม 36 ข้อ	คะแนน เต็ม	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์	ค่าความเชื่อมั่น Cronbach's alpha	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ
1. ความรู้และความเข้าใจทางสุขภาพ (มีค่าความยากง่าย =.490-.660)	10	10	0.43-0.77	0.61 (KR-20)	0.39-0.67
2. การเข้าถึงข้อมูลและบริการ	5	20	0.63-0.73	0.86	0.72-0.84
3. การสื่อสารเพิ่มความเชี่ยวชาญ	6	24	0.55-0.85	0.91	0.74-0.85
4. การจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพตนเอง	5	20	0.69-0.75	0.89	0.71-0.79
5. การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	5	20	0.55-0.71	0.83	0.39-0.77
6. การตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง	5	20	0.22-0.48	0.67	0.69-0.82

ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ

1. การกำหนดขอบเขตนิยามของ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) โดยทั่วไปตามนิยามของ องค์การอนามัยโลก ที่ว่าหมายถึง กระบวนการทางปัญญาและทักษะทางสังคม ที่ก่อเกิดแรงจูงใจและความสามารถของปัจเจกบุคคลที่จะเข้าถึง เข้าใจและใช้ข้อมูลข่าวสารที่มีเพื่อส่งเสริมและรักษาสุขภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น (WHO, 1998) โดยมีแนวทางการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพ ที่มุ่งเน้นการสร้างรูปแบบการดำเนินกิจกรรมตามบุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงานที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนา ดังบทเรียนด้านการดำเนินงานเพื่อพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพในต่างประเทศ (Pleasant, 2012) สามารถแบ่งได้เป็น 5 แนวทางที่ครอบคลุมกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้ 1) การพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพของกลุ่มประชาชนทั่วไปอายุบุคคล 2) การพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพของกลุ่มบุคลากรสุขภาพ 3) การพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพในสถานพยาบาล 4) การพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพในกลุ่มทำงานองค์กรทั่วไป และ 5) การพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพในชุมชน และในการศึกษาครั้งนี้ จะมุ่งศึกษาในกลุ่มแรกคือ กลุ่มกลุ่มประชาชนทั่วไปอายุบุคคล โดยมีการศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบการวัดระหว่างการวัด ของ WHO (1998), Nutbeam (2008) มี 5 องค์ประกอบ, ของยุโรป HLS-EU-Q47 (2015) มี 12 องค์ประกอบ และของ Osborn (2013) ที่เน้นการวัดประชาชนทั่วไป มี 9 องค์ประกอบที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ Osborn (2013) ซึ่งมีความใกล้เคียงกับกลุ่มประชาชนทั่วไป ที่ไม่มีบริบทของสภาพปัญหาหรืออาการของโรคเฉพาะกลุ่ม ดังนั้นผู้ตอบแบบวัดครั้งนี้จึงเป็นประชาชนทั่วไปได้ไม่จำเป็นต้องเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อโรคหรือผู้ป่วยได้ ทั้งนี้ในการวิเคราะห์เนื้อหาเบื้องต้น ได้มีการจัดประชุมโดยการสนทนากลุ่มคณะทำงานร่วมกับนักวิชาการสาธารณสุขด้านสุขศึกษา การส่งเสริม ป้องกัน และควบคุมโรคของกระทรวงสาธารณสุขจำนวน 20 คน ร่วมกันพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นข้อคำถามและได้จัดกลุ่มข้อคำถามเพื่อกำหนดองค์ประกอบการวัด ที่มีนิยามใกล้เคียงกันตามประเด็นนิยามและเนื้อหาของแบบวัดประเมินตนเองตามมาตราส่วนประมาณค่าแบบ Likert scale และให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินจากความรู้สึก ความสามารถและทักษะทางปัญญาและสังคม (Cognitive and social skills) ของตนเอง โดยคณะทำงานได้จัดกลุ่มและกำหนดได้เป็น 5 องค์ประกอบดังตาราง 3

ตาราง 3 กรอบการพัฒนาแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ

กรอบการพัฒนาแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพทั่วไป (General Health Literacy Scale) วัดจาก ความรู้สึก ความเชื่อมั่น ความสามารถและทักษะ				
WHO (1998)	Nutbeam (2008)	HLS-EU-Q47 (2015) 4ระดับจาก ยากมาก-ง่ายมาก	Osborn (2013) 5 ระดับจาก มากที่สุด-น้อยที่สุด	ประเด็นข้อคำถามของคณะทำงานครั้งนี้ (กำหนดองค์ประกอบใหม่ 5 ด้าน) วัดจากระดับมากที่สุด-น้อยที่สุดให้คะแนน 5- 1
ทักษะทางปัญหา	1.เข้าถึงข้อมูล/บริการ	1.เข้าถึงข้อมูล/บริการ 2.เข้าถึงวิธีการป้องกัน 3.เข้าถึงวิธีการส่งเสริมสุขภาพ	1.สามารถค้นหาข้อมูล 2.เข้าถึงแหล่งบริการ	<p>การเข้าถึงข้อมูลและบริการ (Accessing the information and services)</p> <ol style="list-style-type: none"> ฉันสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพหรือโรคที่ฉันกังวลได้ ฉันสามารถค้นหาข้อมูลสุขภาพจากหลายแหล่งได้ เช่น จากผู้รู้ จากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ เป็นต้น ฉันเปิดรับข้อมูลสุขภาพเสมอเพื่อฉันจะได้เป็นผู้มีสุขภาพดี ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารสุขภาพจากการฟังผู้อื่นพูดหรือบอกเล่า ฉันสามารถค้นหาข้อมูลสุขภาพได้ด้วยตัวของตัวเองโดยไม่ต้องพึ่งใคร ฉันสามารถค้นหาแหล่งบริการสุขภาพได้ตรงกับปัญหาสุขภาพของฉัน ฉันสามารถไปพบแพทย์หรือผู้ให้บริการสุขภาพได้ทุกเมื่อตามที่ต้องการ ฉันตัดสินใจที่จะเลือกแหล่งบริการสุขภาพได้ตรงตามที่ฉันคาดหวัง ฉันมั่นใจได้ว่า แหล่งบริการสุขภาพที่ฉันเลือกใช้นั้น ถูกต้องตรงกับปัญหาของฉัน ฉันค้นหาแหล่งที่ให้บริการสุขภาพกับฉันได้ทุกเรื่องที่ผมกังวลหรือเป็นอยู่
	2.เข้าใจข้อมูล	4.เข้าใจข้อมูล/บริการ 5.เข้าใจวิธีการป้องกัน 6.เข้าใจวิธีการส่งเสริมสุขภาพ	3.เข้าใจข้อมูล/บริการเพียงพอต่อการปฏิบัติ	<p>การเข้าใจข้อมูลและบริการที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ (Understanding enough the information and services to practice)</p> <ol style="list-style-type: none"> ฉันเชื่อมั่นว่า ฉันสามารถกรอกข้อมูลด้านสุขภาพในแบบฟอร์มได้ถูกต้องตามที่หน่วยงานหรือสถานบริการสุขภาพต้องการให้กรอกข้อมูลนั้น ฉันเชื่อมั่นว่า ฉันสามารถทำตามคู่มือด้านสุขภาพที่เกี่ยวกับการป้องกันหรือรักษาได้ถูกต้องที่ระบุในคู่มือหรือเอกสารทางการแพทย์ ฉันสามารถอ่านและเข้าใจข้อมูลด้านสุขภาพที่คนอื่น ๆ เขียนนั้นได้ ทุกครั้งที่ฉันอ่านข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ ฉันสามารถอ่านและเข้าใจข้อความนั้นได้ทั้งหมด ฉันฟังรู้เรื่องและเข้าใจในเนื้อหาคำพูด ที่ผู้ให้บริการสุขภาพได้ถ่ายทอดให้

กรอบการพัฒนาแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพทั่วไป (General Health Literacy Scale) วัดจาก ความรู้สึก ความเชื่อมั่น ความสามารถและทักษะ				
WHO (1998)	Nutbeam (2008)	HLS-EU-Q47 (2015) 4ระดับจาก ยากมาก-ง่ายมาก	Osborn (2013) 5 ระดับจาก มากที่สุด-น้อยที่สุด	ประเด็นข้อคำถามของคณะทำงานครั้งนี้ (กำหนดองค์ประกอบใหม่ 5 ด้าน) วัดจากระดับมากที่สุด-น้อยที่สุดให้คะแนน5- 1
	3.รู้เท่าทันสื่อ 4.ตัดสินใจที่ถูกต้อง	7.ประเมินข้อมูล/บริการ 8.ประเมินวิธีการป้องกัน 9.ประเมินวิธีการส่งเสริมสุขภาพ	4.ประเมินข้อมูล/บริการ	การตรวจสอบข้อมูลและบริการ (Reassure the information and services) 16.ฉันมักเปรียบเทียบข้อมูลด้านสุขภาพนั้นก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือทำตาม 17.เมื่อมีข้อมูลด้านสุขภาพใหม่ๆ เข้ามา ฉันต้องตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือทำตาม 18.ฉันมักศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลด้านสุขภาพจากหลายแหล่งเพื่อยืนยันความเข้าใจที่ถูกต้องของตนเอง 19.ฉันรู้ว่าจะหาข้อมูลด้านสุขภาพนั้นได้อย่างไร เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลก่อนที่จะเชื่อและทำตาม 20.ฉันมักสอบถาม ขอคำปรึกษาจากผู้รู้หรือผู้ให้บริการสุขภาพเกี่ยวกับคุณภาพและความถูกต้องของข้อมูลหรือข้อควรปฏิบัติในด้านสุขภาพ
	5.จัดการสุขภาพ	10.ประยุกต์ใช้ข้อมูล/บริการ 11.นำวิธีการป้องกันไปใช้ได้ 12.นำวิธีส่งเสริมไปใช้ได้	5.มีข้อมูลเพียงพอต่อการจัดการสุขภาพ 6.รับผิดชอบต่อสุขภาพ	การจัดการสุขภาพตนเอง (Managing self-health) 21.ฉันรู้สึกว่ามีข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพเป็นอย่างดี 22.ฉันมีข้อมูลด้านสุขภาพเพียงพอที่จะดูแลสุขภาพของตนเองได้ 23.ฉันมั่นใจว่า ฉันมีข้อมูลด้านสุขภาพที่สามารถค้นหาได้เพื่อใช้ในการส่งเสริมและป้องกันสุขภาพตนเองได้ 24.ฉันมีข้อมูลสุขภาพที่จำเป็น พอที่จะนำมาใช้ในการดูแลสุขภาพตนเอง 25.ฉันให้เวลากับการทำกิจกรรมเพื่อสุขภาพตนเองเป็นอย่างมาก 26.ฉันวางแผนในการทำกิจกรรมสุขภาพที่จำเป็น เพื่อสุขภาพที่ดีของตนเอง 27.ถึงแม้ว่าจะมีภารกิจมาก แต่ฉันสามารถแบ่งเวลาเพื่อดูแลสุขภาพตนเองได้ 28.ฉันตั้งเป้าหมายที่จะออกกำลังกายและดูแลสุขภาพให้ได้ตามที่ตั้งไว้ 29.มีหลายสิ่งๆ ที่ฉันหมั่นกำกับตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีสุขภาพที่ดี 30.ฉันปรับปรุงสภาพแวดล้อมรอบตัวเพื่อให้ฉันสามารถปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพได้
ทักษะทางสังคม	การสื่อสารเพื่อสุขภาพ	-	7.ได้รับการสนับสนุนจากผู้ให้บริการสุขภาพ	การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม (Interactive and social support) 31.ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย1คน ที่สามารถให้คำแนะนำฉันได้

กรอบการพัฒนาแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพทั่วไป (General Health Literacy Scale) วัดจาก ความรู้สึก ความเชื่อมั่น ความสามารถและทักษะ				
WHO (1998)	Nutbeam (2008)	HLS-EU-Q47 (2015) 4ระดับจาก ยากมาก-ง่ายมาก	Osborn (2013) 5 ระดับจาก มากที่สุด-น้อยที่สุด	ประเด็นข้อคำถามของคณะทำงานครั้งนี้ (กำหนดองค์ประกอบใหม่ 5 ด้าน) วัดจากระดับมากที่สุด-น้อยที่สุดให้คะแนน 5- 1
			8.ได้รับการสนับสนุนทางสังคมเพื่อสุขภาพ 9.มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้บริการสุขภาพ	32.ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่ให้ข้อมูลด้านสุขภาพแก่ฉันได้ 33.ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่เป็นที่ปรึกษาได้ในยามที่ฉันมีปัญหาด้านสุขภาพ 34.ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่ฉันไว้วางใจให้เป็นที่พึ่งด้านสุขภาพ 35.ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่คอยให้กำลังใจฉันในการดูแลสุขภาพ 36.ฉันสามารถติดต่อและเข้าถึงบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความรู้ด้านสุขภาพได้ 37.ฉันมีใครรอบข้างมากมายที่คอยช่วยเหลือฉันได้ หากฉันไม่สบายหรือเจ็บป่วย 38.ถ้าฉันต้องการความช่วยเหลือ ฉันมีญาติหรือเพื่อนที่พร้อมจะช่วยเหลือฉันได้ 39.ฉันมีใครรอบข้างอย่างน้อย 1 คน ที่ให้การสนับสนุนฉันในการดูแลสุขภาพ 40.ฉันมีผู้สนับสนุนอย่างเข้มแข็งที่พร้อมเป็นกำลังใจให้ฉันในการดูแลสุขภาพ 41.ฉันมั่นใจว่าผู้ให้บริการสุขภาพจะเข้าใจฉัน เมื่อมีการแลกเปลี่ยนพูดคุยกับฉัน 42.ฉันมั่นใจว่าฉันสามารถซักถามสิ่งที่เป็นกังวลของฉันกับผู้ให้บริการสุขภาพได้ 43.ฉันมีการสนทนาแลกเปลี่ยนที่ดีเกี่ยวกับสุขภาพของฉันกับผู้ให้บริการสุขภาพ 44.ฉันมีการซักถามข้อมูลด้านสุขภาพกับผู้ให้บริการสุขภาพเพื่อไขข้อสงสัยได้ 45.ฉันสามารถถ่ายทอดข้อมูลด้านสุขภาพให้บุคคลอื่นยอมรับและเข้าใจได้

2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือแบบประเมินและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือที่ได้จากการทบทวนนิยามตัวแปร และองค์ประกอบของตัวแปร และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการความตรงด้านเนื้อหากับผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พร้อมปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มวัยรวม 100 คน พร้อมตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้วยค่าอำนาจจำแนกที่มีระดับนัยสำคัญ .5 และค่าความเชื่อมั่นของครอนบาคที่อยู่ระดับ .7 ขึ้นไป ดังนี้

สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ คณะทำงานได้กำหนดนิยาม องค์ประกอบและการวัด ความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทยไว้ 5 องค์ประกอบตามตาราง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดย นำร่างแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านได้แก่ นักวิชาการในมหาวิทยาลัยที่เชี่ยวชาญด้าน

สุขภาพ 1 คน ด้านเครื่องมือและการวัด 1 คน ด้านงานวิจัยทางสังคม 1 คน ด้านที่มีประสบการณ์ดูแลสุขภาพ และที่ไม่ได้ดูแลสุขภาพรวม 2 คน และนำร่างแบบวัดที่พัฒนาขึ้นนี้ ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มจำนวน 120 คน ได้แก่ 1) นักเรียนอายุ 7-14 ปี ในโรงเรียน สังกัด กทม.และ สังกัด สปฐ ในพื้นที่ 2) กลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-24 ปี ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด สปฐ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัย 3) กลุ่มผู้ใหญ่วัยทำงานอายุ 25-59 ปี ที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และในชุมชน และ 4) กลุ่มผู้สูงอายุอายุ 60-75 ปี ที่มารับบริการสุขภาพในโรงพยาบาลและกลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชนบท

3. ลงพื้นที่เพื่ออบรมในการประสานงานที่วิจัยพื้นที่และบุคลากรสาธารณสุขจังหวัดในแต่ละภูมิภาค เพื่อเตรียมเป็นพื้นที่เป้าหมายสำหรับการเก็บข้อมูล

4. ดำเนินการทดลองใช้แบบประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพของไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ในกลุ่มเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีอายุ 7-14 ปี กลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-24 ปี กลุ่มผู้ใหญ่อายุ 25 -59 ปี และกลุ่มสูงอายุอายุ 60 – 75 ปี ได้มาจากการกำหนดโควตาจาก 4 ภูมิภาค ๆ ละ 1,000 คน และแต่ละภูมิภาคประกอบด้วยกลุ่มวัยละ 250 คนในแต่ละภูมิภาค รวม 4,000 คน ดังตาราง 4

ตาราง 4 แผนการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มที่ ตอบแบบวัด	ภาคเหนือ 2 จังหวัดๆละ 500 คน	ภาคออกเฉียง เหนือ 2 จังหวัด จังหวัดละ500คน	กลาง/ตะวันออก 2 จังหวัดๆละ 500 คน	ภาคใต้ 2 จังหวัดๆละ 500 คน	รวม (คน)
1. กลุ่มเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีอายุ 7-14 ปี สังกัดสปฐ, สังกัดท้องถิ่น, สังกัดเอกชน	250 คนจาก 2 จังหวัด ในโรงเรียนสังกัด - สปฐ 100 คน - ท้องถิ่น100 คน - เอกชน 50 คน	250 คนจาก 2 จังหวัด ในโรงเรียนสังกัด - สปฐ 100 คน - ท้องถิ่น100 คน - เอกชน 50 คน	250 คนจาก 2 จังหวัด ในโรงเรียนสังกัด - สปฐ 100 คน - ท้องถิ่น100 คน - เอกชน 50 คน	250 คนจาก 2 จังหวัด ในโรงเรียนสังกัด - สปฐ 100 คน - ท้องถิ่น100 คน - เอกชน 50 คน	1,000
2. กลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-24 ปี ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด สปฐ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัย	250 คนจาก 2 จังหวัดในระดับมัธยม 100 คน - อุดมศึกษา100คน - อาชีวะ 50 คน	250 คนจาก 2 จังหวัดในระดับมัธยม 100 คน - อุดมศึกษา100คน - อาชีวะ 50 คน	250 คนจาก 2 จังหวัดในระดับมัธยม 100 คน - อุดมศึกษา100คน - อาชีวะ 50 คน	250 คนจาก 2 จังหวัดในระดับมัธยม 100 คน - อุดมศึกษา100คน - อาชีวะ 50 คน	1,000
3. กลุ่มผู้ใหญ่วัยทำงานอายุ 25-59 ปี ที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และในชุมชน	250 คนจาก 2 จังหวัดทำงาน - ภาครัฐ100 คน - เอกชน50 คน - ชุมชน100 คน	250 คนจาก 2 จังหวัดทำงาน - ภาครัฐ100 คน - เอกชน50 คน - ชุมชน100 คน	250 คนจาก 2 จังหวัดทำงาน - ภาครัฐ100 คน - เอกชน50 คน - ชุมชน100 คน	250 คนจาก 2 จังหวัดทำงาน - ภาครัฐ100 คน - เอกชน50 คน - ชุมชน100 คน	1,000
4. กลุ่มผู้สูงอายุอายุ 60-75 ปี ที่มารับบริการสุขภาพในโรงพยาบาลและกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาล	250 คนจาก 2 จังหวัด จาก - มารับบริการ รพ./คลินิก100คน -ในชุมชน150คน	250 คนจาก 2 จังหวัด จาก - มารับบริการ รพ./คลินิก100คน -ในชุมชน150คน	250 คนจาก 2 จังหวัด จาก - มารับบริการ รพ./คลินิก100คน -ในชุมชน150คน	250 คนจาก 2 จังหวัด จาก - มารับบริการ รพ./คลินิก100คน -ในชุมชน150คน	1,000
รวม	1,000	1,000	1,000	1,000	4,000

5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบตามจำนวนที่กำหนด และวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเพื่อประกอบการเสนอแนวทางการสร้างและพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพ

6. ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ด้านสุขภาพทั้งกลุ่มรวมและในกลุ่มวัยเรียน กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยผู้ใหญ่และกลุ่มสูงอายุ ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติทดสอบค่าที ความแปรปรวน และสรุปผลการศึกษา

7. จัดทำรายงานผลการพัฒนาเครื่องมือและจัดทำเป็นเครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพคนไทย ฉบับสมบูรณ์ที่ครอบคลุมประเด็น เหตุผลความจำเป็นในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผลการทบทวนวรรณกรรม กระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ สรุปผลตามวัตถุประสงค์และอภิปรายผล ข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือและข้อเสนอแนะ

สรุปผลตามวัตถุประสงค์การศึกษา

ในการวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพคนไทย ครั้งนี้ เป็นการพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้วัดระดับความรู้ด้านสุขภาพฉบับทั่วไป (General Health Literacy Scale) ได้ถูกพัฒนาขึ้นตามกระบวนการวิจัยเชิงอธิบาย (Explanatory research). ด้วยการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) เพื่อตอบโจทย์วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study) เพื่อตอบโจทย์วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การศึกษาระดับความรู้ด้านสุขภาพ และการศึกษาความสัมพันธ์ (Correlational study) เพื่อตอบโจทย์วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มที่ได้มาจากการสุ่มหลายชั้น ชั้นที่ 1 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) ใช้จังหวัดเป็นหลัก มาภูมิภาคละ 2 จังหวัดในแต่ละภูมิภาคได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ ชั้นที่ 2 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยการแบ่งประชากรแต่ละจังหวัดและกำหนดโควต้าให้ครอบคลุมกลุ่มอายุทั้ง 4 กลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน จึงทำให้ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาประกอบด้วย ประชาชนกลุ่มวัยเรียน อายุ 7-14 ปี จำนวน 1,028 คน กลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-24 ปี จำนวน 980 คน กลุ่มวัยผู้ใหญ่อายุ 25 -59 ปีจำนวน 1001 คน และกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 – 75 ปี จำนวน 991 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 4,000 คน และผลการศึกษาครั้งนี้ได้ป็นรายงานผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสังเคราะห์ดัชนีวัดและสร้างแบบประเมินความรู้ด้านสุขภาพคนไทยที่สามารถนำไปใช้ได้ต้องมีประสิทธิภาพ

ในการสังเคราะห์และพัฒนาเครื่องมือวัดความรู้ด้านสุขภาพคนไทย (Thailand Health Literacy Scales) ของทุกกลุ่มวัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพฉบับทั่วไป (General health literacy scales) ซึ่งเป็นแบบวัดที่พัฒนามาจากแนวคิดของ Osborne et al. (2013) ซึ่งเป็นแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพสำหรับประชาชนทั่วไปมี 9 องค์ประกอบแต่ในการพัฒนาเครื่องมือครั้งนี้ได้วิเคราะห์เนื้อหาความหมายและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจทำให้กลุ่มข้อคำถามจำนวน 5 องค์ประกอบ โดยเก็บรวบรวมข้อมูล 4 กลุ่ม 1) ในกลุ่มเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีอายุ 7-14 ปี ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) สำนักงานการศึกษาท้องถิ่นและสำนักงานการศึกษาเอกชน 2) กลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-24 ปีที่กำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด สพฐ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัย 3) กลุ่มวัยผู้ใหญ่อายุ 25 -59 ปี ที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และไม่ได้ทำงานนอกบ้านอาศัยอยู่ในชุมชน และ 4) กลุ่มผู้สูงอายุอายุ 60 – 75 ปี ที่มารับบริการสุขภาพในโรงพยาบาลและกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาล โดยได้มาจากการกำหนดโควต้าจาก 4 ภูมิภาค ๆ ละ 1,000 คน และแต่ละ

ภูมิภาคประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มรวมทั้งสิ้น 4,000 คน โดยมีการสุ่มหลายชั้น ชั้นที่ 1 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) ใช้จังหวัดเป็นหลัก มาภูมิภาคละ 2 จังหวัด ชั้นที่ 2 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยการแบ่งประชากรแต่ละจังหวัดและกำหนดโควตาให้ครอบคลุมกลุ่มอายุ 4 กลุ่มเท่าๆ กัน ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ประกอบด้วยข้อคำถาม 47 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.968 ในกลุ่มรวม และเมื่อนำไปใช้ในแต่ละกลุ่ม ก็ยังมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงได้แก่ กลุ่มวัยเรียน กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มสูงวัย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.961, 0.954, 0.962 และ 0.970 ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลองค์ประกอบของความรอบรู้ด้านสุขภาพ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและการตรวจสอบคุณภาพโครงสร้างเชิงเนื้อหา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า องค์ประกอบทั้ง 5 ด้านสามารถเป็นองค์ประกอบการวัดของความรอบรู้ด้านสุขภาพได้อยู่ในระดับที่ดีที่ยอมรับได้ในทางสถิติ (Goodness of Fit Index ค่า Chi-Square= 1470.99, df= 784, P-value= 0.000, RMSEA= 0.047, NFI= 0.98, CFI= 0.99, SRMR= 0.084 ดังแสดงในตาราง สรุปผลตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบวัด Thailand health literacy scales

ตาราง 5 ค่าคุณภาพของแบบวัด Thailand health literacy scales

องค์ประกอบ	จำนวนข้อรวม 47 ข้อ	คะแนนเต็ม	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha)	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
1. การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ	8	40	0.46-0.60	0.81	0.45-0.64
2. การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ	5	25	0.56-0.61	0.85	0.60-0.74
3. การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ	6	30	0.58-0.66	0.85	0.62-0.68
4. การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม	17	85	0.61-0.68	0.94	0.47-0.77
5. การจัดการสุขภาพตนเอง	11	55	0.60-0.66	0.90	0.54-0.75

โดยมีรายละเอียดผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจำแนกรายองค์ประกอบและรายข้อดังนี้

ตาราง 6 คุณภาพเครื่องมือตามองค์ประกอบด้านการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ

ข้อที่	ข้อคำถาม	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item-total correlation)					ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	กลุ่มรวม	
1.	ฉันสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง เพื่อลดปัญหาสุขภาพที่ฉันกังวลอยู่ได้	.414	.418	.644	.714	.585	.600
2.	ฉันสามารถค้นหาข้อมูลสุขภาพที่ถูกต้องได้จากหลายแหล่ง เช่น จากผู้รู้ จากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ เป็นต้น	.460	.417	.628	.717	.604	.570
3.	ฉันเปิดรับข้อมูลสุขภาพเสมอ เพื่อฉันจะได้เป็นผู้มีสุขภาพดี	.504	.484	.594	.607	.579	.640
4.	ฉันสามารถค้นหาข้อมูลสุขภาพด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งใคร	.417	.375	.575	.639	.519	.520

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item-total correlation)					ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (Factor Loading)
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	กลุ่มรวม	
5.	ฉันสามารถค้นหาแหล่งบริการสุขภาพ ที่จะให้ การช่วยเหลือในด้านสุขภาพของฉัน	.531	.311	.616	.655	.565	0.450
6.	ฉันสามารถไปพบแพทย์ บุคลากรสาธารณสุข หรือผู้ให้บริการสุขภาพได้ทุกเมื่อตามที่ต้องการ	.479	.312	.566	.485	.458	0.470
7.	ฉันมั่นใจว่า แหล่งบริการสุขภาพที่ฉันเลือกใช้นั้น สามารถให้ความช่วยเหลือได้ตรงกับความต้องการ ของฉัน	.521	.624	.536	.520	.569	0.500
8.	ฉันสามารถสืบค้นหาแหล่งบริการสุขภาพได้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ฉันหรือคนใน ครอบครัวของฉันเป็นอยู่	.449	.587	.611	.577	.561	0.560
		ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha)					
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	รวม	
		.716	.751	.837	.866	.813	

ตาราง 7 คุณภาพเครื่องมือตามองค์ประกอบด้านการเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item-total correlation)					ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (Factor Loading)
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	กลุ่มรวม	
9.	ฉันสามารถกรอกข้อมูลด้านสุขภาพได้ถูกต้อง ตามแบบฟอร์มของแหล่งบริการสุขภาพนั้นได้	.596	.507	.556	.532	.605	.680
10.	ฉันสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือ เอกสารหรือแผ่นพับที่เกี่ยวกับการป้องกันหรือ ดูแลรักษาสุขภาพได้	.630	.485	.604	.401	.585	.740
11.	ฉันสามารถอ่านและเข้าใจข้อมูลด้านสุขภาพจาก สื่อ เช่น สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ ใบสั่งแพทย์ โปรแกรมใช้งานบนมือถือ (application) และ สื่อออนไลน์ (face book, line) ได้	.597	.322	.608	.385	.567	.670
12.	ฉันรู้และเข้าใจในข้อมูลด้านสุขภาพที่เผยแพร่ ทางโทรทัศน์ วิทยุ สื่อออนไลน์ผ่าน โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต ยูทูป (You tube) เพื่อสุขภาพ	.506	.341	.493	.528	.560	.600
13.	ฉันรู้และเข้าใจในคำอธิบายของผู้ให้บริการ สุขภาพ	.519	.382	.523	.515	.557	.720
		ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha)					
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	รวม	
		.797	.752	.820	.836	.846	

ตาราง 8 คุณภาพเครื่องมือตามองค์ประกอบด้านการตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item-total correlation)					ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (Factor Loading)
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	กลุ่มรวม	
14.	ก่อนที่ฉันจะตัดสินใจเลือกแหล่งบริการสุขภาพ ฉันจะสอบถามความต้องการที่แท้จริงของ ตนเองและคนในครอบครัวก่อน	.513	.560	.538	.510	.576	.620
15.	ฉันมักเปรียบเทียบข้อมูลด้านสุขภาพนั้นก่อนที่ จะตัดสินใจเชื่อหรือทำตาม	.571	.472	.514	.675	.588	.620
16.	เมื่อมีข้อมูลด้านสุขภาพใหม่เข้ามา ฉันจะ ตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งที่มาของ ข้อมูลนั้นก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือทำตาม	.540	.578	.668	.666	.639	.650
17.	ฉันมักศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลด้านสุขภาพจาก หลายแหล่ง เพื่อยืนยันความเข้าใจที่ถูกต้องของ ตนเองก่อนที่จะบอกคนอื่นต่อ	.598	.554	.712	.683	.663	.630
18.	ฉันรู้ว่าหาข้อมูลด้านสุขภาพที่ถูกต้องจาก แหล่งใด เพื่อนำมายืนยันข้อมูลนั้น ก่อนที่จะ เชื่อและทำตาม	.573	.545	.686	.681	.641	.680
19.	ฉันมักสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้รู้หรือ ผู้ให้บริการสุขภาพ เกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติใน ด้านสุขภาพนั้นก่อนที่จะทำตาม	.544	.560	.592	.669	.630	.640
		ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha)					
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	รวม	
		.800	.848	.819	.862	.850	

ตาราง 9 คุณภาพเครื่องมือตามองค์ประกอบด้านการสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item-total correlation)					ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (Factor Loading)
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	กลุ่มรวม	
20.	ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คนที่ สามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องกับฉันได้	.637	.651	.539	.545	.606	.560
21.	ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่จะ ให้ข้อมูลด้านสุขภาพแก่ฉันได้	.675	.625	.526	.611	.639	.640
22.	ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่เป็น ที่ปรึกษาได้ในช่วงที่ฉันมีปัญหาสุขภาพ	.654	.592	.493	.684	.643	.680
23.	ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่ฉัน ไว้วางใจให้เป็นที่พึ่งหรือที่ปรึกษาด้านสุขภาพได้	.625	.639	.581	.691	.638	.530
24.	ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่คอย ให้กำลังใจกับฉันในการดูแลสุขภาพตนเอง	.603	.640	.485	.667	.634	.470

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item-total correlation)					ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (Factor Loading)
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	กลุ่มรวม	
25.	ฉันสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลหรือกลุ่มคน ที่มีความรู้ด้านสุขภาพได้	.653	.588	.538	.585	.614	.730
26.	ฉันมีใครรอบข้างมากพอที่จะคอยช่วยเหลือฉัน ได้ หากฉันไม่สบายหรือเจ็บป่วย	.650	.651	.615	.611	.650	.670
27.	ถ้าฉันต้องการความช่วยเหลือ ฉันมีญาติหรือ เพื่อนที่พร้อมจะให้การช่วยเหลือฉันได้	.679	.602	.625	.625	.660	.660
28.	ฉันมีใครรอบข้างอย่างน้อย 1 คนที่ให้การ สนับสนุนกับฉันในการดูแลสุขภาพตนเอง	.680	.544	.557	.620	.646	.650
29.	ฉันมีผู้สนับสนุนอย่างเข้มแข็งที่พร้อมเป็น กำลังใจให้กับฉัน	.623	.559	.576	.723	.665	.560
30.	ฉันมั่นใจว่าผู้ให้บริการสุขภาพจะเข้าใจฉัน เมื่อ มีการแลกเปลี่ยนพูดคุยกับฉัน	.646	.572	.587	.669	.660	.710
31.	ฉันสามารถซักถามสิ่งที่คุณเป็นกังวลหรือ ต้องการรู้กับผู้ให้บริการสุขภาพได้	.535	.669	.656	.618	.626	.760
32.	ฉันสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้หรือแนวทางปฏิบัติ ตนเกี่ยวกับสุขภาพกับผู้ให้บริการสุขภาพได้	.606	.614	.671	.704	.657	.750
33.	ฉันซักถามเกี่ยวกับสุขภาพของตนเองกับผู้ ให้บริการสุขภาพเพื่อการดูแลสุขภาพของ ตนเองได้ดียิ่งขึ้น	.692	.589	.635	.678	.679	.770
34.	ฉันสามารถติดต่อขอข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพกับ ผู้รู้ด้านสุขภาพเพื่อให้หายข้อสงสัยได้	.631	.683	.627	.666	.659	.660
35.	ฉันมักพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ให้บริการ ด้านสุขภาพ	.595	.604	.587	.647	.619	.610
36.	ฉันสามารถถ่ายทอดข้อมูลด้านสุขภาพให้บุคคล อื่นยอมรับและเข้าใจในข้อมูลสุขภาพนั้นได้	.562	.607	.596	.655	.612	.640
		ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha)					
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	รวม	
		.930	.928	.909	.936	.934	

ตาราง 10 คุณภาพเครื่องมือตามองค์ประกอบด้านการจัดการสุขภาพตนเอง

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item-total correlation)					ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (Factor Loading)
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	กลุ่มรวม	
37.	ฉันมีข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพเป็นอย่างดีที่จะ จัดการสุขภาพตนเอง	.531	.620	.623	.651	.615	.610

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item-total correlation)					ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (Factor Loading)
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	กลุ่มรวม	
38.	ฉันมีข้อมูลด้านสุขภาพเพียงพอที่จะดูแล สุขภาพตนเอง เมื่อยามเจ็บป่วยได้	.505	.485	.613	.671	.614	.750
39.	ฉันมีข้อมูลด้านสุขภาพเพียงพอที่จะนำมาใช้ใน การส่งเสริมและป้องกันการเจ็บป่วยของตนเองได้	.616	.532	.624	.696	.648	.640
40.	ฉันมีข้อมูลด้านสุขภาพที่จำเป็น เพียงพอต่อการ ดูแลสุขภาพตนเอง	.685	.578	.515	.685	.652	.650
41.	ฉันใช้เวลากับการทำกิจกรรมเพื่อสุขภาพตนเอง เป็นอย่างมาก	.533	.552	.594	.706	.640	.620
42.	ฉันวางแผนทำกิจกรรมที่จำเป็นเพื่อการมี สุขภาพที่ดีของตนเอง	.500	.654	.580	.639	.630	.620
43.	ถึงแม้ว่าฉันจะมีภารกิจมาก แต่ฉันก็ยังสามารถ แบ่งเวลาเพื่อดูแลสุขภาพตนเองได้	.637	.614	.549	.634	.628	.690
44.	ฉันตั้งเป้าหมายที่จะออกกำลังกาย ดูแลสุขภาพ ตนเองและจะทำให้ได้ตามที่ตั้งใจไว้	.628	.502	.494	.643	.615	.540
45.	ฉันหมั่นสังเกตความผิดปกติของร่างกาย จิตใจ ตนเอง เพื่อคอยกำกับดูแลสุขภาพตนเองให้ดีขึ้น	.591	.562	.591	.704	.663	.560
46.	ฉันปรับปรุงสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่อให้ฉันอยู่ใน สถานที่เหมาะสมต่อการมีสุขภาพที่ดีได้	.569	.437	.598	.680	.607	.570
47.	ฉันเข้าร่วมทำกิจกรรมด้านสุขภาพกับ ผู้ให้บริการด้านสุขภาพ	.494	.614	.509	.707	.595	.550
		ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha)					
		วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	รวม	
		.871	.880	.874	.929	.904	
สรุปค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ทั้งฉบับ 47 ข้อ เมื่อนำไปใช้ในแต่ละกลุ่ม							
วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย	
.961		.954		.962		.970	
						รวม	
						.968	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินระดับความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย ที่จำแนกทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยกับเกณฑ์ความรู้ด้านสุขภาพของคนไทยในแต่ละกลุ่มวัยได้แก่ กลุ่มวัยเรียน กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยผู้ใหญ่และกลุ่มสูงวัย ได้ผลการวิเคราะห์นำเสนอแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 เป็นการนำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ที่ตอบแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพ ทั้งกลุ่มรวม และจำแนกตามช่วงวัย พบการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ในกลุ่มรวม ตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาล ร้อยละ 55.5 นอกเขตเทศบาล ร้อยละ 45.5 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.9 เพศชาย ร้อยละ 41.1 ระดับการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา หรือ ป.1-6 ร้อยละ 38.1 และชั้นมัธยมศึกษา หรือ ม.1-ม.6 ร้อยละ 22.6 มีสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 59.8 รองลงมาไม่มีสถานภาพคู่ ร้อยละ 32.4 และมีลักษณะงานหรืออาชีพหลักเป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 48.6 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานราชการ ร้อยละ 13.2 และใช้แรง/ทำไร่/ทำนา/ทำสวน/รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 13.1 อาชีพหลัก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำนา ทำสวน ร้อยละ 34.7 โดยมีลักษณะของความพอเพียงทางเศรษฐกิจ ในกลุ่มพอใช้มีเหลือเก็บ ร้อยละ 46.4 พอใช้ไม่เหลือเก็บ ร้อยละ 38.8 นอกจากนั้นยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 78.2 และมีโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น อ้วน เบาหวาน ความดัน ไขมันสูง โรคหัวใจ มะเร็ง ไต โรคข้อ ฯลฯ ร้อยละ 17.8 และพบว่า ในระหว่าง 7 วันที่ผ่านมา ส่วนใหญ่รู้สึกว่ามีสุขภาพดี ร้อยละ 43.2 และมีสุขภาพดีมาร้อยละ 29.3 โดยมีรายละเอียดข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงวัย แสดงดังตาราง 11

ตาราง 11 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

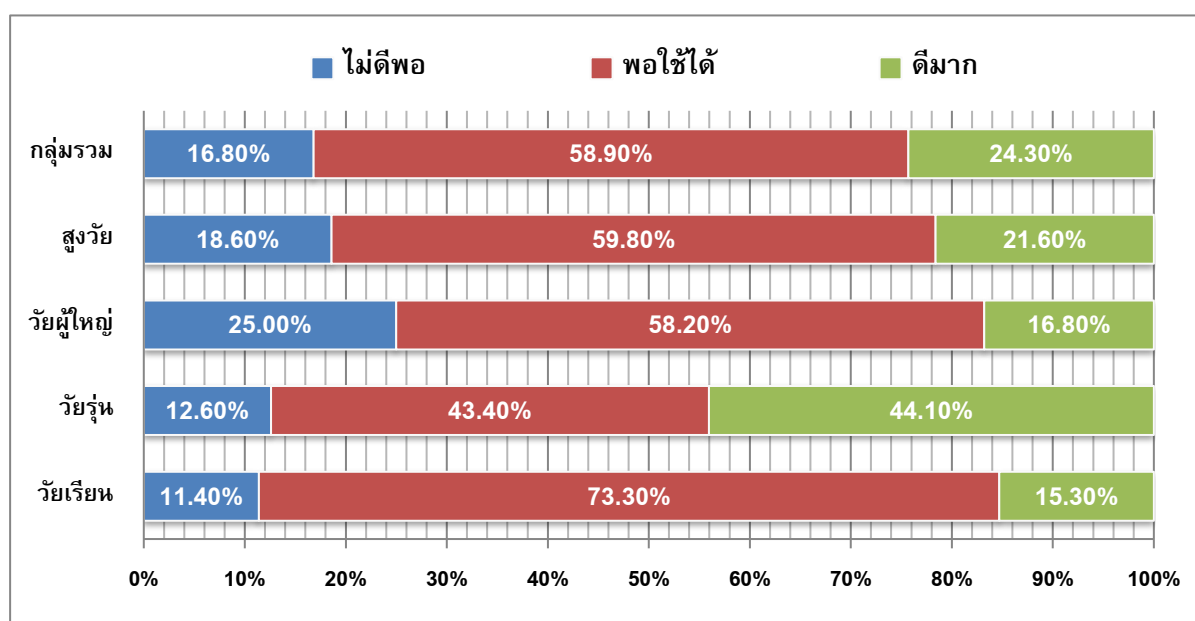
ข้อมูลทั่วไป	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ลักษณะพื้นที่										
• เขตเทศบาล	504	49.0	540	55.1	346	34.6	412	41.6	1802	45.0
• นอกเขตเทศบาล	524	51.0	440	44.9	655	65.4	579	58.4	2198	55.0
2. เพศ										
• ชาย	464	45.1	386	39.4	376	37.6	417	42.1	1643	41.1
• หญิง	564	54.9	594	60.6	625	62.4	574	57.9	2357	58.9
3. การศึกษาสูงสุด หรือกำลังศึกษา										
• ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	.1	14	1.4	19	1.9	126	12.7	160	4.0
• ประถมศึกษา หรือ ป.1-6	846	82.3	8	.8	141	14.1	528	53.3	1523	38.1
• มัธยมศึกษาหรือ ม.1-ม.6	178	17.3	487	49.7	107	10.7	133	13.4	905	22.6
• ปวช./ปวส./อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	-	-	212	21.6	204	20.4	108	10.9	524	13.1
• ปริญญาตรี	2	.2	258	26.3	450	45.0	86	8.7	796	19.9
• ปริญญาโทหรือสูงกว่า	1	.1	1	.1	80	8.0	10	1.0	92	2.3

ข้อมูลทั่วไป	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. สถานภาพสมรส										
• โสด	1012	98.5	944	96.3	337	33.7	99	10.0	2392	59.8
• คู่	16	1.6	31	3.2	568	56.7	681	68.7	1296	32.4
• หม้าย/หย่า/แยกกัน	-	-	5	.5	96	9.6	211	21.3	312	7.8
6. ลักษณะงานหรืออาชีพหลักของท่านคืออะไร										
• ใช้แรง/ทำไร่/ทำนา/ทำสวน/ รับจ้างทั่วไป	6	.6	10	1.0	95	9.5	412	41.6	523	13.1
• ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2	.2	12	1.2	103	10.3	238	24.0	355	8.9
• พนักงานโรงงาน/บริษัทเอกชน	-	-	17	1.7	256	25.6	1	.1	274	6.8
• รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ พนักงานราชการ	7	.7	13	1.3	505	50.4	3	.3	528	13.2
• นักเรียน/นักศึกษา	1011	98.3	927	94.6	7	.7	1	.1	1946	48.6
• ไม่ได้ทำงาน/อยู่บ้านเป็นแม่บ้าน พ่อบ้าน	2	.2	1	.1	35	3.5	336	33.9	374	9.3
7. ความพอเพียงทางเศรษฐกิจ										
• พอใช้ มีเหลือเก็บ	707	68.8	410	41.8	448	44.8	291	29.4	1856	46.4
• พอใช้ ไม่เหลือเก็บ	300	29.2	491	50.1	375	37.5	386	39.0	1552	38.8
• ไม่พอใช้	12	1.2	59	6.0	72	7.2	99	10.0	242	6.0
• ไม่พอใช้และมีหนี้สิน	9	.9	20	2.0	106	10.6	215	21.7	350	8.8
8. ท่านมีโรคประจำตัว										
• ไม่มี	978	95.1	926	94.5	770	76.9	453	45.7	3127	78.2
• มีโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น อ้วน เบาหวาน ความดัน ไขมันสูง โรคหัวใจ มะเร็ง ไต โรคข้อ ฯลฯ	16	1.6	26	2.7	185	18.5	483	48.7	710	17.8
• มีโรคติดต่อ โรคติดต่อ เช่น โรค ติดต่อทางเดินหายใจ โรคปอด วัณโรค ไข้เรื้อรัง โรคเลือด ฯลฯ	3	.3	9	.9	18	1.8	48	4.8	78	2.0
• อื่นๆ เช่น โรคหัวใจ อุบัติเหตุ	31	3.0	19	1.9	28	2.8	7	.7	85	2.1
9. ในระหว่าง 7 วันที่ผ่านมา ท่านรู้สึกว่าคุณภาพของท่านเป็นอย่างไร										
• ดีมาก	503	48.9	336	34.3	255	25.5	79	8.0	1173	29.3
• ดี	438	42.6	441	45.0	468	46.8	381	38.4	1728	43.2
• ค่อนข้างดี	59	5.7	151	15.4	216	21.6	315	31.8	741	18.5
• ค่อนข้างไม่ดี	18	1.8	48	4.9	54	5.4	153	15.4	273	6.8
• ไม่ดี	10	1.0	4	.4	5	.5	62	6.3	81	2.0
• ไม่ดีเลย	-	-	-	-	3	.3	1	.1	4	.1
รวม	1028	100.0	980	100.0	1001	100.0	991	100.0	4000	100.0

ตอนที่ 2 ระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย

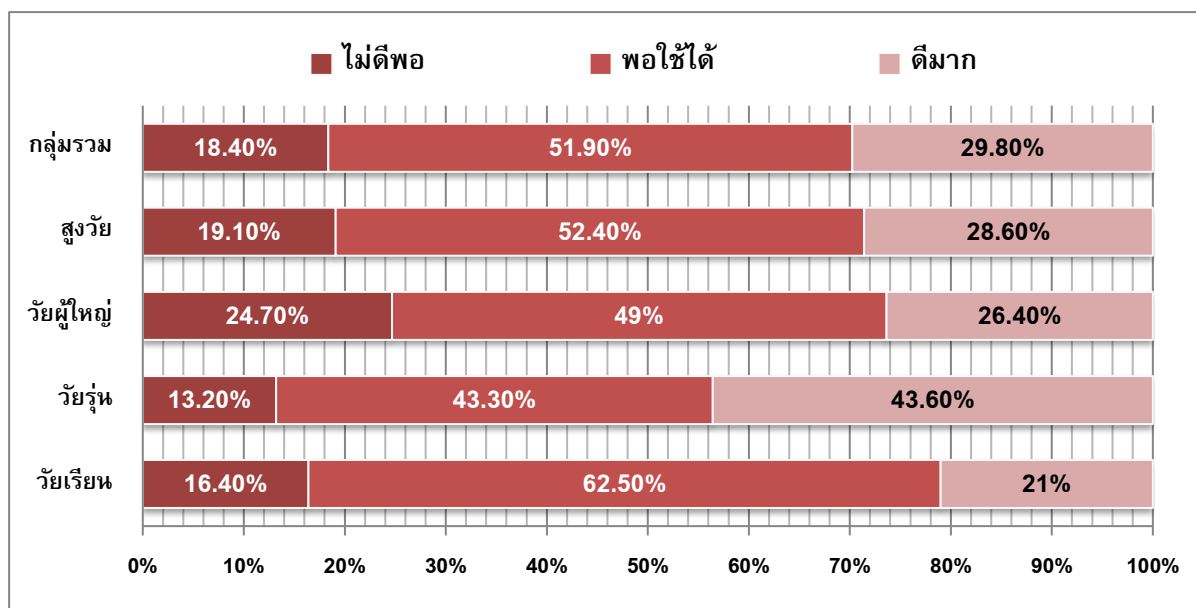
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 2 เป็นการนำเสนอระดับของความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย ทั้งในภาพรวมและแยกรายองค์ประกอบ จำแนกตามช่วงวัยของกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มรวม โดยการนำเสนอเฉลี่ยความรอบรู้ด้านสุขภาพ เทียบกับเกณฑ์มาตรฐานความรอบรู้ด้านสุขภาพ แล้วนำมาแบ่งระดับ ได้แก่ ระดับไม่ดีพอ ระดับพอใช้ได้ และระดับดีมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทยโดยรวม (องค์ประกอบที่1-5) พบว่า ในกลุ่มรวม ส่วนใหญ่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ อยู่ในระดับพอใช้ได้ (141 – 187.99 คะแนน หรือ $\geq 60 - < 80$ % ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 58.9 รองลงมาอยู่ในระดับดีมาก (ตั้งแต่ 188 คะแนนหรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 24.3 และระดับไม่ดีพอ (น้อยกว่า 24 คะแนน หรือ $< 60\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 16.8 ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพ แยกรายช่วงวัย แสดงตามภาพประกอบ 1 และตาราง 12

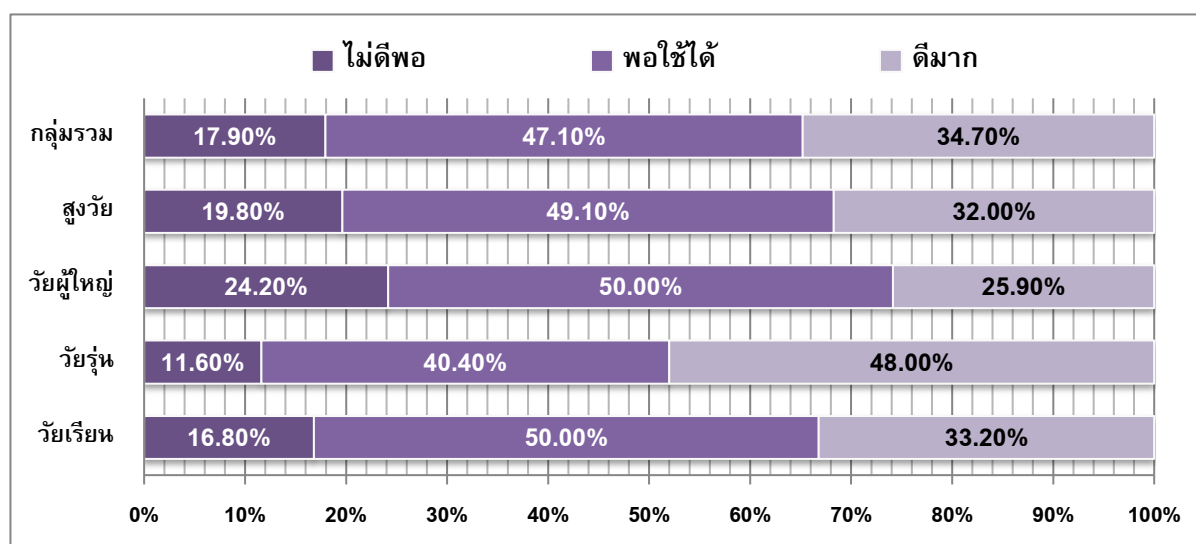
ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงระดับความรู้ด้านสุขภาพคนไทยในองค์ประกอบรวม

2.2 องค์ประกอบที่ 1 : การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ พบว่า ในกลุ่มรวม ระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพ องค์ประกอบที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ได้ (24 – 31.99 คะแนน หรือ $\geq 60\% - < 80\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 51.9 รองลงมาอยู่ในระดับดีมาก (ตั้งแต่ 32 คะแนน หรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 29.8 และระดับไม่ดีพอ (น้อยกว่า 141 คะแนน หรือ $< 60\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 18.4 ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพขององค์ประกอบที่ 1 แยกรายช่วงวัย แสดงตามภาพประกอบ 2 และตาราง 12

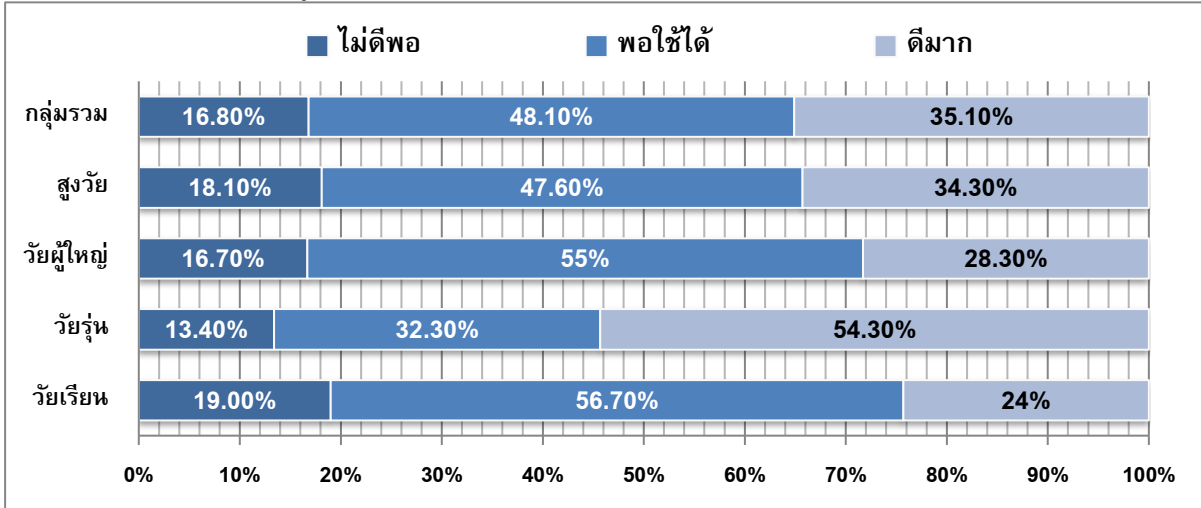
ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย
องค์ประกอบที่ 1: การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ

2.3 องค์ประกอบที่ 2 : การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ พบว่า ในกลุ่มรวม ระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพ องค์ประกอบที่ 2 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ได้ (15-19.99 คะแนน หรือ $\geq 60\% - < 80\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 48.1 รองลงมาอยู่ในระดับดีมาก (ตั้งแต่ 20 คะแนน หรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 35.1 และระดับไม่ดีพอ (น้อยกว่า 15คะแนน หรือ $< 60\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 16.8 ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพองค์ประกอบที่ 2 แยกรายช่วงวัย แสดงตามภาพประกอบ 3 และตาราง 12

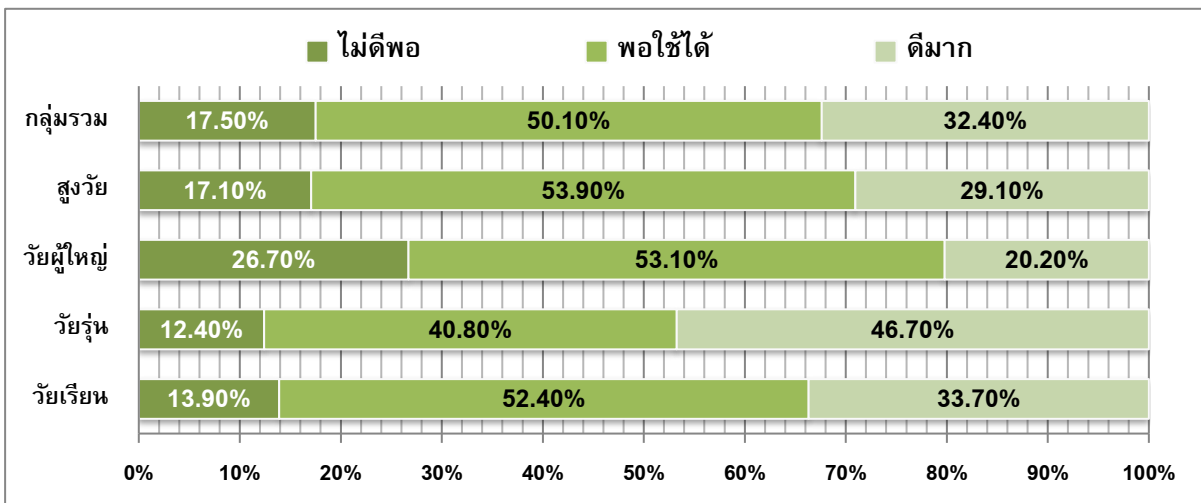
ภาพประกอบ 3 แผนภูมิแสดงระดับความรู้ด้านสุขภาพคนไทย
องค์ประกอบที่ 2: การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ

2.4 องค์ประกอบที่ 3 : การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ พบว่า ในกลุ่มรวม ระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพ องค์ประกอบที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ได้ (18 -23.99 คะแนน หรือ $\geq 60 - <80\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 47.4 รองลงมาอยู่ในระดับดีมาก (ตั้งแต่ 24 คะแนน หรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 34.7 และระดับไม่ดีพอ (น้อยกว่า 18 คะแนน หรือ $<60\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 17.9 ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพองค์ประกอบที่ 3 แยกรายช่วงวัยแสดงตามภาพประกอบ 4 และตาราง 12

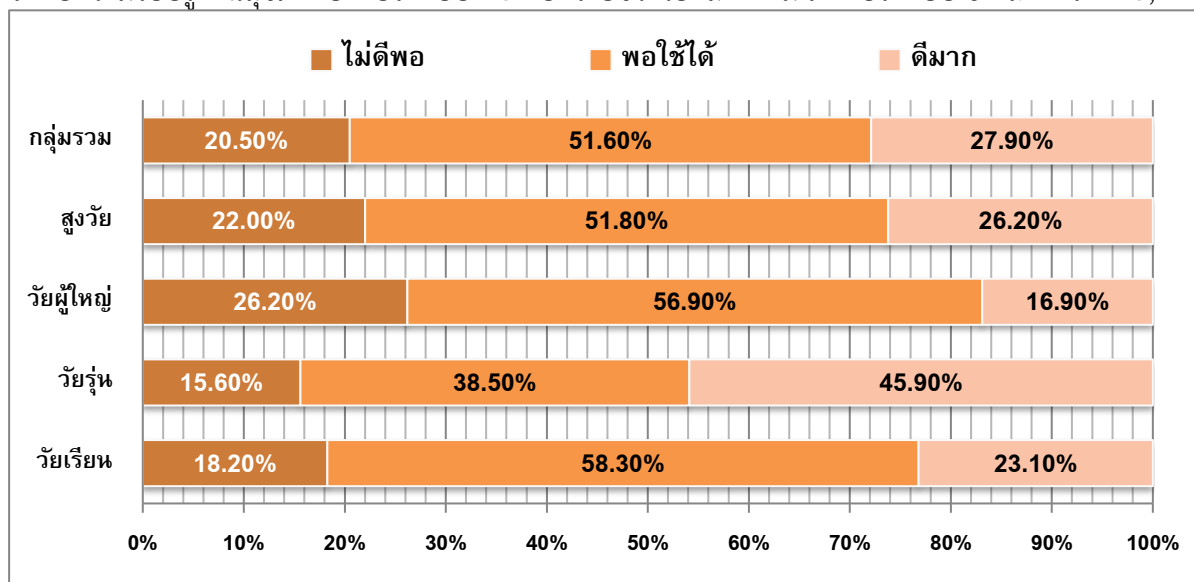
ภาพประกอบ 4 แผนภูมิแสดงระดับความรู้ด้านสุขภาพคนไทย
องค์ประกอบที่ 3: การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ

2.5 องค์ประกอบที่ 4 : การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม พบว่า ในกลุ่มรวม ระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพ องค์ประกอบที่ 4 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ได้ (51 - 67.99 คะแนน หรือ $\geq 60\% - <80\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 50.1 รองลงมาอยู่ในระดับดีมาก (ตั้งแต่ 68 คะแนน หรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 32.4 และระดับไม่ดีพอ (น้อยกว่า 51คะแนน หรือ $<60\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 17.5 ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพองค์ประกอบที่ 4 แยกรายช่วงวัยแสดงตาม ภาพประกอบ 5 และตาราง 13

ภาพประกอบ 5 แผนภูมิแสดงระดับความรู้ด้านสุขภาพคนไทย
องค์ประกอบที่ 4: การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม

2.6 องค์ประกอบที่ 5 : การจัดการสุขภาพตนเอง พบว่า ในกลุ่มรวม ระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพ องค์ประกอบที่ 4 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ได้ (33 - 43.99 คะแนน หรือ $\geq 60\%$ - $< 80\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 51.6 รองลงมาอยู่ในระดับดีมาก (ตั้งแต่ 44 คะแนน หรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 27.9 และระดับไม่เพียงพอ (น้อยกว่า 33คะแนน หรือ $< 60\%$ ของคะแนนเต็ม) ร้อยละ 20.5 ตามลำดับ ส่วนรายละเอียด ระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพองค์ประกอบที่ 3 แยกรายช่วงวัยแสดงตาม ภาพประกอบ 6 และตาราง 13, 14

ภาพประกอบ 6 แผนภูมิแสดงระดับความรู้ด้านสุขภาพคนไทย
องค์ประกอบที่ 5: การจัดการสุขภาพตนเอง

ตาราง 12 ระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย จำแนกตามช่วงวัย

องค์ประกอบ	ช่วงคะแนน	ระดับ	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ (8 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน คะแนนเต็ม 40 คะแนน)	น้อยกว่า 24 คะแนน หรือ $< 60\%$ ของคะแนนเต็ม	ไม่เพียงพอ	169	16.4	129	13.2	247	24.7	189	19.1	734	18.4
	24 - 31.99 คะแนน หรือ $\geq 60\%$ - $< 80\%$ ของคะแนนเต็ม	พอใช้ได้	643	62.5	424	43.3	490	49.0	519	52.4	2076	51.9
	ตั้งแต่ 32 คะแนน หรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม	ดีมาก	216	21.0	427	43.6	264	26.4	283	28.6	1190	29.8
2. การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ (5 ข้อ ๆ ละ 5 คะแนนเต็ม 25 คะแนน)	น้อยกว่า 15 คะแนน หรือ $< 60\%$ ของคะแนนเต็ม	ไม่เพียงพอ	195	19.0	131	13.4	167	16.7	179	18.1	672	16.8
	15-19.99 คะแนน หรือ $\geq 60\%$ - $< 80\%$ ของคะแนนเต็ม	พอใช้ได้	583	56.7	317	32.3	551	55.0	472	47.6	1923	48.1
	ตั้งแต่ 20 คะแนน หรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม	ดีมาก	250	24.3	532	54.3	283	28.3	340	34.3	1405	35.1

องค์ประกอบ	ช่วงคะแนน	ระดับ	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ (6ข้อ ๆ ละ 5 คะแนน เต็ม 30 คะแนน)	น้อยกว่า 18 คะแนน หรือ <60% ของคะแนนเต็ม	ไม่ดีพอ	173	16.8	114	11.6	242	24.2	187	18.9	716	17.9
	18 -23.99 คะแนน หรือ $\geq 60 - <80\%$ ของคะแนนเต็ม	พอใช้ได้	514	50.0	396	40.4	500	50.0	487	49.1	1897	47.4
	ตั้งแต่ 24 คะแนน หรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม	ดีมาก	341	33.2	470	48.0	259	25.9	317	32.0	1387	34.7
4. การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม (17 ข้อ ๆ ละ 5 คะแนน เต็ม 85 คะแนน)	น้อยกว่า 51 คะแนน หรือ <60% ของคะแนนเต็ม	ไม่ดีพอ	143	13.9	122	12.4	267	26.7	169	17.1	701	17.5
	51 - 67.99 คะแนน หรือ $\geq 60\% - <80\%$ ของคะแนนเต็ม	พอใช้ได้	539	52.4	400	40.8	532	53.1	534	53.9	2005	50.1
	ตั้งแต่ 68 คะแนน หรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม	ดีมาก	346	33.7	458	46.7	202	20.2	288	29.1	1294	32.4
5. การจัดการสุขภาพตนเอง (11 ข้อ ๆ ละ 5 คะแนน เต็ม 55 คะแนน)	น้อยกว่า 33 คะแนน หรือ <60% ของคะแนนเต็ม	ไม่ดีพอ	187	18.2	153	15.6	262	26.2	218	22.0	820	20.5
	33 - 43.99 คะแนน หรือ $\geq 60\% - <80\%$ ของคะแนนเต็ม	พอใช้ได้	604	58.8	377	38.5	570	56.9	513	51.8	2064	51.6
	ตั้งแต่ 44 คะแนน หรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม	ดีมาก	237	23.1	450	45.9	169	16.9	260	26.2	1116	27.9

ตาราง 13 ระดับคะแนนความรอบรู้ด้านสุขภาพในภาพรวม (องค์ประกอบที่ 1-5) คะแนนระหว่าง 47- 235

คะแนนรวมที่ได้	ระดับ	แปลผล	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ถ้าได้ น้อยกว่า 141 คะแนน หรือ < 60% ของคะแนนเต็ม	ไม่ดีพอ	เป็นผู้ที่มีระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติตนตาม	117	11.4	123	12.6	250	25.0	184	18.6	674	16.8
ถ้าได้ 141 - 187.99 คะแนน หรือ $\geq 60 - <80\%$ ของคะแนนเต็ม	พอใช้ได้	เป็นผู้ที่มีระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพที่เพียงพอและอาจจะมี การปฏิบัติตนได้ถูกต้องบ้าง	754	73.3	425	43.4	583	58.2	593	59.8	2355	58.9

คะแนนรวมที่ได้	ระดับ	แปลผล	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ถ้าได้ตั้งแต่ 188 คะแนน หรือ $\geq 80\%$ ของคะแนนเต็ม	ดีมาก	เป็นผู้ที่มีระดับความรู้ด้านสุขภาพที่เพียงพอและอาจจะมีการปฏิบัติตนได้ถูกต้องและยั่งยืนจนเชี่ยวชาญ	157	15.3	432	44.1	168	16.8	214	21.6	971	24.3

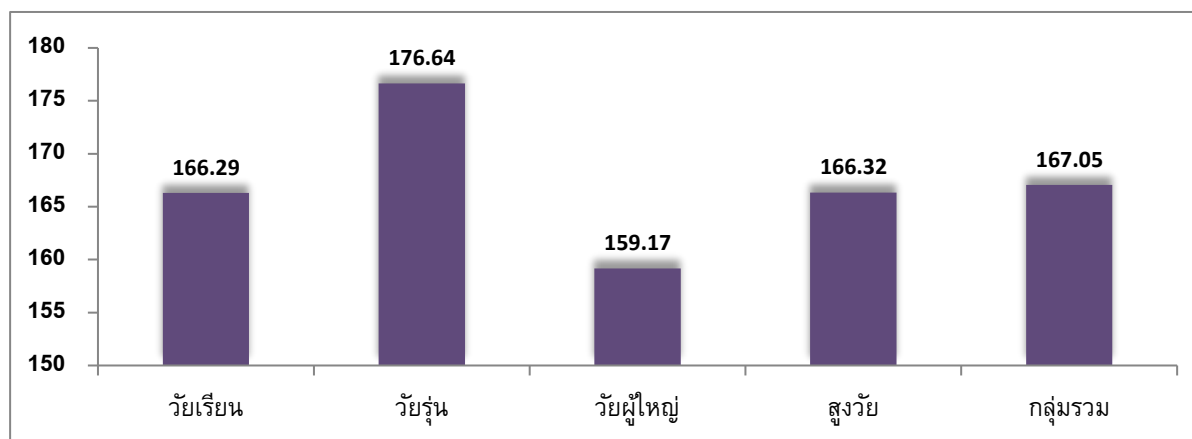
ตอนที่ 3 คะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 3 เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบวัดความรู้ด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย เท่ากับ 167.05 เมื่อพิจารณาแยกตามช่วงวัย พบว่า ช่วงวัยที่ได้คะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพ มากที่สุดคือ ช่วงวัยรุ่นได้คะแนนเฉลี่ย 176.74 รองลงมา คือ ช่วงสูงวัย ได้คะแนนเฉลี่ย 166.32 วัยเรียน ได้คะแนนเฉลี่ย 166.29 และวัยผู้ใหญ่ ได้คะแนนเฉลี่ย 159.17 ตามลำดับ โดยคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทยจำแนกตามช่วงวัย และในกลุ่มรวม แสดงรายละเอียดตามตาราง 14 และ ภาพประกอบ 7

ตาราง 14 คะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย จำแนกรายช่วงวัยและกลุ่มรวม

ความรู้ด้านสุขภาพ	คะแนนเฉลี่ย				
	วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย	กลุ่มรวม
องค์ประกอบที่ 1: การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ	27.72	29.81	27.37	28.35	28.30
องค์ประกอบที่ 2: การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ	17.25	18.98	17.45	17.77	17.85
องค์ประกอบที่ 3: การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ	21.37	22.82	20.42	21.25	21.46
องค์ประกอบที่ 4: การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม	61.46	64.18	56.88	60.44	60.73
องค์ประกอบที่ 5: การจัดการสุขภาพตนเอง	38.50	40.85	37.04	38.51	38.71
ความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย	166.29	176.64	159.17	166.32	167.05

ภาพประกอบ 7 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย จำแนกรายช่วงวัยและกลุ่มรวม ส่วนที่ 2 ความถี่ ร้อยละ ของความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย จำแนกรายข้อคำถาม โดยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล แยกรายช่วงวัยและกลุ่มรวม ดังนี้

1. ความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์ประกอบที่ 1: การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ
พบว่า ในกลุ่มรวม มีคะแนนรวมเฉลี่ย 28.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.23 ส่วนเมื่อพิจารณาแบ่งตามช่วงวัย ได้แก่ วัยเรียน วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และสูงวัย แสดงรายละเอียดตามตาราง 15, 16 และภาพประกอบ 8 โดยพบว่า

ข้อคำถามข้อที่ 1 กลุ่มตัวอย่างสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง เพื่อลดปัญหาสุขภาพที่ฉันทักวลอยู่ได้อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 37.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 30.2 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 16.0 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 13.2 และ 2.8 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 และมีความคลาดเคลื่อนในการวัด (Standard Error) เท่ากับ 1.00

ข้อคำถามข้อที่ 2 กลุ่มตัวอย่างสามารถค้นหาข้อมูลสุขภาพที่ถูกต้องได้จากหลายแหล่ง เช่น จากผู้รู้ จากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 34.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 28.9 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.8 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 12.2 และ 4.2 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 Standard Error เท่ากับ 1.07

ข้อคำถามข้อที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข้อมูลสุขภาพเสมอ เพื่อจะได้เป็นผู้มีสุขภาพดี อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 47.5 ระดับปานกลาง ร้อยละ 28.9 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 12.2 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 9.6 และ 1.9 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 Standard Error เท่ากับ 0.89

ข้อคำถามข้อที่ 4 กลุ่มตัวอย่างสามารถค้นหาข้อมูลสุขภาพด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งใคร อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 33.2 ระดับมาก ร้อยละ 30.8 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 17.0 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 14.5 และ 4.5 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 Standard Error เท่ากับ 1.07

ข้อคำถามข้อที่ 5 กลุ่มตัวอย่างสามารถค้นหาแหล่งบริการสุขภาพ ที่จะให้การช่วยเหลือในด้านสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 37.0 ระดับมาก ร้อยละ 34.6 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 18.8 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 7.8 และ 1.8 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 Standard Error เท่ากับ 0.94

ข้อคำถามข้อที่ 6 กลุ่มตัวอย่างสามารถไปพบแพทย์ บุคลากรสาธารณสุข หรือผู้ให้บริการสุขภาพได้ ทุกเมื่อตามที่ต้องการ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 33.0 ระดับปานกลาง ร้อยละ 32.2 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.9 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 13.0 และ 2.0 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 Standard Error เท่ากับ 1.01

ข้อคำถามข้อที่ 7 กลุ่มตัวอย่างมั่นใจว่า แหล่งบริการสุขภาพที่ฉันเลือกใช้นั้น สามารถให้ความช่วยเหลือได้ตรงกับความต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 40.2 ระดับมาก ร้อยละ 34.9 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 16.0 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 7.3 และ 1.6 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 Standard Error เท่ากับ 0.90

ข้อคำถามข้อที่ 8 กลุ่มตัวอย่างสามารถสืบค้นหาแหล่งบริการสุขภาพได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ตนเองหรือคนในครอบครัวเป็นอยู่ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 32.6 ระดับปานกลาง ร้อยละ 32.4 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.6 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 11.4 และ 4.0 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 Standard Error เท่ากับ 1.05

ตาราง 15 แสดงจำนวนความถี่ ร้อยละ ของผู้ตอบการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ

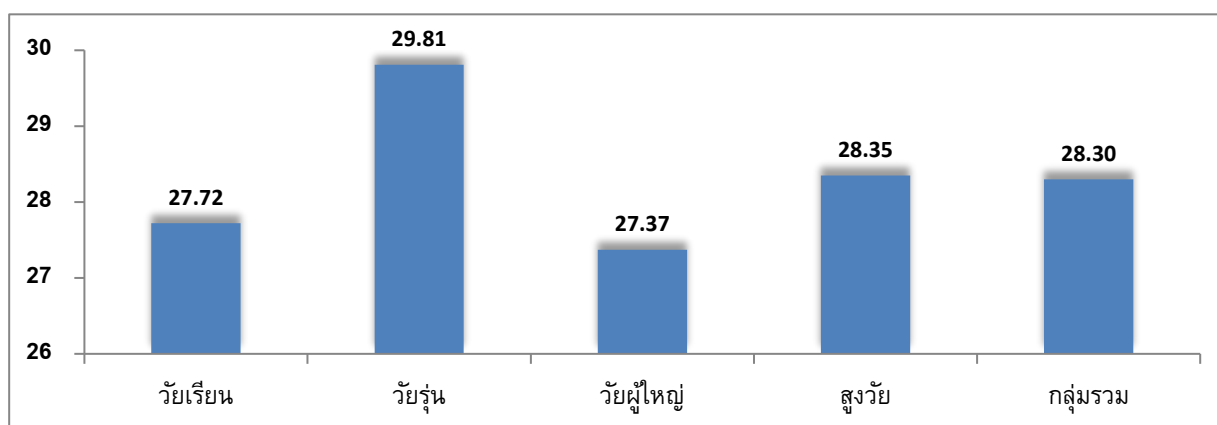
ข้อคำถาม	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ฉันสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง เพื่อลดปัญหาสุขภาพที่ฉันทักวลอยู่ได้										

ข้อความถาม	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	57	5.5	9	0.9	22	2.2	23	2.3	111	2.8	
- น้อย (2 คะแนน)	204	19.8	112	11.4	63	6.3	147	14.8	526	13.2	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	339	33.0	330	33.7	272	27.2	266	26.8	1207	30.2	
- มาก (4 คะแนน)	305	29.7	374	38.2	429	42.9	406	41.0	1514	37.8	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	123	12.0	155	15.8	215	21.5	149	15.0	642	16.0	
2. ฉันสามารถค้นหาข้อมูลสุขภาพที่ถูกต้องได้จากหลายแหล่ง เช่น จากผู้รู้ จากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ เป็นต้น											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	79	7.7	37	3.8	11	1.1	43	4.3	170	4.2	
- น้อย (2 คะแนน)	111	10.8	37	3.8	205	20.5	137	13.8	490	12.2	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	348	33.9	204	20.8	322	32.2	281	28.4	1155	28.9	
- มาก (4 คะแนน)	361	35.1	418	42.7	297	29.7	318	32.1	1394	34.8	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	129	12.5	284	29.0	166	16.6	212	21.4	791	19.8	
3. ฉันเปิดรับข้อมูลสุขภาพเสมอ เพื่อฉันจะได้เป็นผู้มีสุขภาพดี											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	39	3.8	10	1.0	18	1.8	8	0.8	75	1.9	
- น้อย (2 คะแนน)	55	5.4	84	8.6	136	13.6	108	10.9	383	9.6	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	332	32.3	255	26.0	292	29.2	276	27.9	1155	28.9	
- มาก (4 คะแนน)	455	44.3	493	50.3	460	46.0	492	49.6	1900	47.5	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	147	14.3	138	14.1	95	9.5	107	10.8	487	12.2	
4. ฉันสามารถค้นหาข้อมูลสุขภาพด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งใคร											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	90	8.8	30	3.1	20	2.0	41	4.1	181	4.5	
- น้อย (2 คะแนน)	122	11.9	84	8.6	230	23.0	143	14.4	579	14.5	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	432	42.0	284	29.0	313	31.3	300	30.3	1329	33.2	
- มาก (4 คะแนน)	319	31.0	319	32.6	299	29.9	296	29.9	1233	30.8	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	65	6.3	263	26.8	139	13.9	211	21.3	678	17.0	
5. ฉันสามารถค้นหาแหล่งบริการสุขภาพ ที่จะให้การช่วยเหลือในด้านสุขภาพของฉัน											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	25	2.4	20	2.0	13	1.3	13	1.3	71	1.8	
- น้อย (2 คะแนน)	76	7.4	72	7.3	99	9.9	65	6.6	312	7.8	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	322	31.3	272	27.8	435	43.5	450	45.4	1479	37.0	
- มาก (4 คะแนน)	333	32.4	329	33.6	377	37.7	346	34.9	1385	34.6	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	272	26.5	287	29.3	77	7.7	117	11.8	753	18.8	
6. ฉันสามารถไปพบแพทย์ บุคลากรสาธารณสุข หรือผู้ให้บริการสุขภาพได้ทุกเมื่อตามที่ต้องการ											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	35	3.4	20	2.0	14	1.4	10	1.0	79	2.0	
- น้อย (2 คะแนน)	105	10.2	92	9.4	198	19.8	123	12.4	518	13.0	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	345	33.6	266	27.1	312	31.2	366	36.9	1289	32.2	
- มาก (4 คะแนน)	296	28.8	309	31.5	390	39.0	324	32.7	1319	33.0	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	247	24.0	293	29.9	87	8.7	168	17.0	795	19.9	
7. ฉันมั่นใจว่า แหล่งบริการสุขภาพที่ฉันเลือกใช้นั้น สามารถให้ความช่วยเหลือได้ตรงกับความต้องการของฉัน											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	16	1.6	19	1.9	21	2.1	8	0.8	64	1.6	
- น้อย (2 คะแนน)	86	8.4	87	8.9	80	8.0	40	4.0	293	7.3	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	427	41.5	219	22.3	483	48.3	480	48.4	1609	40.2	
- มาก (4 คะแนน)	288	28.0	450	45.9	332	33.2	325	32.8	1395	34.9	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	211	20.5	205	20.9	85	8.5	138	13.9	639	16.0	
8. ฉันสามารถสืบค้น หาแหล่งบริการสุขภาพได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ฉันหรือคนในครอบครัวของฉันเป็นอยู่											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	25	2.4	49	5.0	50	5.0	35	3.5	159	4.0	
- น้อย (2 คะแนน)	93	9.0	95	9.7	171	17.1	97	9.8	456	11.4	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	405	39.4	271	27.7	336	33.6	286	28.9	1298	32.4	
- มาก (4 คะแนน)	345	33.6	332	33.9	303	30.3	323	32.6	1303	32.6	

ข้อคำถาม	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มากที่สุด (5 คะแนน)	160	15.6	233	23.8	141	14.1	250	25.2	784	19.6

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนรายข้อ	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
3 ข้อที่ 1	3.23	1.07	3.57	0.92	3.75	0.94	3.52	0.99	3.51	1.00
4 ข้อที่ 2	3.34	1.07	3.89	0.99	3.40	1.02	3.52	1.10	3.54	1.07
5 ข้อที่ 3	3.60	0.93	3.68	0.86	3.48	0.91	3.59	0.85	3.59	0.89
6 ข้อที่ 4	3.14	1.01	3.72	1.05	3.31	1.03	3.50	1.10	3.41	1.07
7 ข้อที่ 5	3.73	1.01	3.81	1.01	3.41	0.82	3.49	0.83	3.61	0.94
8 ข้อที่ 6	3.60	1.06	3.78	1.04	3.34	0.94	3.52	0.95	3.56	1.01
9 ข้อที่ 7	3.58	0.96	3.75	0.95	3.38	0.83	3.55	0.81	3.56	0.90
10 ข้อที่ 8	3.51	0.94	3.62	1.10	3.31	1.07	3.66	1.07	3.52	1.05
คะแนนรวม	27.72	4.60	29.81	5.51	27.37	5.46	28.35	4.98	28.30	5.23

ภาพประกอบ 8 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์กรประกอบที่ 1: การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ จำแนกรายช่วงวัย และกลุ่มรวม

2. ความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์กรประกอบที่ 2: การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ พบว่า ในกลุ่มรวม มีคะแนนรวมเฉลี่ย 17.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.16 ส่วนเมื่อพิจารณาแบ่งตามช่วงวัย ได้แก่ วัยเรียน วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และสูงวัย รายละเอียดตามตาราง 17, 18 และภาพประกอบ 9 โดยพบว่า

ข้อคำถามข้อที่ 9 กลุ่มตัวอย่างสามารถกรอกข้อมูลด้านสุขภาพได้ถูกต้องตามแบบฟอร์มของแหล่งบริการสุขภาพนั้นได้อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 42.5 ระดับปานกลาง ร้อยละ 27.4 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.9 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 8.4 และ 1.8 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 Standard Error เท่ากับ 0.94

ข้อคำถามข้อที่ 10 กลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือ เอกสารหรือแผ่นพับที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันหรือดูแลรักษาสุขภาพได้ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 37.3 ระดับปานกลาง ร้อยละ 29.8 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.4 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 11.6 และ 2.0 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 Standard Error เท่ากับ 0.99

ข้อความข้อที่ 11 กลุ่มตัวอย่างสามารถอ่านและเข้าใจข้อมูลด้านสุขภาพจากสื่อ เช่น สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ ไปสเตอร์ ใบสั่งแพทย์ โปรแกรมใช้งานบนมือถือ (application) และสื่อออนไลน์ (face book, line) ได้ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 36.8 ระดับมาก ร้อยละ 32.1 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 18.2 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 10.4 และ 2.5 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 Standard Error เท่ากับ 0.99

ข้อความข้อที่ 12 กลุ่มตัวอย่างรู้และเข้าใจในข้อมูลด้านสุขภาพที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ วิทยุ สื่อออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต ยูทูป (You tube) เพื่อสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.6 ระดับมาก ร้อยละ 30.2 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.6 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 10.6 และ 2.9 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 Standard Error เท่ากับ 1.01

ข้อความข้อที่ 13 กลุ่มตัวอย่างรู้และเข้าใจในคำอธิบายของผู้ให้บริการสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 35.1 ระดับมาก ร้อยละ 34.8 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 14.5 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 9.6 และ 6.0 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 Standard Error เท่ากับ 1.04

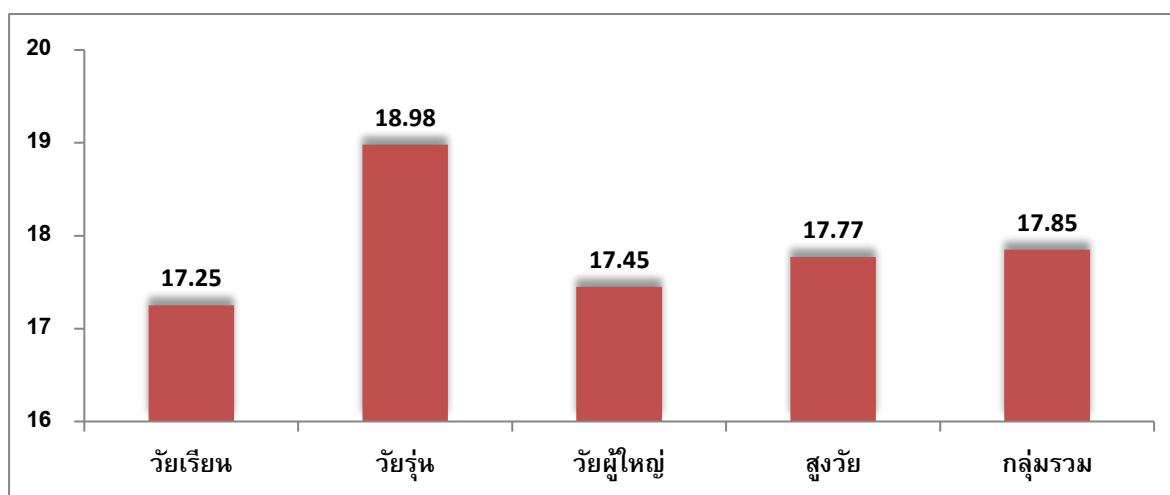
ตาราง 17 แสดงจำนวนความถี่ ร้อยละ ของผู้ตอบการเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ

ข้อความ	จำนวน/ร้อยละ ของผู้ตอบ									
	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9. ฉันสามารถรอกข้อมูลด้านสุขภาพได้ถูกต้องตามแบบฟอร์มของแหล่งบริการสุขภาพนั้นได้										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	35	3.4	14	1.4	11	1.1	14	1.4	74	1.8
- น้อย (2 คะแนน)	88	8.6	83	8.5	84	8.4	79	8.0	334	8.4
- ปานกลาง (3 คะแนน)	392	38.1	184	18.8	249	24.9	270	27.2	1095	27.4
- มาก (4 คะแนน)	341	33.2	445	45.4	484	48.4	430	43.4	1700	42.5
- มากที่สุด (5 คะแนน)	172	16.7	254	25.9	173	17.3	198	20.0	797	19.9
10. ฉันสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือ เอกสารหรือแผ่นพับที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันหรือดูแลรักษาสุขภาพได้										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	26	2.5	32	3.3	15	1.5	8	0.8	81	2.0
- น้อย (2 คะแนน)	103	10.0	95	9.7	147	14.7	117	11.8	462	11.6
- ปานกลาง (3 คะแนน)	352	34.2	254	25.9	305	30.5	279	28.2	1190	29.8
- มาก (4 คะแนน)	369	35.9	350	35.7	396	39.6	378	38.1	1493	37.3
- มากที่สุด (5 คะแนน)	178	17.3	249	25.4	138	13.8	209	21.1	774	19.4
11. ฉันสามารถอ่านและเข้าใจข้อมูลด้านสุขภาพจากสื่อ เช่น สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ ไปสเตอร์ ใบสั่งแพทย์ โปรแกรมใช้งานบนมือถือ (application) และสื่อออนไลน์ (face book, line) ได้										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	40	3.9	11	1.1	15	1.5	34	3.4	100	2.5
- น้อย (2 คะแนน)	121	11.8	85	8.7	95	9.5	116	11.7	417	10.4
- ปานกลาง (3 คะแนน)	390	37.9	284	29.0	439	43.9	360	36.3	1473	36.8
- มาก (4 คะแนน)	291	28.3	378	38.6	321	32.1	293	29.6	1283	32.1
- มากที่สุด (5 คะแนน)	186	18.1	222	22.7	131	13.1	188	19.0	727	18.2
12. ฉันรู้และเข้าใจในข้อมูลด้านสุขภาพที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ วิทยุ สื่อออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต ยูทูป (You tube) เพื่อสุขภาพ										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	48	4.7	21	2.1	19	1.9	29	2.9	117	2.9
- น้อย (2 คะแนน)	131	12.7	80	8.2	112	11.2	102	10.3	425	10.6
- ปานกลาง (3 คะแนน)	386	37.5	228	23.3	312	31.2	284	28.7	1210	30.2
- มาก (4 คะแนน)	312	30.4	347	35.4	442	44.2	363	36.6	1464	36.6
- มากที่สุด (5 คะแนน)	151	14.7	304	31.0	116	11.6	213	21.5	784	19.6
13. ฉันรู้และเข้าใจในคำอธิบายของผู้ให้บริการสุขภาพ										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	70	6.8	8	0.8	103	10.3	60	6.1	241	6.0
- น้อย (2 คะแนน)	121	11.8	99	10.1	75	7.5	87	8.8	382	9.6

ข้อคำถาม	จำนวน/ร้อยละ ของผู้ตอบ									
	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ปานกลาง (3 คะแนน)	377	36.7	183	18.7	386	38.6	458	46.2	1404	35.1
- มาก (4 คะแนน)	295	28.7	441	45.0	344	34.4	313	31.6	1393	34.8
- มากที่สุด (5 คะแนน)	165	16.1	249	25.4	93	9.3	73	7.4	580	14.5

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนรายข้อ	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
11 ข้อที่ 9	3.51	0.98	3.86	0.95	3.72	0.88	3.73	0.92	3.70	0.94
12 ข้อที่ 10	3.55	0.97	3.70	1.05	3.49	0.95	3.67	0.96	3.60	0.99
13 ข้อที่ 11	3.45	1.04	3.73	0.94	3.46	0.89	3.49	1.03	3.53	0.99
14 ข้อที่ 12	3.38	1.03	3.85	1.02	3.52	0.91	3.63	1.02	3.59	1.01
15 ข้อที่ 13	3.35	1.09	3.84	0.95	3.25	1.07	3.25	0.94	3.42	1.04
คะแนนรวม	17.25	3.53	18.98	3.83	17.45	3.30	17.77	3.52	17.85	3.61

ภาพประกอบ 9 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์กรประกอบที่ 2: การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติจำแนกรายช่วงวัย และกลุ่มรวม

3. ความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์กรประกอบที่ 3: การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ พบว่า ในกลุ่มรวม มีคะแนนรวมเฉลี่ย 21.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.22 ส่วนเมื่อพิจารณาแบ่งตามช่วงวัย ได้แก่ วัยเรียน วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และสูงวัย รายละเอียดตามตาราง 19, 20 และภาพประกอบ 10 พบว่า

ข้อคำถามข้อที่ 14 กลุ่มตัวอย่าง จะสอบถามความต้องการที่แท้จริงของตนเองและคนในครอบครัว ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกแหล่งบริการสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.4 ระดับปานกลาง ร้อยละ 27.2 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 23.0 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 9.5 และ 3.9 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 Standard Error เท่ากับ 1.05

ข้อคำถามข้อที่ 15 กลุ่มตัวอย่างมักเปรียบเทียบข้อมูลด้านสุขภาพนั้นก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือทำตาม อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 37.9 ระดับปานกลาง ร้อยละ 33.7 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 15.7 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 8.5 และ 4.2 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 Standard Error เท่ากับ 0.99

ข้อคำถามข้อที่ 16 กลุ่มตัวอย่างจะตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือทำตามเมื่อมีข้อมูลด้านสุขภาพใหม่เข้ามา อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 46.0 ระดับปานกลาง ร้อยละ 32.1 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 11.3 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 8.5 และ 2.1 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 Standard Error เท่ากับ 0.88

ข้อคำถามข้อที่ 17 กลุ่มตัวอย่างมักศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลด้านสุขภาพจากหลายแหล่ง เพื่อยืนยันความเข้าใจที่ถูกต้องของตนเองก่อนที่จะบอกคนอื่นต่อ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 34.5 ระดับปานกลาง ร้อยละ 30.5 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 10.4 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 10.2 และ 4.4 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 Standard Error เท่ากับ 1.06

ข้อคำถามข้อที่ 18 กลุ่มตัวอย่างรู่ว่าจะหาข้อมูลด้านสุขภาพที่ถูกต้องจากแหล่งใด เพื่อนำมายืนยันข้อมูลนั้น ก่อนที่จะเชื่อและทำตาม อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 34.3 ระดับปานกลาง ร้อยละ 32.7 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 18.6 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 12.1 และ 2.2 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 Standard Error เท่ากับ 1.00

ข้อคำถามข้อที่ 19 กลุ่มตัวอย่างมักสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้รู้หรือผู้ให้บริการสุขภาพเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติในด้านสุขภาพนั้นก่อนที่จะทำตาม อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.0 ระดับปานกลาง ร้อยละ 34.1 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.0 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 8.0 และ 2.3 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 Standard Error เท่ากับ 0.96

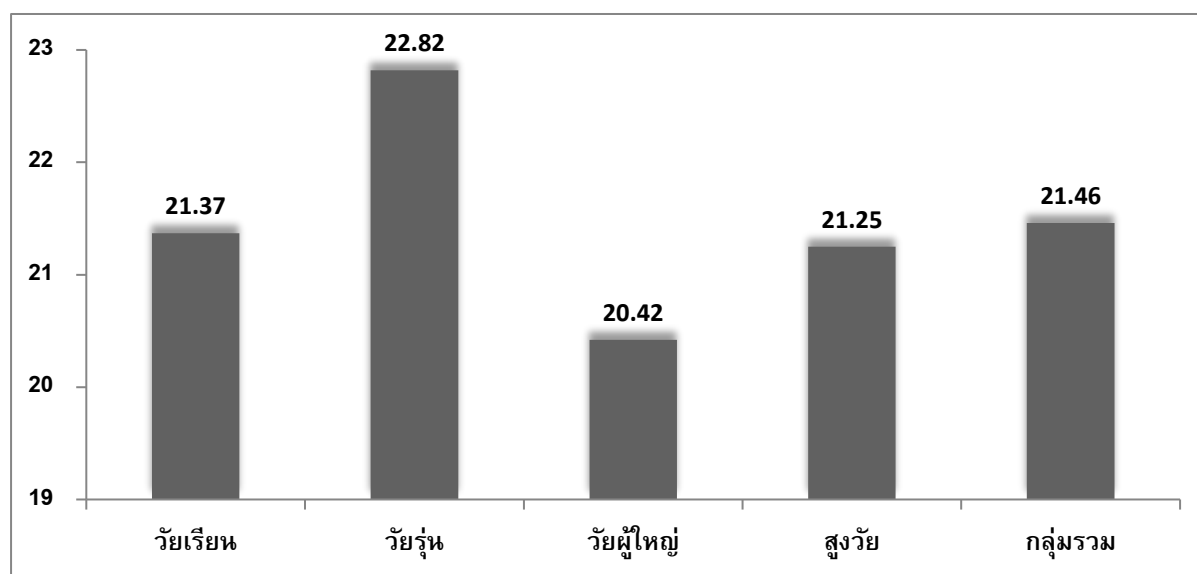
ตาราง 19 แสดงจำนวนความถี่ ร้อยละ ของผู้ตอบการตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ

ข้อคำถาม	จำนวน/ร้อยละ ของผู้ตอบ									
	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
14. ก่อนที่ฉันจะตัดสินใจเลือกแหล่งบริการสุขภาพ ฉันจะสอบถามความต้องการที่แท้จริงของตนเองและคนในครอบครัวก่อน										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	82	8.0	22	2.2	12	1.2	40	4.0	156	3.9
- น้อย (2 คะแนน)	92	8.9	75	7.7	131	13.1	81	8.2	379	9.5
- ปานกลาง (3 คะแนน)	275	26.8	243	24.8	300	30.0	268	27.0	1086	27.2
- มาก (4 คะแนน)	359	34.9	347	35.4	379	37.9	373	37.6	1458	36.4
- มากที่สุด (5 คะแนน)	220	21.4	293	29.9	179	17.9	229	23.1	921	23.0
15. ฉันมักเปรียบเทียบข้อมูลด้านสุขภาพนั้นก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือทำตาม										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	78	7.6	31	3.2	18	1.8	42	4.2	169	4.2
- น้อย (2 คะแนน)	72	7.0	46	4.7	131	13.1	91	9.2	340	8.5
- ปานกลาง (3 คะแนน)	345	33.6	241	24.6	377	37.7	384	38.7	1347	33.7
- มาก (4 คะแนน)	349	33.9	375	38.3	401	40.1	391	39.5	1516	37.9
- มากที่สุด (5 คะแนน)	184	17.9	287	29.3	74	7.4	83	8.4	628	15.7
16. เมื่อมีข้อมูลด้านสุขภาพใหม่เข้ามาฉันจะตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือทำตาม										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	22	2.1	22	2.2	25	2.5	16	1.6	85	2.1
- น้อย (2 คะแนน)	106	10.3	50	5.1	90	9.0	93	9.4	339	8.5
- ปานกลาง (3 คะแนน)	300	29.2	248	25.3	384	38.4	353	35.6	1285	32.1
- มาก (4 คะแนน)	460	44.7	532	54.3	423	42.3	424	42.8	1839	46.0
- มากที่สุด (5 คะแนน)	140	13.6	128	13.1	79	7.9	105	10.6	452	11.3
17. ฉันมักศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลด้านสุขภาพจากหลายแหล่ง เพื่อยืนยันความเข้าใจที่ถูกต้องของตนเองก่อนที่จะบอกคนอื่นต่อ										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	27	2.6	18	1.8	83	8.3	48	4.8	176	4.4
- น้อย (2 คะแนน)	100	9.7	82	8.4	149	14.9	77	7.8	408	10.2
- ปานกลาง (3 คะแนน)	342	33.3	261	26.6	299	29.9	317	32	1219	30.5
- มาก (4 คะแนน)	320	31.1	348	35.5	316	31.6	395	39.9	1379	34.5

ข้อความ	จำนวน/ร้อยละ ของผู้ตอบ									
	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มากที่สุด (5 คะแนน)	239	23.2	271	27.7	154	15.4	154	15.5	818	20.4
18. ฉันรู้ว่าจะหาข้อมูลด้านสุขภาพที่ถูกต้องจากแหล่งใด เพื่อนำมายืนยันข้อมูลนั้น ก่อนที่จะเชื่อและทำตาม										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	37	3.6	25	2.6	9	0.9	18	1.8	89	2.2
- น้อย (2 คะแนน)	83	8.1	69	7.0	199	19.9	134	13.5	485	12.1
- ปานกลาง (3 คะแนน)	388	37.7	245	25.0	361	36.1	315	31.8	1309	32.7
- มาก (4 คะแนน)	299	29.1	344	35.1	352	35.2	378	38.1	1373	34.3
- มากที่สุด (5 คะแนน)	221	21.5	297	30.3	80	8.0	146	14.7	744	18.6
19. ฉันมักสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้รู้หรือผู้ให้บริการสุขภาพ เกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติในด้านสุขภาพนั้น ก่อนที่จะทำตาม										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	33	3.2	32	3.3	13	1.3	15	1.5	93	2.3
- น้อย (2 คะแนน)	95	9.2	85	8.7	92	9.2	70	7.1	342	8.6
- ปานกลาง (3 คะแนน)	341	33.2	223	22.8	446	44.6	353	35.6	1363	34.1
- มาก (4 คะแนน)	346	33.7	349	35.6	367	36.7	378	38.1	1440	36.0
- มากที่สุด (5 คะแนน)	213	20.7	291	29.7	83	8.3	175	17.7	762	19.0

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
16 ข้อที่ 14	3.53	1.16	3.83	1.01	3.58	0.97	3.68	1.04	3.65	1.05
17 ข้อที่ 15	3.48	1.10	3.86	1.00	3.38	0.87	3.39	0.92	3.52	0.99
18 ข้อที่ 16	3.57	0.92	3.71	0.84	3.44	0.86	3.51	0.86	3.56	0.88
19 ข้อที่ 17	3.63	1.03	3.79	1.00	3.31	1.15	3.53	1.00	3.56	1.06
20 ข้อที่ 18	3.57	1.03	3.84	1.02	3.29	0.91	3.50	0.96	3.55	1.00
21 ข้อที่ 19	3.59	1.02	3.80	1.06	3.41	0.82	3.63	0.90	3.61	0.96
คะแนนรวม	21.37	4.11	22.82	4.24	20.42	4.16	21.25	4.02	21.46	4.22

ภาพประกอบ 10 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์ประกอบที่ 3: การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ จำแนกรายช่วงวัย และกลุ่มรวม

4. ความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์ประกอบที่ 4: การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม
พบว่า ในกลุ่มรวม มีคะแนนรวมเฉลี่ย 60.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 11.50 ส่วนเมื่อพิจารณาแบ่งตามช่วงวัย ได้แก่ วัยเรียน วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และสูงวัย รายละเอียดตามตาราง 21, 22 และภาพประกอบ 11 โดยพบว่า

ข้อความข้อที่ 20 กลุ่มตัวอย่างมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คนที่สามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องกับฉันได้อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 38.3 ระดับปานกลาง ร้อยละ 31.8 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 15.7 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 9.2 และ 5.0 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 Standard Error เท่ากับ 1.02

ข้อความข้อที่ 21 กลุ่มตัวอย่างมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่จะให้ข้อมูลด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 33.2 ระดับปานกลาง ร้อยละ 39.8 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 21.1 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 13.0 และ 2.9 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 Standard Error เท่ากับ 1.05

ข้อความข้อที่ 22 กลุ่มตัวอย่างมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่เป็นที่ปรึกษาได้ในช่วงที่มีปัญหาสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 40.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 24.4 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 20.0 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 12.5 และ 2.4 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 Standard Error เท่ากับ 1.01

ข้อความข้อที่ 23 กลุ่มตัวอย่างมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่ไว้วางใจให้เป็นที่พึ่งหรือที่ปรึกษาด้านสุขภาพได้ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 33.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 30.3 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 21.3 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 11.4 และ 3.2 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 Standard Error เท่ากับ 1.04

ข้อความข้อที่ 24 กลุ่มตัวอย่างมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่คอยให้กำลังใจในการดูแลสุขภาพตนเอง อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 35.0 ระดับปานกลาง ร้อยละ 32.6 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.4 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 11.0 และ 2.0 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 Standard Error เท่ากับ 0.98

ข้อความข้อที่ 25 กลุ่มตัวอย่างสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความรู้ด้านสุขภาพได้ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 34.3 ระดับปานกลาง ร้อยละ 32.4 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 17.4 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 13.1 และ 2.9 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 Standard Error เท่ากับ 1.02

ข้อความข้อที่ 26 กลุ่มตัวอย่างมีคนรอบข้างมากพอที่จะคอยช่วยเหลือ หากไม่สบายหรือเจ็บป่วย อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.6 ระดับปานกลาง ร้อยละ 31.1 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 16.8 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 12.1 และ 3.5 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 Standard Error เท่ากับ 1.02

ข้อความข้อที่ 27 กลุ่มตัวอย่างมีญาติหรือเพื่อนที่พร้อมจะให้การช่วยเหลือ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 33.1 ระดับปานกลาง ร้อยละ 21.8 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 23.6 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 12.9 และ 2.6 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 Standard Error เท่ากับ 1.06

ข้อความข้อที่ 28 กลุ่มตัวอย่างมั่นใจว่าผู้ให้บริการสุขภาพจะเข้าใจ เมื่อมีการแลกเปลี่ยนพูดคุยกัน อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 35.4 ระดับปานกลาง ร้อยละ 31.7 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.1 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 10.8 และ 3.0 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 Standard Error เท่ากับ 1.04

ข้อความข้อที่ 29 กลุ่มตัวอย่างมีผู้สนับสนุนอย่างเข้มแข็งที่พร้อมเป็นกำลังใจ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 41.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 29.6 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 16.2 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 10.5 และ 1.8 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 Standard Error เท่ากับ 0.94

ข้อความข้อที่ 30 กลุ่มตัวอย่างมั่นใจว่าผู้ให้บริการสุขภาพจะเข้ากัน เมื่อมีการแลกเปลี่ยนพูดคุย อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 33.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 31.8 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 21.3 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 11.3 และ 1.8 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 Standard Error เท่ากับ 1.00

ข้อคำถามข้อที่ 31 กลุ่มตัวอย่างสามารถซักถามสิ่งที่ฉันทึ่งกังวลหรือต้องการรู้กับผู้ใช้บริการสุขภาพได้อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 33.8 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 18.9 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 8.5 และ 1.9 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 Standard Error เท่ากับ 0.95

ข้อคำถามข้อที่ 32 กลุ่มตัวอย่างสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้หรือแนวทางปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขภาพกับผู้ใช้บริการสุขภาพได้ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.6 ระดับมาก ร้อยละ 34.4 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 16.7 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 10.1 และ 2.3 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 Standard Error เท่ากับ 0.96

ข้อคำถามข้อที่ 33 กลุ่มตัวอย่างซักถามเกี่ยวกับสุขภาพของตนเองกับผู้ใช้บริการสุขภาพเพื่อการดูแลสุขภาพของตนเองได้ดียิ่งขึ้นอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 38.1 ระดับปานกลาง ร้อยละ 36.4 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 16.2 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 14.9 และ 2.0 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 Standard Error เท่ากับ 0.92

ข้อคำถามข้อที่ 34 สามารถติดต่อขอข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพกับ ผู้รู้ด้านสุขภาพเพื่อให้หายข้อสงสัยได้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 33.9 ระดับปานกลาง ร้อยละ 33.0 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 20.4 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 11.0 และ 1.7 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 Standard Error เท่ากับ 0.99

ข้อคำถามข้อที่ 35 กลุ่มตัวอย่างมักพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ใช้บริการด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 41.6 ระดับปานกลาง ร้อยละ 28.4 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 16.2 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 11.7 และ 2.1ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 Standard Error เท่ากับ 0.96

ข้อคำถามข้อที่ 36 กลุ่มตัวอย่างสามารถถ่ายทอดข้อมูลด้านสุขภาพ ให้บุคคลอื่นยอมรับและเข้าใจในข้อมูลสุขภาพนั้นได้ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 33.8 ระดับมาก ร้อยละ 32.0 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.2ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 12.3 และ 2.8 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 Standard Error เท่ากับ 1.02

ตาราง 21 แสดงจำนวนความถี่ ร้อยละ ของผู้ตอบการสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม

ข้อคำถาม	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
20. ฉันมีผู้ใช้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คนที่สามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องกับฉันได้											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	17	1.7	16	1.6	105	10.5	60	6.1	198	5.0	
- น้อย (2 คะแนน)	88	8.6	97	9.9	111	11.1	73	7.4	369	9.2	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	298	29.0	209	21.3	404	40.4	363	36.6	1274	31.8	
- มาก (4 คะแนน)	409	39.8	436	44.5	308	30.8	379	38.2	1532	38.3	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	216	21.0	222	22.7	73	7.3	116	11.7	627	15.7	
21. ฉันมีผู้ใช้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่จะให้ข้อมูลด้านสุขภาพแก่ฉันได้											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	40	3.9	37	3.8	21	2.1	17	1.7	115	2.9	
- น้อย (2 คะแนน)	100	9.7	92	9.4	209	20.9	121	12.2	522	13.0	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	306	29.8	229	23.4	331	33.1	327	33.0	1193	29.8	
- มาก (4 คะแนน)	327	31.8	348	35.5	284	28.4	367	37.0	1326	33.2	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	255	24.8	274	28.0	156	15.6	159	16.0	844	21.1	
22. ฉันมีผู้ใช้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่เป็นที่ปรึกษาได้ในช่วงที่ฉันมีปัญหาสุขภาพ											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	43	4.2	6	0.6	21	2.1	26	2.6	96	2.4	
- น้อย (2 คะแนน)	118	11.5	66	6.7	182	18.2	133	13.4	499	12.5	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	230	22.4	213	21.7	269	26.9	262	26.4	974	24.4	
- มาก (4 คะแนน)	399	38.8	454	46.3	350	35.0	427	43.1	1630	40.8	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	238	23.2	241	24.6	179	17.9	143	14.4	801	20.0	
23. ฉันมีผู้ใช้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่ฉันไว้วางใจให้เป็นที่พึ่งหรือที่ปรึกษาด้านสุขภาพได้											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	40	3.9	34	3.5	38	3.8	14	1.4	126	3.2	
- น้อย (2 คะแนน)	79	7.7	70	7.1	193	19.3	113	11.4	455	11.4	

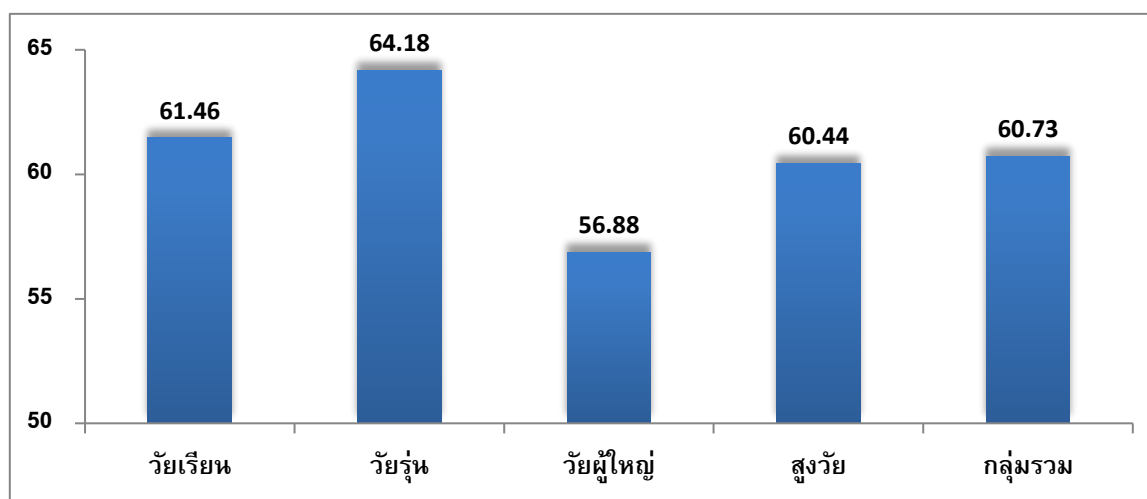
ข้อความคำถาม	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ปานกลาง (3 คะแนน)	312	30.4	246	25.1	350	35.0	305	30.8	1213	30.3
- มาก (4 คะแนน)	335	32.6	362	36.9	278	27.8	378	38.1	1353	33.8
- มากที่สุด (5 คะแนน)	262	25.5	268	27.3	142	14.2	181	18.3	853	21.3
24. ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่คอยให้กำลังใจกับฉันในการดูแลสุขภาพตนเอง										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	20	1.9	15	1.5	25	2.5	19	1.9	79	2.0
- น้อย (2 คะแนน)	87	8.5	82	8.4	171	17.1	102	10.3	442	11.0
- ปานกลาง (3 คะแนน)	325	31.6	296	30.2	333	33.3	352	35.5	1306	32.6
- มาก (4 คะแนน)	304	29.6	380	38.8	341	34.1	374	37.7	1399	35.0
- มากที่สุด (5 คะแนน)	292	28.4	207	21.1	131	13.1	144	14.5	774	19.4
25. ฉันสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความรู้ด้านสุขภาพได้										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	45	4.4	30	3.1	25	2.5	15	1.5	115	2.9
- น้อย (2 คะแนน)	114	11.1	85	8.7	204	20.4	120	12.1	523	13.1
- ปานกลาง (3 คะแนน)	346	33.7	278	28.4	345	34.5	327	33.0	1296	32.4
- มาก (4 คะแนน)	315	30.6	337	34.4	319	31.9	400	40.4	1371	34.3
- มากที่สุด (5 คะแนน)	208	20.2	250	25.5	108	10.8	129	13.0	695	17.4
26. ฉันมีครอบครัวข้างมากพอที่จะคอยช่วยเหลือฉันได้ หากฉันไม่สบายหรือเจ็บป่วย										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	19	1.8	42	4.3	26	2.6	52	5.2	139	3.5
- น้อย (2 คะแนน)	124	12.1	84	8.6	162	16.2	113	11.4	483	12.1
- ปานกลาง (3 คะแนน)	269	26.2	206	21	412	41.2	356	35.9	1243	31.1
- มาก (4 คะแนน)	419	40.8	408	41.6	290	29.0	348	35.1	1465	36.6
- มากที่สุด (5 คะแนน)	197	19.2	240	24.5	111	11.1	122	12.3	670	16.8
27. ถ้าฉันต้องการความช่วยเหลือ ฉันมีญาติหรือเพื่อนที่พร้อมจะให้การช่วยเหลือฉันได้										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	18	1.8	39	4.0	27	2.7	21	2.1	105	2.6
- น้อย (2 คะแนน)	111	10.8	90	9.2	208	20.8	106	10.7	515	12.9
- ปานกลาง (3 คะแนน)	297	28.9	243	24.8	293	29.3	278	28.1	1111	27.8
- มาก (4 คะแนน)	323	31.4	324	33.1	295	29.5	383	38.6	1325	33.1
- มากที่สุด (5 คะแนน)	279	27.1	284	29.0	178	17.8	203	20.5	944	23.6
28. ฉันมีครอบครัวอย่างน้อย 1 คนที่ให้การสนับสนุนกับฉันในการดูแลสุขภาพตนเอง										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	18	1.8	30	3.1	36	3.6	21	2.1	121	3.0
- น้อย (2 คะแนน)	99	9.6	60	6.1	169	16.9	106	10.7	432	10.8
- ปานกลาง (3 คะแนน)	363	35.3	238	24.3	358	35.8	278	28.1	1268	31.7
- มาก (4 คะแนน)	324	31.5	350	35.7	360	36.0	383	38.6	1416	35.4
- มากที่สุด (5 คะแนน)	224	21.8	302	30.8	78	7.8	203	20.5	763	19.1
29. ฉันมีผู้สนับสนุนอย่างเข้มแข็งที่พร้อมเป็นกำลังใจให้กับฉัน										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	23	2.2	18	1.8	23	2.3	9	0.9	73	1.8
- น้อย (2 คะแนน)	101	9.8	72	7.3	151	15.1	97	9.8	421	10.5
- ปานกลาง (3 คะแนน)	328	31.9	256	26.1	320	32.0	281	28.4	1185	29.6
- มาก (4 คะแนน)	375	36.5	445	45.4	407	40.7	444	44.8	1671	41.8
- มากที่สุด (5 คะแนน)	201	19.6	189	19.3	100	10.0	160	16.1	650	16.2
30. ฉันมั่นใจว่าผู้ให้บริการสุขภาพจะเข้าใจฉัน เมื่อมีการแลกเปลี่ยนพูดคุยกับฉัน										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	24	2.3	9	0.9	23	2.3	17	1.7	73	1.8
- น้อย (2 คะแนน)	99	9.6	54	5.5	195	19.5	104	10.5	452	11.3
- ปานกลาง (3 คะแนน)	357	34.7	267	27.2	332	33.2	315	31.8	1271	31.8
- มาก (4 คะแนน)	315	30.6	379	38.7	293	29.3	365	36.8	1352	33.8
- มากที่สุด (5 คะแนน)	233	22.7	271	27.7	158	15.8	190	19.2	852	21.3
31. ฉันสามารถซักถามสิ่งที่คุณเป็นกังวลหรือต้องการรู้กับผู้ให้บริการสุขภาพได้										

ข้อคำถาม	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	23	2.2	12	1.2	28	2.8	14	1.4	77	1.9	
- น้อย (2 คะแนน)	80	7.8	46	4.7	104	10.4	111	11.2	341	8.5	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	371	36.1	290	29.6	396	39.6	296	29.9	1353	33.8	
- มาก (4 คะแนน)	348	33.9	350	35.7	389	38.9	385	38.8	1472	36.8	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	206	20.0	282	28.8	84	8.4	185	18.7	757	18.9	
32. ฉันสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้หรือแนวทางปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขภาพกับผู้ให้บริการสุขภาพได้											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	14	1.4	8	0.8	41	4.1	28	2.8	91	2.3	
- น้อย (2 คะแนน)	129	12.5	64	6.5	121	12.1	90	9.1	404	10.1	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	354	34.4	308	31.4	406	40.6	308	31.1	1376	34.4	
- มาก (4 คะแนน)	375	36.5	350	35.7	353	35.3	384	38.7	1462	36.6	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	156	15.2	250	25.5	80	8.0	181	18.3	667	16.7	
33. ฉันซักถามเกี่ยวกับสุขภาพของตนเองกับผู้ให้บริการสุขภาพเพื่อการดูแลสุขภาพของตนเองได้ดียิ่งขึ้น											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	12	1.2	9	0.9	36	3.6	24	2.4	81	2.0	
- น้อย (2 คะแนน)	106	10.3	52	5.3	105	10.5	79	8.0	342	8.6	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	327	31.8	292	29.8	466	46.6	371	37.4	1456	36.4	
- มาก (4 คะแนน)	422	41.1	423	43.2	310	31.0	369	37.2	1524	38.1	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	161	15.7	204	20.8	84	8.4	148	14.9	597	14.9	
34. ฉันสามารถติดต่อขอข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพกับ ผู้รู้ด้านสุขภาพเพื่อให้หายข้อสงสัยได้											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	22	2.1	8	0.8	20	2.0	17	1.7	67	1.7	
- น้อย (2 คะแนน)	102	9.9	78	8.0	172	17.2	88	8.9	440	11.0	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	349	33.9	288	29.4	386	38.6	334	33.7	1357	33.9	
- มาก (4 คะแนน)	321	31.2	349	35.6	278	27.8	370	37.3	1318	33.0	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	234	22.8	257	26.2	145	14.5	182	18.4	818	20.4	
35. ฉันมักพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ให้บริการด้านสุขภาพ											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	23	2.2	15	1.5	22	2.2	25	2.5	85	2.1	
- น้อย (2 คะแนน)	127	12.4	92	9.4	141	14.1	109	11.0	469	11.7	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	318	30.9	247	25.2	312	31.2	258	26.0	1135	28.4	
- มาก (4 คะแนน)	417	40.6	425	43.4	355	35.5	465	46.9	1662	41.6	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	143	13.9	201	20.5	171	17.1	134	13.5	649	16.2	
36. ฉันสามารถถ่ายทอดข้อมูลด้านสุขภาพ ให้บุคคลอื่นยอมรับและเข้าใจในข้อมูลสุขภาพนั้นได้											
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	28	2.7	16	1.6	29	2.9	37	3.7	110	2.8	
- น้อย (2 คะแนน)	133	12.9	74	7.6	177	17.7	109	11.0	493	12.3	
- ปานกลาง (3 คะแนน)	379	36.9	289	29.5	354	35.4	328	33.1	1350	33.8	
- มาก (4 คะแนน)	307	29.9	341	34.8	291	29.1	339	34.2	1278	32.0	
- มากที่สุด (5 คะแนน)	181	17.6	260	26.5	150	15.0	178	18.0	769	19.2	

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน คะแนนรายข้อ	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
22 ข้อที่ 20	3.70	0.95	3.77	0.96	3.13	1.06	3.42	0.99	3.51	1.02
23 ข้อที่ 21	3.64	1.08	3.74	1.08	3.34	1.04	3.53	0.96	3.57	1.05
24 ข้อที่ 22	3.65	1.08	3.88	0.88	3.48	1.05	3.53	0.98	3.64	1.01
25 ข้อที่ 23	3.68	1.06	3.78	1.04	3.29	1.05	3.60	0.96	3.59	1.04
26 ข้อที่ 24	3.74	1.02	3.70	0.95	3.38	1.00	3.53	0.93	3.59	0.98
27 ข้อที่ 25	3.51	1.07	3.71	1.04	3.28	0.99	3.51	0.92	3.50	1.02

28 ข้อที่ 26	3.63	0.98	3.73	1.06	3.30	0.95	3.38	1.01	3.51	1.02
29 ข้อที่ 27	3.71	1.03	3.74	1.09	3.39	1.08	3.65	0.99	3.62	1.06
30 ข้อที่ 28	3.62	0.98	3.85	1.02	3.27	0.95	3.53	1.00	3.57	1.01
31 ข้อที่ 29	3.61	0.98	3.73	0.92	3.41	0.94	3.65	0.89	3.60	0.94
32 ข้อที่ 30	3.62	1.01	3.87	0.91	3.37	1.04	3.61	0.97	3.61	1.00
33 ข้อที่ 31	3.62	0.96	3.86	0.93	3.40	0.89	3.62	0.96	3.62	0.95
34 ข้อที่ 32	3.52	0.94	3.79	0.93	3.31	0.93	3.61	0.98	3.55	0.96
35 ข้อที่ 33	3.60	0.91	3.78	0.87	3.30	0.90	3.54	0.92	3.55	0.92
36 ข้อที่ 34	3.63	1.01	3.78	0.95	3.36	0.99	3.62	0.94	3.60	0.99
37 ข้อที่ 35	3.52	0.95	3.72	0.94	3.51	1.00	3.58	0.94	3.58	0.96
38 ข้อที่ 36	3.47	1.01	3.77	0.98	3.36	1.03	3.52	1.03	3.53	1.02
คะแนนรวม	61.46	10.46	64.18	10.70	56.88	12.39	60.44	11.17	60.73	11.50

ภาพประกอบ 11 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์กรประกอบที่ 4: การสื่อสาร และการสนับสนุนทางสังคม จำแนกรายช่วงวัย และกลุ่มรวม

5. ความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์กรประกอบที่ 5: การจัดการสุขภาพตนเอง พบว่า ในกลุ่มรวม มีคะแนนรวมเฉลี่ย 38.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.15 ส่วนเมื่อพิจารณาแบ่งตามช่วงวัย ได้แก่ วัยเรียน วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และสูงวัย รายละเอียดตามตาราง 23, 24 และภาพประกอบ 12 โดยพบว่า

ข้อคำถามข้อที่ 37 กลุ่มตัวอย่างมีข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพเป็นอย่างดีที่จะจัดการสุขภาพตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 35.8 ระดับมาก ร้อยละ 35.0 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 15.7 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 10.8 และ 2.7 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 Standard Error เท่ากับ 0.97

ข้อคำถามข้อที่ 38 กลุ่มตัวอย่างมีข้อมูลด้านสุขภาพเพียงพอที่จะดูแลสุขภาพตนเอง เมื่อยามเจ็บป่วยได้ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.3 ระดับปานกลาง ร้อยละ 34.2 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 16.8 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 10.2 และ 2.6 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 Standard Error เท่ากับ 0.97

ข้อคำถามข้อที่ 39 กลุ่มตัวอย่างมีข้อมูลด้านสุขภาพเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการส่งเสริมและป้องกันการเจ็บป่วยของตนเองได้ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 38.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 34.6 ระดับมากที่สุด ร้อยละ

12.4 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 11.6 และ 2.6 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 Standard Error เท่ากับ 0.94

ข้อคำถามข้อที่ 40 กลุ่มตัวอย่างมีข้อมูลด้านสุขภาพที่จำเป็น เพียงพอต่อการดูแลสุขภาพตนเอง อยู่ใน ระดับมาก ร้อยละ 32.5 ระดับมาก ร้อยละ 30.8 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 22.1 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 13.3 และ 1.2 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 Standard Error เท่ากับ 1.01

ข้อคำถามข้อที่ 41 กลุ่มตัวอย่างให้เวลากับการทำกิจกรรมเพื่อสุขภาพตนเองเป็นอย่างมาก อยู่ใน ระดับมาก ร้อยละ 34.3 ระดับปานกลาง ร้อยละ 33.9 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 17.2 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อย ละ 12.1 และ 2.5 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 Standard Error เท่ากับ 0.99

ข้อคำถามข้อที่ 42 กลุ่มตัวอย่างวางแผนทำกิจกรรมที่จำเป็นเพื่อการมีสุขภาพที่ดีของตนเอง อยู่ใน ระดับมาก ร้อยละ 44.0 ระดับปานกลาง ร้อยละ 33.2 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 10.5 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อย ละ 10.4 และ 1.9 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 Standard Error เท่ากับ 0.89

ข้อคำถามข้อที่ 43 กลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งเวลาเพื่อดูแลสุขภาพตนเองได้ถึงแม้ว่าจะมีการกิจมาก อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 39.6 ระดับปานกลาง ร้อยละ 29.4 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 17.8 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 11.4 และ 1.8 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 Standard Error เท่ากับ 0.96

ข้อคำถามข้อที่ 44 กลุ่มตัวอย่างตั้งเป้าหมายที่จะออกกำลังกาย ดูแลสุขภาพตนเองและจะทำให้ได้ ตามที่ตั้งใจไว้ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 34.0 ระดับปานกลาง ร้อยละ 29.2 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.3 ระดับน้อย และน้อยที่สุด ร้อยละ 13.4 และ 4.1 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 Standard Error เท่ากับ 1.07

ข้อคำถามข้อที่ 45 กลุ่มตัวอย่างหมั่นสังเกตความผิดปกติของร่างกาย จิตใจตนเอง เพื่อคอยกำกับ ดูแลสุขภาพตนเองให้ดีขึ้น อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.7 ระดับมาก ร้อยละ 34.7 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 14.8 ระดับ น้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 11.3 และ 2.4 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 Standard Error เท่ากับ 0.96

ข้อคำถามข้อที่ 46 กลุ่มตัวอย่างปรับปรุงสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่อให้ฉันอยู่ในสถานที่เหมาะสมต่อการ มีสุขภาพที่ดีได้ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 36.2 ระดับปานกลาง ร้อยละ 31.6 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 18.1 ระดับ น้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 11.8 และ 2.3 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 Standard Error เท่ากับ 0.99

ข้อคำถามข้อที่ 47 กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมทำกิจกรรมด้านสุขภาพกับผู้ให้บริการด้านสุขภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง ร้อยละ 39.6 ระดับมาก ร้อยละ 32.5 ระดับมากที่สุด ร้อยละ 12.5 ระดับน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ 12.3 และ 3.2 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 Standard Error เท่ากับ 0.96

ตาราง 23 การจัดการสุขภาพตนเอง

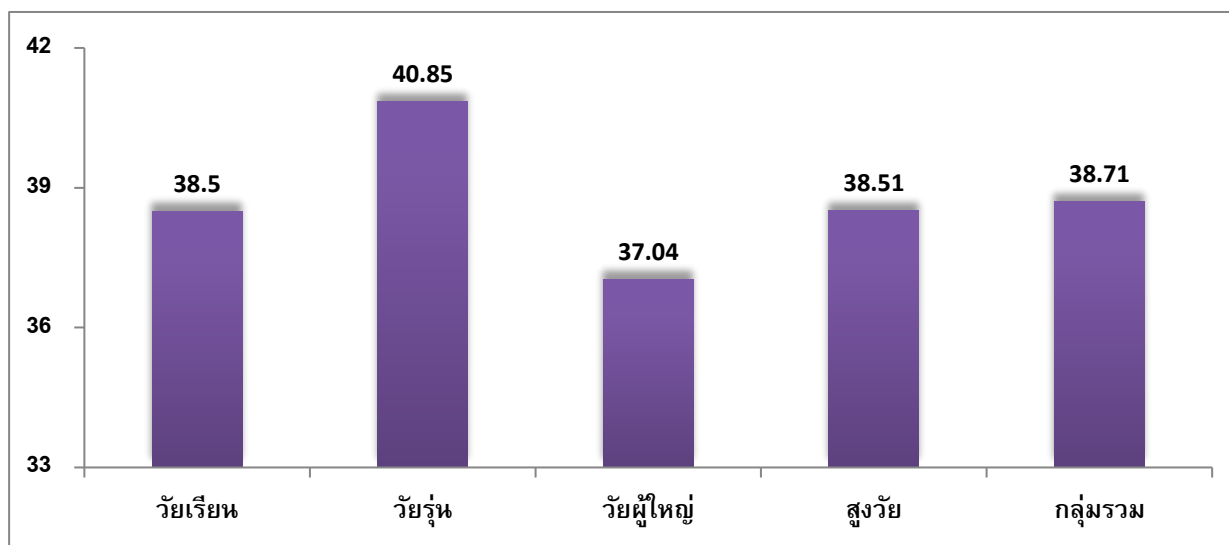
ข้อคำถาม	จำนวน/ร้อยละ ของผู้ตอบ									
	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
37. ฉันมีข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพเป็นอย่างดีที่จะจัดการสุขภาพตนเอง										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	30	2.9	11	1.1	20	2.0	48	4.8	109	2.7
- น้อย (2 คะแนน)	135	13.1	48	4.9	137	13.7	110	11.1	430	10.8
- ปานกลาง (3 คะแนน)	372	36.2	325	33.2	387	38.7	348	35.1	1432	35.8
- มาก (4 คะแนน)	304	29.6	394	40.2	333	33.3	370	37.3	1401	35.0
- มากที่สุด (5 คะแนน)	187	18.2	202	20.6	124	12.4	115	11.6	628	15.7
38. ฉันมีข้อมูลด้านสุขภาพเพียงพอที่จะดูแลสุขภาพตนเอง เมื่อยามเจ็บป่วยได้										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	17	1.7	11	1.1	16	1.6	58	5.9	102	2.6
- น้อย (2 คะแนน)	75	7.3	45	4.6	185	18.5	102	10.3	407	10.2

- ปานกลาง (3 คะแนน)	373	36.3	279	28.5	384	38.4	331	33.4	1367	34.2
- มาก (4 คะแนน)	373	36.3	398	40.6	314	31.4	366	36.9	1451	36.3
- มากที่สุด (5 คะแนน)	190	18.5	247	25.2	102	10.2	134	13.5	673	16.8
39. ฉันมีข้อมูลด้านสุขภาพเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการส่งเสริมและป้องกันการเจ็บป่วยของตนเองได้										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	26	2.5	1	0.1	25	2.5	53	5.3	105	2.6
- น้อย (2 คะแนน)	98	9.5	70	7.1	176	17.6	119	12.0	463	11.6
- ปานกลาง (3 คะแนน)	346	33.7	261	26.6	414	41.4	364	36.7	1385	34.6
- มาก (4 คะแนน)	454	44.2	446	45.5	306	30.6	346	34.9	1552	38.8
- มากที่สุด (5 คะแนน)	104	10.1	202	20.6	80	8.0	109	11.0	495	12.4
40. ฉันมีข้อมูลด้านสุขภาพที่จำเป็น เพียงพอต่อการดูแลสุขภาพตนเอง										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	20	1.9	91	9.3	16	1.6	14	1.4	50	1.2
- น้อย (2 คะแนน)	108	10.5	283	28.9	205	20.5	129	13.0	533	13.3
- ปานกลาง (3 คะแนน)	309	30.1	350	35.7	355	35.5	285	28.8	1232	30.8
- มาก (4 คะแนน)	319	31.0	256	26.1	271	27.1	361	36.4	1301	32.5
- มากที่สุด (5 คะแนน)	272	26.5	91	9.3	154	15.4	202	20.4	884	22.1
41. ฉันใช้เวลากับการทำกิจกรรมเพื่อสุขภาพตนเองเป็นอย่างมาก										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	33	3.2	6	0.6	33	3.3	27	2.7	99	2.5
- น้อย (2 คะแนน)	102	9.9	95	9.7	163	16.3	125	12.6	485	12.1
- ปานกลาง (3 คะแนน)	359	34.9	293	29.9	400	40.0	305	30.8	1357	33.9
- มาก (4 คะแนน)	339	33.0	325	33.2	335	33.5	374	37.7	1373	34.3
- มากที่สุด (5 คะแนน)	195	19.0	261	26.6	70	7.0	160	16.1	686	17.2
42. ฉันวางแผนทำกิจกรรมที่จำเป็นเพื่อการมีสุขภาพที่ดีของตนเอง										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	11	1.1	6	0.6	30	3.0	30	3.0	77	1.9
- น้อย (2 คะแนน)	102	9.9	92	9.4	116	11.6	107	10.8	417	10.4
- ปานกลาง (3 คะแนน)	366	35.6	302	30.8	350	35.0	310	31.3	1328	33.2
- มาก (4 คะแนน)	435	42.3	441	45.0	426	42.6	457	46.1	1759	44.0
- มากที่สุด (5 คะแนน)	114	11.1	139	14.2	79	7.9	87	8.8	419	10.5
43. ถึงแม้ว่าฉันจะมีภารกิจมาก แต่ฉันก็ยังสามารถแบ่งเวลาเพื่อดูแลสุขภาพตนเองได้										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	9	0.9	14	1.4	20	2.0	27	2.7	70	1.8
- น้อย (2 คะแนน)	112	10.9	100	10.2	127	12.7	117	11.8	456	11.4
- ปานกลาง (3 คะแนน)	406	39.5	246	25.1	277	27.7	249	25.1	1178	29.4
- มาก (4 คะแนน)	351	34.1	404	41.2	396	39.6	433	43.7	1584	39.6
- มากที่สุด (5 คะแนน)	150	14.6	216	22.0	181	18.1	165	16.6	712	17.8
44. ฉันตั้งเป้าหมายที่จะออกกำลังกาย ดูแลสุขภาพตนเองและจะทำให้ได้ตามที่ตั้งใจไว้										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	9	0.9	23	2.3	50	5.0	45	4.5	163	4.1
- น้อย (2 คะแนน)	112	10.9	125	12.8	157	15.7	127	12.8	535	13.4
- ปานกลาง (3 คะแนน)	406	39.5	278	28.4	299	29.9	254	25.6	1169	29.2
- มาก (4 คะแนน)	351	34.1	313	31.9	333	33.3	364	36.7	1361	34.0
- มากที่สุด (5 คะแนน)	150	14.6	241	24.6	162	16.2	201	20.3	772	19.3
45. ฉันหมั่นสังเกตความผิดปกติของร่างกาย จิตใจตนเอง เพื่อคอยกำกับดูแลสุขภาพตนเองให้ดีขึ้น										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	52	5.1	11	1.1	14	1.4	19	1.9	96	2.4
- น้อย (2 คะแนน)	125	12.2	104	10.6	130	13.0	93	9.4	452	11.3
- ปานกลาง (3 คะแนน)	352	34.2	297	30.3	409	40.9	331	33.4	1389	34.7
- มาก (4 คะแนน)	363	35.3	401	40.9	317	31.7	388	39.2	1469	36.7
- มากที่สุด (5 คะแนน)	136	13.2	167	17.0	131	13.1	160	16.1	594	14.8
46. ฉันปรับปรุงสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่อให้ฉันอยู่ในสถานที่เหมาะสมต่อการมีสุขภาพที่ดีได้										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	42	4.1	4	0.4	15	1.5	30	3.0	91	2.3
- น้อย (2 คะแนน)	117	11.4	127	13.0	146	14.6	80	8.1	470	11.8

- ปานกลาง (3 คะแนน)	362	35.2	265	27.0	362	36.2	277	28.0	1266	31.6
- มาก (4 คะแนน)	338	32.9	329	33.6	373	37.3	410	41.4	1450	36.2
- มากที่สุด (5 คะแนน)	169	16.4	255	26.0	105	10.5	194	19.6	723	18.1
47. ฉันเข้าร่วมทำกิจกรรมด้านสุขภาพกับผู้ให้บริการด้านสุขภาพ										
- น้อยที่สุด (1 คะแนน)	43	4.2	23	2.3	27	2.7	33	3.3	126	3.2
- น้อย (2 คะแนน)	157	15.3	118	12.0	115	11.5	103	10.4	493	12.3
- ปานกลาง (3 คะแนน)	404	39.3	273	27.9	470	47.0	435	43.9	1582	39.6
- มาก (4 คะแนน)	283	27.5	377	38.5	321	32.1	319	32.2	1300	32.5
- มากที่สุด (5 คะแนน)	141	13.7	189	19.3	68	6.8	101	10.2	499	12.5
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนรายข้อ	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
39 ข้อที่ 37	3.47	1.03	3.74	0.88	3.40	0.94	3.40	0.99	3.50	0.97
40 ข้อที่ 38	3.63	0.92	3.84	0.89	3.30	0.94	3.42	1.04	3.55	0.97
41 ข้อที่ 39	3.50	0.89	3.79	0.85	3.24	0.92	3.34	1.00	3.47	0.94
42 ข้อที่ 40	3.70	1.03	3.79	0.94	3.34	1.02	3.61	1.00	3.61	1.01
43 ข้อที่ 41	3.55	1.01	3.76	0.97	3.25	0.92	3.52	0.99	3.52	0.99
44 ข้อที่ 42	3.52	0.86	3.63	0.86	3.41	0.90	3.47	0.91	3.51	0.89
45 ข้อที่ 43	3.51	0.90	3.72	0.97	3.59	0.99	3.60	0.99	3.60	0.96
46 ข้อที่ 44	3.46	1.04	3.64	1.06	3.40	1.09	3.55	1.09	3.51	1.07
47 ข้อที่ 45	3.39	1.03	3.62	0.93	3.42	0.92	3.58	0.93	3.50	0.96
48 ข้อที่ 46	3.46	1.03	3.72	1.00	3.41	0.91	3.66	0.98	3.56	0.99
49 ข้อที่ 47	3.31	1.02	3.60	1.00	3.29	0.86	3.36	0.92	3.39	0.96
คะแนนรวม	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
50 คะแนนรวมเฉลี่ย (Mean)	38.50		40.85		37.04		38.51		38.71	
51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	6.34		7.19		7.26		7.27		7.15	

ตาราง 24 แสดงจำนวนความถี่ ร้อยละ ของผู้ตอบการจัดการสุขภาพตนเอง

ข้อคำถาม	วัยเรียน		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		สูงวัย		รวม	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
52 ข้อที่ 37	3.47	1.03	3.74	0.88	3.40	0.94	3.40	0.99	3.50	0.97
53 ข้อที่ 38	3.63	0.92	3.84	0.89	3.30	0.94	3.42	1.04	3.55	0.97
54 ข้อที่ 39	3.50	0.89	3.79	0.85	3.24	0.92	3.34	1.00	3.47	0.94
55 ข้อที่ 40	3.70	1.03	3.79	0.94	3.34	1.02	3.61	1.00	3.61	1.01
56 ข้อที่ 41	3.55	1.01	3.76	0.97	3.25	0.92	3.52	0.99	3.52	0.99
57 ข้อที่ 42	3.52	0.86	3.63	0.86	3.41	0.90	3.47	0.91	3.51	0.89
58 ข้อที่ 43	3.51	0.90	3.72	0.97	3.59	0.99	3.60	0.99	3.60	0.96
59 ข้อที่ 44	3.46	1.04	3.64	1.06	3.40	1.09	3.55	1.09	3.51	1.07
60 ข้อที่ 45	3.39	1.03	3.62	0.93	3.42	0.92	3.58	0.93	3.50	0.96
61 ข้อที่ 46	3.46	1.03	3.72	1.00	3.41	0.91	3.66	0.98	3.56	0.99
62 ข้อที่ 47	3.31	1.02	3.60	1.00	3.29	0.86	3.36	0.92	3.39	0.96
คะแนนรวม	38.50	6.34	40.85	7.19	37.04	7.26	38.51	7.27	38.71	7.15

ภาพประกอบ 12 แผนภูมิแท่งแสดงคะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย องค์กรประกอบที่ 5 การจัดการสุขภาพตนเอง จำแนกรายช่วงวัย และกลุ่มรวม

ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความรอบรู้ด้านสุขภาพระหว่างกลุ่มช่วงวัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

รายงานผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทยโดยรวม จำแนกตามช่วงวัย พบว่า คนไทยที่มีช่วงวัยต่างกัน จะมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F= 70.01, p=0.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์กรประกอบ พบว่า คนไทยที่มีช่วงวัยต่างกัน จะมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกองค์กรประกอบ โดยในองค์กรประกอบที่ 1 มีค่า $F= 43.11, p=0.00$ องค์กรประกอบที่ 2 มีค่า $F= 47.57, p=0.00$ องค์กรประกอบที่ 3 มีค่า $F= 57.41, p=0.00$ องค์กรประกอบที่ 4 มีค่า $F= 72.04, p=0.00$ องค์กรประกอบที่ 5 มีค่า $F= 49.65, p=0.00$ (รายละเอียดแสดงตามตาราง 9) เมื่อพบความแตกต่างของคะแนนความรอบรู้ด้านสุขภาพ ดังกล่าว จึงได้แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทั้งโดยรวม และรายองค์กรประกอบ ซึ่งรายละเอียดแสดงในตาราง 25

ตาราง 25 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของของความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย โดยรวม และรายองค์กรประกอบ จำแนกตามช่วงวัย

องค์กรประกอบที่ 1: การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ (Eta Squared = 0.031)						
ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	3425.33	3.00	1141.78	43.11	0.00*
	ภายในกลุ่ม	105828.27	3996.00	26.48		
	รวม	109253.60	3999.00			
องค์กรประกอบที่ 2: การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ (Eta Squared = 0.034)						

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	1798.91	3.00	599.64	47.57	0.00*
	ภายในกลุ่ม	50373.36	3996.00	12.61		
	รวม	52172.27	3999.00			
องค์ประกอบที่ 3: การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ (Eta Squared = 0.039)						
ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	2940.99	3.00	980.33	57.41	0.00*
	ภายในกลุ่ม	68233.44	3996.00	17.08		
	รวม	71174.43	3999.00			
องค์ประกอบที่ 4: การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม (Eta Squared = 0.051)						
ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	27120.24	3.00	9040.08	72.04	0.00*
	ภายในกลุ่ม	501419.83	3996.00	125.48		
	รวม	528540.06	3999.00			
องค์ประกอบที่ 5: การจัดการสุขภาพตนเอง (Eta Squared = 0.020)						
ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	7352.11	3.00	2450.70	49.69	0.00*
	ภายในกลุ่ม	197065.56	3996.00	49.32		
	รวม	204417.67	3999.00			
ความรู้ด้านสุขภาพ โดยรวม (Eta Squared = 0.050)						
ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	153368.44	3.00	51122.81	70.01	0.00*
	ภายในกลุ่ม	2917859.84	3996.00	730.20		
	รวม	3071228.29	3999.00			

*P<0.05

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของความรอบรู้ด้านสุขภาพคนไทยในภาพรวม จำแนกตามช่วงอายุ เป็นรายคู่ พบว่า คนแต่ละช่วงวัยมีคะแนนเฉลี่ยของความรอบรู้ด้านสุขภาพแตกต่างกันเกือบทุกช่วงวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ในช่วงวัยเรียนและช่วงสูงวัย และเมื่อพิจารณาแยกรายองค์ประกอบของความรอบรู้ด้านสุขภาพ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 พบว่า เกือบทุกช่วงวัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นในช่วงวัยเรียน และช่วงวัยผู้ใหญ่

องค์ประกอบที่ 2 พบว่า ช่วงวัยเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยการเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ แตกต่างกับวัยรุ่นและผู้ใหญ่ และยับพบอีกว่า วัยรุ่นมีค่าเฉลี่ยการเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ แตกต่างกับผู้ใหญ่และคนสูงวัย เช่นกัน โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ประกอบที่ 3 พบว่า เกือบทุกช่วงวัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นในช่วงวัยเรียน และกลุ่มสูงวัย

องค์ประกอบที่ 4 พบว่า เกือบทุกช่วงวัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นในช่วงวัยเรียน และกลุ่มสูงวัย

องค์ประกอบที่ 5 พบว่า เกือบทุกช่วงวัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของการจัดการสุขภาพตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นในช่วงวัยเรียน และกลุ่มสูงวัย โดย รายละเอียดแสดงดังตาราง 26

ตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของความรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นรายคู่ *P<0.05

องค์ประกอบที่ 1: การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ					
ช่วงวัย	Mean, SD จากมากไปน้อย	วัยเรียน (27.72, 0.16)	วัยรุ่น (29.80, 0.16)	วัยผู้ใหญ่ (27.37, 0.16)	สูงวัย (28.35, 0.16)
วัยเรียน	(27.72, 0.16)	-			
วัยรุ่น	(29.80, 0.16)	2.08*	-		
วัยผู้ใหญ่	(27.37, 0.16)	-0.35	-2.43*	-	
สูงวัย	(28.35, 0.16)	0.63*	-1.45*	0.98*	-
องค์ประกอบที่ 2: การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ					
ช่วงวัย	Mean, SD จากมากไปน้อย	วัยเรียน (17.25, 0.11)	วัยรุ่น (18.98, 0.11)	วัยผู้ใหญ่ (17.45, 0.11)	สูงวัย (17.77, 0.11)
วัยเรียน	(17.25, 0.11)	-			
วัยรุ่น	(18.98, 0.11)	1.74*	-		
วัยผู้ใหญ่	(17.45, 0.11)	0.20	-1.53*	-	
สูงวัย	(17.77, 0.11)	0.53*	-1.21*	0.32	-
องค์ประกอบที่ 3: การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ					
ช่วงวัย	Mean, SD จากมากไปน้อย	วัยเรียน (21.37, 4.11)	วัยรุ่น (22.81, 4.23)	วัยผู้ใหญ่ (20.42, 4.16)	สูงวัย (21.25, 4.02)
วัยเรียน	(21.37, 4.11)	-			
วัยรุ่น	(22.81, 4.23)	1.45*	-		
วัยผู้ใหญ่	(20.42, 4.16)	-0.95*	-2.40*	-	
สูงวัย	(21.25, 4.02)	0.12	-1.57*	-0.83*	-
องค์ประกอบที่ 4: การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม					
ช่วงวัย	Mean, SD จากมากไปน้อย	วัยเรียน (61.46, 0.35)	วัยรุ่น (64.18, 0.36)	วัยผู้ใหญ่ (56.88, 0.35)	สูงวัย (60.44, 0.36)
วัยเรียน	(61.46, 0.35)	-			
วัยรุ่น	(64.18, 0.36)	2.72*	-		
วัยผู้ใหญ่	(56.88, 0.35)	-4.58*	-7.30*	-	
สูงวัย	(60.44, 0.36)	1.02	-3.75*	-3.55*	-
องค์ประกอบที่ 5: การจัดการสุขภาพตนเอง					
ช่วงวัย	Mean, SD จากมากไปน้อย	วัยเรียน (38.49, 0.22)	วัยรุ่น (40.85, 0.22)	วัยผู้ใหญ่ (37.04, 0.22)	สูงวัย (38.51, 0.22)
วัยเรียน	(38.49, 0.22)	-			
วัยรุ่น	(40.85, 0.22)	2.35*	-		
วัยผู้ใหญ่	(37.04, 0.22)	-1.45*	-3.80*	-	
สูงวัย	(38.51, 0.22)	0.02	-2.33*	-1.47*	-
ความรอบรู้ด้านสุขภาพคนไทย โดยรวม					
ช่วงวัย	Mean, SD	วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	สูงวัย

	จากมากไปน้อย	(166.29, 0.84)	(176.64, 0.86)	(159.17, 0.85)	(166.32, 0.85)
วัยเรียน	(166.29, 0.84)	-			
วัยรุ่น	(176.64, 0.86)	10.35*	-		
วัยผู้ใหญ่	(159.17, 0.85)	-7.12*	-17.47*	-	
สูงวัย	(166.32, 0.85)	0.03	-10.32*	7.15*	-

อภิปรายผลข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือวัดและประเมินระดับความรู้ด้านสุขภาพของคนไทย (Thailand Health Literacy Scales) ได้พัฒนาขึ้นตามหลักการสร้างเครื่องมือวัดประเภทที่เคยมีผู้พัฒนาขึ้นแล้ว ซึ่งเครื่องมือนี้ พัฒนาขึ้นจากแนวคิดของ Osborne et al. (2013) ที่เรียกว่า Health Literacy Questionnaire (HLQ) ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า ตาม Likert scale เป็นแบบวัดในเชิงจิตวิทยา (Psychometric test) ที่วัดความรู้สึกรู้สึกหรือเจตคติ ทักษะความสามารถหรือคุณลักษณะของบุคคลและพฤติกรรม โดยข้อดีของแบบวัดประเภทนี้ จะสามารถใช้ได้กับทุกกลุ่มวัยในการจำแนกคุณลักษณะของบุคคลได้ ซึ่งมักใช้ในการประเมินคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลในการคัดเลือกบุคคลเพื่อรับเข้าทำงานหรือเข้าศึกษาต่อ และแบบวัดในเชิงจิตวิทยานี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ใน Screen หรือจำแนกประเภทบุคคลได้ก่อนที่จะจัดกิจกรรมในการพัฒนาได้ตรงจุดมุ่งหมายของการปรับพฤติกรรมที่ยังไม่พอเพียงหรือไม่พึงประสงค์ในรายองค์ประกอบหรือรายชื่อ

ข้อจำกัดของแบบวัดนี้ เป็นการให้ผู้ตอบประเมินจากประสบการณ์ที่ผ่านมาที่มีต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ดังนั้น ถ้าผู้ตอบมีประสบการณ์ที่ต่างกัน ก็อาจจะทำให้คะแนนที่ได้จะแตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นแบบวัดนี้จึงควรใช้วัดและประเมินเปรียบเทียบเฉพาะภายในกลุ่มที่มีประสบการณ์ใกล้เคียงกัน และผู้ใช้แบบวัดควรคำนึงถึงว่า จะนำไปใช้ในการประเมินระดับความรู้ด้านสุขภาพของแต่ละกลุ่มวัย เพื่อใช้ในการสำรวจความรู้ด้านสุขภาพก่อนที่จะจัดกิจกรรมการพัฒนาหรือใช้ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพของประชาชนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มได้

สำหรับด้านคุณภาพของแบบวัด ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพทั้ง ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง เชิงเนื้อหาที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการและผู้ใช้แบบวัด และการทดสอบซ้ำ พร้อมทั้งผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบวัด ซึ่งพบว่า โดยจากการตรวจสอบซ้ำทั้งฉบับทดลองใช้และฉบับจริง ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดยังคงมีคุณภาพสูงใกล้เคียงกัน โดยข้อคำถามทั้ง 47 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.968 ในกลุ่มรวม และเมื่อนำไปใช้ในแต่ละกลุ่ม ก็ยังมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงได้แก่ กลุ่มวัยเรียน กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มสูงวัย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.961, 0.954, 0.962 และ 0.970 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบทางสถิติด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลองค์ประกอบของความรอบรู้ด้านสุขภาพ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและการตรวจสอบคุณภาพโครงสร้างเชิงเนื้อหา กับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า องค์ประกอบทั้ง 5 ด้านสามารถเป็นองค์ประกอบการวัดของความรอบรู้ด้านสุขภาพได้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ในทางสถิติ (Goodness of Fit Index ค่า Chi-Square= 1470.99, df= 784, P-value=0.000, RMSEA=0.047, NFI=0.98, CFI=0.99, SRMR=0.084 แสดงว่า แบบวัดนี้สามารถที่จะนำไปใช้ได้กับทั้ง 4 กลุ่มวัย โดยมีข้อจำกัดในการใช้สำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพของคนไทยในแต่ละกลุ่มโดยใช้ในการประเมินก่อนและหลังการจัดกิจกรรมของแต่ละกลุ่มวัย เพราะกิจกรรมการพัฒนาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มก็ควรจะต้องมีความแตกต่างกันเพราะความสามารถในการเรียนรู้ของมีประสิทธิภาพและ

ความสนใจในการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มก็แตกต่างกันด้วยเช่นกันตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็ก (Pedagogy) เป็นการเรียนรู้เพื่ออนาคตเพื่ออาชีพและการเรียนรู้ผู้ใหญ่ (Adult Learning) จะมีความสนใจในการเรียนรู้หากตรงกับประสบการณ์เดิมและตรงกับปัญหาที่มีอยู่ซึ่งถือเป็นประสบการณ์ชีวิตที่สำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขควรใช้แบบวัดความรอบรู้ด้านสุขภาพของคนไทย ในการประเมินหาความต้องการจำเป็นในการออกแบบกิจกรรมและเนื้อหาในโปรแกรมการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพโดยพิจารณาแยกเป็นรายกลุ่มวัย และควรพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบหรือรายข้อคำถาม เพื่อการแก้ไขหรือปรับพฤติกรรมให้ตรงกับสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายขาดหรือมีไม่เพียงพอเท่านั้น
2. แบบวัดนี้เป็นการประเมินระดับของการรับรู้ ความรู้สึก ความเชื่อมั่น ความสามารถหรือทักษะด้านสุขภาพของตนเอง ซึ่งอาจจะมีตัวแปรแทรกซ้อนที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น อารมณ์ความรู้สึกของผู้ตอบที่ทำแบบวัดในขณะนั้น หรือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น อากาศร้อน อากาศหนาว ช่วงเวลาที่ทำอย่างเร่งรีบ เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อการรับรู้และความรู้สึกของผู้ตอบในขณะนั้น ดังนั้น ในการใช้แบบวัดนี้ ควรให้ผู้ตอบมีความยินดีที่จะตอบโดยไม่มีการบังคับ และผู้ใช้แบบวัดต้องอธิบายเหตุผลถึงการให้ทำแบบวัดครั้งนี้ว่า จะเป็นประโยชน์ในการออกแบบและปรับปรุงกิจกรรมในการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับกลุ่มเป้าหมายในภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบหรืออิทธิพลใดๆ ที่จะส่งผลเสียหรือผลประโยชน์ต่อผู้ตอบเป็นส่วนตัว แต่จะเป็นประโยชน์ในภาพรวมของสังคมและประเทศชาติ จึงควรตอบให้ตรงตามความเป็นจริงและไม่มีการรู้ชื่อผู้ตอบ (แต่ผู้วิจัยจะต้องมีสัญลักษณ์เพื่อรับรู้เฉพาะผู้วิจัยคนเดียวเท่านั้น) และควรให้ผู้ตอบทำแบบทดสอบในช่วงเวลาเดียวต่อเนื่องประมาณ 10-20 นาที เป็นต้น
3. ในการประเมินระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพให้ใช้เกณฑ์ตามที่กำหนดแบ่งเป็น 3 ระดับตามแนวคิดของ Bloom ที่ป้องกันความผิดพลาดของแบบวัดที่ใช้การประเมินตนเอง ที่ผู้ตอบส่วนใหญ่จะตอบเข้าข้างตนเองหรือมักให้คะแนนสูงกว่าความเป็นจริง ดังนั้น ระดับของผู้ที่อยู่ในกลุ่ม ต่ำ จึงใช้เกณฑ์เกินร้อยละ 50 ซึ่งแบบวัดนี้ใช้ต่ำกว่าร้อยละ 60 ถือว่า เป็นกลุ่มที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพที่ไม่เพียงพอต่อการดูแลสุขภาพตนเองในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น ผู้ใช้แบบวัดควรยึดตามเกณฑ์ที่กำหนดในรายงานการศึกษาครั้งนี้
4. เพื่อให้แบบวัดนี้สามารถนำไปใช้ขยายผลในวงกว้างขึ้น อาจจะนำไปใช้ในกลุ่มอื่นที่แตกต่างจาก 4 กลุ่มวัย เช่น กลุ่มเสี่ยงเฉพาะโรค กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมอาจจะเป็นชนกลุ่มน้อย แรงงานข้ามชาติ กลุ่มชายขอบ กลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประชาชนในอาเซียน โดยการแปลเป็นหลายภาษาที่เป็นภาษาท้องถิ่นของกลุ่มเป้าหมายนั้นๆ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2560). *การขับเคลื่อนความรู้ด้านสุขภาพและการสื่อสารสุขภาพ*. เอกสารเผยแพร่โดย อรรถพล แก้วสัมฤทธิ์ รองอธิบดีกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2560 จาก <http://www.anamai.moph.go.th/ppf2017/Download.pdf>.
- Baker DW, Williams MV, Parker RM, Gazmararian JA, Nurss J. (1999). Development of a brief test to measure functional health literacy. *Patient Education and Counseling*, 38,33–42. doi: 10.1016/S0738-399(98)00116-5.
- Chin J, Morrow DG, Stine-Morrow EAL, Garcia TC, Graumlich JF, & Murray MD. (2011). The process-knowledge model of health literacy: Evidence from a componential analysis of two commonly used measures. *Journal Health Community*, 16, 222–241.
- Davis TC, Crouch MA, Long SW, Jackson RH, Bates P, George RB, & Bairnsfather LE. (1991). Rapid assessment of literacy levels of adult primary care patients. *Family Medicine*, 23(6), 433-435.
- Edwards M, Wood F, Davies M, & Edwards A. (2012). The development of health literacy in patients with a long-term health condition: the health literacy pathway model. *BMC Public Health*, 12(130), 1-15.
- HLS-EU Consortium (2012). *Comparative report on health literacy in eight EU member states*. *The European Health Literacy Survey HLS-EU*, Online publication from www.HEALTH-LITERACY.EU
- Institute of Medicine-IOM. (2004). *Health literacy: A prescription to end confusion*. Retrieved on May 20, 2016 from <http://www.iom.edu/Reports/2004/health-literacy-a-prescription-to-end-confusion.aspx>.
- Ishikawa H, Nomura K, Sato, M, & Yano E. (2008). Developing a measure of communicative and critical health literacy: a pilot study of Japanese office workers. *Health Promotion International*, 23(3), 269-274.
- Kickbusch I. (2006). The need for a European strategy on global health. *Scand J Public Health*, 34, 561–5.
- Kwan B, Frankish J, & Rootman I. (2006). *The development and validation of measures of health literacy in different populations*. Vancouver: Centre for Population Health Promotion Research. Retrieved on June 20, 2016 from www.ihpr.ubc.ca.
- Lee S.-Y. D., Arozullah AM. & Cho Yi. (2004). Health literacy, social support, and health: A research agenda. *Social Science & Medicine*, 58,1309- 1321. doi: 10.1016/S0277-9536(03)00329-0.

- Mancuso JM. (2008). Health literacy: a concept/dimensional analysis. *Nurs Health Sci.*, 10, 248-255. doi: 10.1111/j.1442-2018.2008.00394.x.
- Norman CD & Skinner HA. (2006) .eHEALS: The eHealth literacy scale. *Journal Medication International Research*, 8(4), e27. doi:10.2196/jmir.8.4.e27.
- Nutbeam D. (2000). Health literacy as a public health goal: A challenge for contemporary health education and communication strategies into the 21st century. *Health Promotion International*, 15(3), 259-267. doi: 10.1093/heapro/15.3.259.
- Nutbeam D. (2008). The evolving concept of health literacy. *Social Science & Medicine*, 67(12), 2072-8.
- Nutbeam D. (2009). Defining and measuring health literacy: what can we learn from literacy studies? *Int. J Public Health*, 54, 303-305.
- Osborn RH, Batterham RW, Elsworth GR, Hawkins M, & Buchbinder R. (2013). The grounded psychometric development and initial validation of the health literacy questionnaire (HLQ). *BMC Public Health*, 13, 1-17.
- Paasche-Orlow M & Wolf MS. (2007). The causal pathways linking health literacy to health outcomes. *American Journal of Health Behavior*, 31, 19-26.
- Ratzan SC & Parker RM. (2000). Introduction. In: National library of medicine current bibliographies in medicine: Health literacy. Selden CR, Zorn M, Ratzan SC, Parker RM, Editors. NLM Pub. No. CBM 2000-1. Bethesda, MD: National Institutes of Health, U.S. Department of Health and Human Services.
- Rootman I. (2009). *Health literacy, what should we do about it? Presentation the faculty of education at the university of victoria*. british. Columbia: Canada Personal Communication.
- Rootman I & Ronson B. (2005). Literacy and health research in Canada. *Revue Canadienne de Sante publique*, 96(2), 562-577.
- Sharif I & Blank AE. (2010) Relationship between child health literacy and body index in overweight children. *Patient Education and Counseling*, 9, 43-48. doi: 10.1016/j.pec.2009.07.035.
- Sørensen K, Van den Broucke S, Fullam J, Doyle G, Pelikan J, Slonska Z, & Brand H. (HLS-EU) Consortium Health Literacy Project European. (2012). Health literacy and public health: A systematic review and integration of definitions and models. *BMC Public Health*, 12(80), 1-13. doi: 10.1186/1471-2458-12-80.
- Sørensen K & Brand H. (2013). *Health literacy lost in translations: introducing the European Health Literacy Glossary*. Health Promotion International; online.
- Wagner CV, Steptoe A, Wolf MS, & Wardle J. (2009). Health literacy and health actions: A review and a framework from health psychology. *Health Education & Behavior*, 36(5), 860-877. doi:10.1177/1090198108322819.
- WHO. (1998). *Health promotion Glossar*. Geneva: WHO Publications.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

แบบวัดความรู้ด้านสุขภาพคนไทย (Thai Health Literacy Scales)

คำชี้แจง การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อประเมินและเปรียบเทียบสถานภาพด้านความรู้ด้านสุขภาพของประชาชนไทย ประกอบด้วย กลุ่มวัยเรียน กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยผู้ใหญ่และกลุ่มสูงวัย ซึ่งเป็นแบบวัดความรู้สึก ความเชื่อมั่น ความสามารถและทักษะที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ โดยแบ่งประเด็นข้อคำถามออกเป็น 6 ตอน รวม 56 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (9 ข้อ)

ตอนที่ 2 การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ (8 ข้อ)

ตอนที่ 3 การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ (5 ข้อ)

ตอนที่ 4 การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ (6 ข้อ)

ตอนที่ 5 การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม (17 ข้อ)

ตอนที่ 6 การจัดการสุขภาพตนเอง (11 ข้อ)

ผลการศึกษาข้อมูลทั้งหมดจะนำเสนอเป็นภาพรวม โดยไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบใดๆ ทั้งสิ้น จึงขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาแนวทางในการส่งเสริม ความรอบรู้ด้านสุขภาพประชาชนในแต่ละกลุ่มวัยต่อไป

หมายเหตุ เพื่อให้เข้าใจตรงกัน จึงให้ความหมายของคำสำคัญในแบบวัด ดังนี้

การบริการสุขภาพ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อมูลสุขภาพ หรือการให้บริการที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพของประชาชนผู้รับบริการสุขภาพจากแหล่งบริการภาครัฐเป็นหลัก

แหล่งบริการสุขภาพ หมายถึง โรงพยาบาล คลินิก ห้องสมุด ห้องพยาบาลในโรงเรียนหรือสถานศึกษาหรือองค์กร เว็บไซต์ด้านสุขภาพ สายด่วนสุขภาพ โปรแกรมที่ใช้งานบนมือถือ (application) ศูนย์การเรียนรู้สุขภาพ รายการวิทยุ-โทรทัศน์ สื่อเรียนรู้และบริการเพื่อสุขภาพ เป็นต้น

ผู้ให้บริการด้านสุขภาพ หมายถึง แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ช่วยพยาบาล อาจารย์หรือครูด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียนหรือสถานศึกษา อาสาสมัครสาธารณสุข เป็นต้น

ด้วยความขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

จาก กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

เลขที่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดเติมคำในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับตัวท่าน

1. ที่อยู่ ชื่อชุมชน/หมู่บ้าน ตำบล
- อำเภอ จังหวัด.....

1. ในเขตเทศบาล 2. นอกเขตเทศบาล
2. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
3. อายุ 1.อายุ 7 - 14 ปี 2. อายุ 15 - 24 ปี 3. อายุ 25 - 59 ปี 4.อายุ 60 - 75 ปี
4. การศึกษาสูงสุด หรือกำลังศึกษา
1. ไม่ได้เรียนหนังสือ 2. ประถมศึกษา หรือ ป.1-6
3. มัธยมศึกษาหรือ ม.1-ม.6 4. ปวช./ปวส./อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
- 5.ปริญญาตรี 6. ปริญญาโทหรือสูงกว่า
5. สถานภาพสมรส
1. โสด 2. คู่ 3. หม้าย/หย่า/แยกกัน 4. อื่นๆ ระบุ.....
6. ลักษณะงานหรืออาชีพหลักของท่านคืออะไร
1. ใช้แรง/ทำไร่/ทำนา/ทำสวน/รับจ้างทั่วไป 2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
3. พนักงานโรงงาน/บริษัทเอกชน 4. รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานราชการ
5. นักเรียน/นักศึกษา 6. ไม่ได้ทำงาน/อยู่บ้านเป็นแม่บ้านพ่อบ้าน
7. อื่นๆ ระบุ
7. ความพอเพียงทางเศรษฐกิจ
1. พอใช้ มีเหลือเก็บ 2. พอใช้ ไม่เหลือเก็บ 3. ไม่พอใช้ 4. ไม่พอใช้และมีหนี้สิน
8. ท่านมีโรคประจำตัว
1. ไม่มี
2. มี โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น อ้วน เบาหวาน ความดัน ไขมันสูง โรคหัวใจ มะเร็ง ไต โรคข้อ ฯลฯ
3. มี โรคติดต่อ โรคติดต่อ เช่น โรคติดต่อทางเดินหายใจ โรคปอด วัณโรค ไข้เรื้อรัง โรคเลือด ฯลฯ
4. อื่นๆ ระบุ.....
9. ในระหว่าง 7 วันที่ผ่านมา ท่านรู้สึกว่าคุณภาพของท่านเป็นอย่างไร
1. ดีมาก 2. ดี 3. ค่อนข้างดี 4. ค่อนข้างไม่ดี 5. ไม่ดี 6. ไม่ดีเลย
- โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับตัวท่าน

ข้อที่	ข้อความประเมินจาก การรับรู้ความรู้สึก ความเชื่อมั่น ความสามารถ หรือทักษะด้านสุขภาพของตนเอง	ระดับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับท่าน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ตอนที่ 2 การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ						
1.	ฉันสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง เพื่อลดปัญหาสุขภาพที่ฉันกังวลอยู่ได้					
2.	ฉันสามารถค้นหาข้อมูลสุขภาพที่ถูกต้องได้จากหลายแหล่ง เช่น จากผู้รู้ จากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ เป็นต้น					
3.	ฉันเปิดรับข้อมูลสุขภาพเสมอ เพื่อฉันจะได้เป็นผู้มีสุขภาพดี					
4.	ฉันสามารถค้นหาข้อมูลสุขภาพด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งใคร					
5.	ฉันสามารถค้นหาแหล่งบริการสุขภาพ ที่จะให้การช่วยเหลือในด้านสุขภาพของฉัน					

ข้อที่	ข้อความประเมินจาก การรับรู้ความรู้สึก ความเชื่อมั่น ความสามารถ หรือทักษะด้านสุขภาพของตนเอง	ระดับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับท่าน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
6.	ฉันสามารถไปพบแพทย์ บุคลากรสาธารณสุข หรือผู้ให้บริการสุขภาพได้ทุกเมื่อตามที่ต้องการ					
7.	ฉันมั่นใจว่า แหล่งบริการสุขภาพที่ฉันเลือกใช้นั้น สามารถให้ความช่วยเหลือได้ตรงกับความต้องการของฉัน					
8.	ฉันสามารถสืบค้น หาแหล่งบริการสุขภาพได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ฉันหรือคนในครอบครัวของฉันเป็นอยู่					
ตอนที่ 3 การเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ						
9.	ฉันสามารถกรอกข้อมูลด้านสุขภาพได้ถูกต้องตามแบบฟอร์มของแหล่งบริการสุขภาพนั้นได้					
10.	ฉันสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือ เอกสารหรือแผ่นพับที่เกี่ยวกับการป้องกันหรือดูแลรักษาสุขภาพได้					
11.	ฉันสามารถอ่านและเข้าใจข้อมูลด้านสุขภาพจากสื่อ เช่น สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ ใบสั่งแพทย์ โปรแกรมใช้งานบนมือถือ (application) และสื่อออนไลน์ (face book, line) ได้					
12.	ฉันรู้และเข้าใจในข้อมูลด้านสุขภาพที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ วิทยุ สื่อออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต ยูทูป (You tube) เพื่อสุขภาพ					
13.	ฉันรู้และเข้าใจในคำอธิบายของผู้ให้บริการสุขภาพ					
ตอนที่ 4 การตรวจสอบข้อมูลและบริการสุขภาพ						
14.	ก่อนที่ฉันจะตัดสินใจเลือกแหล่งบริการสุขภาพ ฉันจะสอบถามความต้องการที่แท้จริงของตนเองและคนในครอบครัวก่อน					
15.	ฉันมักเปรียบเทียบข้อมูลด้านสุขภาพนั้นก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือทำตาม					
16.	เมื่อมีข้อมูลด้านสุขภาพใหม่เข้ามา ฉันจะตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือทำตาม					
17.	ฉันมักศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลด้านสุขภาพจากหลายแหล่ง เพื่อยืนยันความเข้าใจที่ถูกต้องของตนเองก่อนที่จะบอกคนอื่นต่อ					
18.	ฉันรู้ว่าจะหาข้อมูลด้านสุขภาพที่ถูกต้องจากแหล่งใด เพื่อนำมายืนยันข้อมูลนั้น ก่อนที่จะเชื่อและทำตาม					
19.	ฉันมักสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้รู้หรือผู้ให้บริการสุขภาพเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติในด้านสุขภาพนั้นก่อนที่จะทำตาม					
ตอนที่ 5 การสื่อสารและการสนับสนุนทางสังคม						
20.	ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย1คนที่สามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องกับฉันได้					

ข้อที่	ข้อความประเมินจาก การรับรู้ความรู้สึก ความเชื่อมั่น ความสามารถ หรือทักษะด้านสุขภาพของตนเอง	ระดับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับท่าน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
21.	ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่จะให้ข้อมูลด้านสุขภาพแก่ฉันได้					
22.	ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่เป็นที่ปรึกษาได้ในช่วงที่ฉันมีปัญหาสุขภาพ					
23.	ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่ฉันไว้วางใจให้เป็นที่พึ่งหรือที่ปรึกษาด้านสุขภาพได้					
24.	ฉันมีผู้ให้บริการสุขภาพอย่างน้อย 1 คน ที่คอยให้กำลังใจกับฉันในการดูแลสุขภาพตนเอง					
25.	ฉันสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความรู้ด้านสุขภาพได้					
26.	ฉันมีครอบครัวมากพอที่จะคอยช่วยเหลือฉันได้ หากฉันไม่สบายหรือเจ็บป่วย					
27.	ถ้าฉันต้องการความช่วยเหลือ ฉันมีญาติหรือเพื่อนที่พร้อมจะให้การช่วยเหลือฉันได้					
28.	ฉันมีครอบครัวอย่างน้อย 1 คนที่ให้การสนับสนุนกับฉันในการดูแลสุขภาพตนเอง					
29.	ฉันมีผู้สนับสนุนอย่างเข้มแข็งที่พร้อมเป็นกำลังใจให้กับฉัน					
30.	ฉันมั่นใจว่าผู้ให้บริการสุขภาพจะเข้าใจฉัน เมื่อมีการแลกเปลี่ยนพูดคุยกับฉัน					
31.	ฉันสามารถซักถามสิ่งที่ฉันเป็นกังวลหรือต้องการรู้กับผู้ให้บริการสุขภาพได้					
32.	ฉันสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้หรือแนวทางปฏิบัติตนเกี่ยวกับสุขภาพกับผู้ให้บริการสุขภาพได้					
33.	ฉันซักถามเกี่ยวกับสุขภาพของตนเองกับผู้ให้บริการสุขภาพเพื่อการดูแลสุขภาพของตนเองได้ดียิ่งขึ้น					
34.	ฉันสามารถติดต่อขอข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพกับ ผู้รู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้หายข้อสงสัยได้					
35.	ฉันมักพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ให้บริการด้านสุขภาพ					
36.	ฉันสามารถถ่ายทอดข้อมูลด้านสุขภาพ ให้บุคคลอื่นยอมรับและเข้าใจในข้อมูลสุขภาพนั้นได้					
ตอนที่ 6 การจัดการสุขภาพตนเอง						
37.	ฉันมีข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพเป็นอย่างดีที่จะจัดการสุขภาพตนเอง					

ข้อที่	ข้อความประเมินจาก การรับรู้ความรู้สึก ความเชื่อมั่น ความสามารถ หรือทักษะด้านสุขภาพของตนเอง	ระดับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับท่าน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
38.	ฉันมีข้อมูลด้านสุขภาพเพียงพอที่จะดูแลสุขภาพตนเอง เมื่อยามเจ็บป่วยได้					
39.	ฉันมีข้อมูลด้านสุขภาพเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการส่งเสริมและป้องกันการเจ็บป่วยของตนเองได้					
40.	ฉันมีข้อมูลด้านสุขภาพที่จำเป็น เพียงพอต่อการดูแลสุขภาพตนเอง					
41.	ฉันใช้เวลากับการทำกิจกรรมเพื่อสุขภาพตนเองเป็นอย่างมาก					
42.	ฉันวางแผนทำกิจกรรมที่จำเป็นเพื่อการมีสุขภาพที่ดีของตนเอง					
43.	ถึงแม้ว่าฉันจะมีภารกิจมาก แต่ฉันก็ยังสามารถแบ่งเวลาเพื่อดูแลสุขภาพตนเองได้					
44.	ฉันตั้งเป้าหมายที่จะออกกำลังกาย ดูแลสุขภาพตนเองและจะทำให้ได้ตามที่ตั้งใจไว้					
45.	ฉันหมั่นสังเกตความผิดปกติของร่างกาย จิตใจตนเอง เพื่อคอยกำกับดูแลสุขภาพตนเองให้ดีขึ้น					
46.	ฉันปรับปรุงสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่อให้ฉันอยู่ในสถานที่เหมาะสมต่อการมีสุขภาพที่ดีได้					
47.	ฉันเข้าร่วมทำกิจกรรมด้านสุขภาพกับผู้ให้บริการด้านสุขภาพ					

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างดี